

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE KANSE İSTATİSTİKLERİ

2020

Bu eser; T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Kansere Daire Başkanlığı tarafından hazırlanmıştır. Her türlü yayın hakkı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğüne aittir. Kaynak gösterilmeden kısmen dahi olsa alıntı yapılamaz, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

EDİTÖRLER

Doç. Dr. Şuayıp BİRİNCİ
Doç. Dr. Muhammed Emin DEMİRKOL
Uzm. Dr. Hamit Harun BAĞCI

YAZARLAR

Dr. Burak ŞENTÜRK
Dr. Fahriye ÜNLÜ
Sağlık Uzm. Selin DÜNDAR
T. Tek. Aysun KAVAK ERGÜN
Ebe Arzu SEVİNÇ
T. Tek. Semra TÜTÜNCÜ

YAYIN KOORDİNATÖRLERİ

Doç. Dr. Muhammed Emin DEMİRKOL
Uzm. Dr. Hamit Harun BAĞCI
Uzm. Dr. Erdoğan ÖZ
Prof. Dr. Ahmet ÖZET
Prof. Dr. Ahmet Serdar KARACA
Prof. Dr. Alp USUBÜTÜN
Prof. Dr. Ayşenur OKTAY
Prof. Dr. Bülent ZÜLFİKAR
Prof. Dr. Burak CİVELEK
Prof. Dr. Doğan UNCU
Prof. Dr. Gökhan ÖZYİĞİT
Prof. Dr. Gül ERGÖR
Prof. Dr. Lütfi DOĞAN
Prof. Dr. Mehmet Ali GÜLÇELİK
Prof. Dr. Mehmet Faruk KÖSE
Prof. Dr. Mustafa Tezer KUTLUK
Prof. Dr. Nejat ÖZGÜL
Prof. Dr. Nurdan TAÇYILDIZ
Prof. Dr. Rejin KEBUDİ
Prof. Dr. Saadettin KILIÇKAP
Prof. Dr. Seçil ÖZKAN
Prof. Dr. Sultan ESER
Prof. Dr. Toker ERGÜDER
Doç. Dr. Hülya ŞİRİN

GRAFİK TASARIM

Görkem ÖZÇELİK

TEŞEKKÜR

ANKARA KANSER KAYIT MERKEZİ

ASUMAN TEZEL KAHRAMAN, OKAN CEYLAN, GÜLEDAL BOZTAŞ, ÖZLEM SAMUR, BUKET ÖZBEY, AYŞE GİZEM BULUT, BAHAR TÖRE, CEMİLE ATAK KÖKSALDI, EBRU ÇEVİK, HALE SAVAŞ, NESİBE CANAN, NİLGÜN GÜLŞEN, YASEMİN ATEŞ, LEVENT YAĞMUR

ANTALYA KANSER KAYIT MERKEZİ

HÜLYA KARAKILINÇ, DERYA AKGÜL KANALICI, ÖZLEM GÖKTEPE, GÜLŞEN AKSOY, AYL A KARACA, NURTEN KUTLU, HAMİDE TÜFEKÇİ, ASLI ZAMAN AKBAYIR, MÜRVET ARTUK UÇAR, NURETTİN YÜCEL, EMİNE GEÇGÜN, EMEK SEVİM ÖNAL, ÜLKÜ SEVİMLER, TUBA PEKGÖZ, NİHAL AYDEMİR, ÇİĞDEM KAYA, EMEL UĞURLU AKDOĞAN, SEVDA YARICI

BURSA KANSER KAYIT MERKEZİ

VİLDAN DÜZGÜN, YASEMİN DURGUT, HÜLYA ÇEVİK, GÜLCAN KILINÇ SEMERCİ, MELİN KIRBIYIK, SELAHATTİN ALAN, EMİNE AKAN, SEMRA YILMAZ, AYŞE ŞAHİN, NURSEVEN AYDEMİR, NURSEL BAĞDATLI, GÜLDENİZ PINAR, NADİRE ERDURAN ZEYBEK, GÜLAY ERBASAN, AZİME BOĞA ÇELİK, HEDİYE KORKMAZ, METİN ÜSTÜN, AYŞE KAHRAMAN

EDİRNE KANSER KAYIT MERKEZİ

ÜMİT AKIN, TİJEN ÖZTÜRK TAŞKIN, REMZİYE AKIN, ZÜLFİYE YAZICI, ESRA AYDOĞDU, BAHAR KAYALI, BURCU BOZKURT, GÜLBİYE ÖZGÜR, YELDA KARABAŞ

ERZURUM KANSER KAYIT MERKEZİ

EMİNE FÜSUN KARAŞAHİN, DUYGU HAS, TAYYAR ÇELİK, MURAT AKÇAY, ZEYNEP ALBAYRAK, DİLAY FUNDA YAZICI, SEDA SENEM TÜRK, HACER ÖNAL

ESKİŞEHİR KANSER KAYIT MERKEZİ.

BELGİN KURNALI, NİLÜFER KARAGÖZ, EMEL HANCI, GÜLAY YILDIZ, AYNUR CEYLAN

GAZİANTEP KANSER KAYIT MERKEZİ

DERYA BAĞCI, HATİCE GÜL İNCİLİ, FATMA AKGÖLLÜ, EBRU KAYA, ÖZGÜL KIVANÇ ÇERİ, SUNA GÜRSEL, BEDİA BALCIOĞLU, ZEYNEP İLASLAN, AYŞE ŞAN, PINAR AYDIN, MERYEM AY, ZELİHA HİHAL KAÇIRAN, YETER MEHTAP SÖNMEZ, BİRCAN KUŞCU, NAZMİYE ERİNÇ

İSTANBUL KANSER KAYIT MERKEZİ

FULYA AK YILDIZ, SEMA KARA, HABİBE DEMİRCİOĞLU, GÜLSEREN BASKIN, MİNE KADIOĞLU, TEKİN ULUDAĞ, CANAN ORUÇOĞLU, CANAN KARA, KEBİRE KÜLÇECİ, GÜLER SAĞIR, MEVLÜT ÖZTÜRK, MÜZEYYEN BACAKSIZ, FATMA ŞAHİN, HATİCE ERDÖNMEZ, FATMA ÖZKAN, BERNA MEDİHA TATAR, AYSEL TANRIVERDİ, ELİF DİL, AYŞENUR FIRTINA ÇELİK, RÜMEYSA KARGI

İZMİR KANSER KAYIT MERKEZİ

ÜMİT ALTINTIĞ, MUSTAFA SAVAŞ, İ. CANKUT YAKUT, HURİYE KARAZ ADİFE KOÇ, AYDA YİĞİT, BAŞAK AKCA, BERATİYE PAMUK KARAÇELİK, BERNA IŞIK, BİRCAN DEMİRYÜREK, DİLEK ÇAĞIL, EMEL DALMIZRAK, FATMA KARAASLAN, FİTNET BADARI, GÖNÜL ERCAN, GÜLTEN NALBANTOĞLU, HACER ÜNDEY, HATİCE GÖZMEN, HÜLYA ELİBOL, MURAT AKBULUT, NARİN DEMİR, NESLİHAN ÇINAR, ÖMER KARACA, RAZİYE KATIRCI, SEMA EKİNCİ, SEVGİ KÖSE, SİDİKA COŞKUN, ŞENAY METE, ŞEYDA NUR TEKCAN, TULAY YÜKSEL, YELDA ÖZCAN, YELİZ PEKDOĞAN, Z. ASLI TURHAN, SERPİL KOLUNSAĞ, ÖZGÜR YALDIRAN, FATMA DİKYURT, BELGİN ÖTERBÜLBÜL, AYŞE CESUR, FATMA KAYA

KOCAELİ KANSER KAYIT MERKEZİ

EBRU KARACA, YASEMİN DEMİREL, PERİHAN SEVİLMİŞ, SİBEL ŞİRANUN, GÜLDANE SANCAK, AYŞE MURAT, ŞENAY ÜSKÜL, NURCAN VURAL, AYNUR ZEYBEK ÇELİKÖZ, EMİNE AYGÜN, ÖZNUR DEMİR, OSMAN AYAŞ, KADRIYE LEVENT, GÜLAY KARATAŞ, KADRIYE ÜNAL

MALATYA KANSER KAYIT MERKEZİ

ZEYNEP ÖYKÜ ÖZTÜRK ARIKAN, RUKİYE BAĞRIYANIK, GÜLAY YETER, PERİHAN KARAMAN, FERHAN ÇINAR, AYPER DEMİR, HÜLYA GÜDEN, ZİYNET COŞKUN, GÖNÜL ÖZALP, YUSUF ÇINAR, ESMA DÖNMEZ, YÜKSEL ÖĞÜT

MERSİN KANSER KAYIT MERKEZİ

EMİNE SAKAR, SAADET KIVANÇ, GÜLSÜM AĞAÇE, EMEL TOKATLI, GÜLTEN TÜRKİYILMAZ, MEDİNE GÖKÇEL, YELİZ ATICI, KIYMET ÖZDEMİR, ŞEMİNE YILDIRIM, AYŞE YAZGAN SABAH, MERYEM BOZKURT, SİDİKA ATEŞ, AYŞE HALAYUT, ARZU CİCİ ACAR, MUSTAFA TERCAN, BURCU KINAY, NİGAR PAMUK, MÜGE GÜRSERES, ESRA GÜNDÜZ, HALUK KOÇAK, AYL A DEMİR, ELİF KARAGÖL, ESRA İNCE KIYAR, NAZIM ARDUÇ, ŞENGÜL YENER, VELİ AKÇAKUŞU, BADEGÜL KORKMAZ, SANİYE AKDEMİR, BELİNAY ŞİMŞEK, BİRSEN ORAK

SAMSUN KANSER KAYIT MERKEZİ

ELİF ÖZKAYA, MERVE ALTINIŞIK, YAŞAR ÇAVUŞOĞLU, SEYHAN GÜVEN, NURTEN MEYDAN YILDIRIM, GÜLNAZ KAPLAN BAŞ, AZİZE ŞANLI BAYRAM, ÜNZİLE SONNUR ÖZTÜRK, AYL A ALTUN, SEMA ELİKARA, NEVZAT BAKAN, BELGİN UÇAR, ELİF GÜNALP

TRABZON KANSER KAYIT MERKEZİ

NURŞEN ÜÇÜNCÜ, AYŞE TÜRKKÖYLÜ, MELEK ERDEN, NAZAN KALAY, NEJLA KURT, AYŞE MUHCU, HAYRİ YAPICI, ERDAL AYDIN, HANIM BEKTAŞ, ZAFER ÖZKAN, ÖZGÜL ÖZBAYRAK, MELEK BOĞALİ YILDIZ, FATMA YANIK

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	IV
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	V
TABLolar DİZİNİ	VII
KISALTMALAR	VIII
1. GİRİŞ	1
2. VERİ KAYNAĞI VE METODOLOJİ	2
2.1. Türkiye Nüfus Yapısı ve Ölüm İstatistikleri	2
2.2. Türkiye Kanser Kayıtlılığının Tarihsel Gelişimi ve Veri Toplama Metodolojisi	6
3. VERİ KALİTESİ	11
3.1. Tamlık Kontrolü.....	11
3.2. Geçerlilik.....	14
3.3. Zamanındalık.....	14
4. 2020 YILI VERİLERİ.....	15
4.1. 2020 Yılı En Sık Görülen 10 Kanser (Yaşa Standardize Hız/ 100.000 kişide)	18
4.2. Tüm Yaş Grupları (Yüzde)	18
4.3. Çocukluk Çağı Kanserleri (Yüzde).....	19
4.4. 15-19 Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde)	19
4.5. 15-24 Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde)	20
4.6. 25-49 Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde)	20
4.7. 50-69 Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde)	21
4.8. 70 Yaş ve Üzeri Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde).....	21
4.9. Bazı Kanser Türlerinin Yaşa Özel Hızları	22
4.10. Ulusal Tarama Programında Yer Alan Kanserlerin Yaşa Özel Hızları	23
4.11. Bazı Kanserlerin Histolojik Tip Dağılımları.....	24
4.12. Bazı Kanser Türlerinin Evre Dağılımları	26
4.13. 2016-2020 Serisi	27
4.14. 2016-2020 Yılları Yaşa Standardize Kanser Hızları.....	29
4.15. Ulusal Tarama Programında Yer Alan Kanserlerin 2016-2020 Yılları Arasındaki Yaşa Standardize Hızları.....	30
4.16. Beyin, Meninksler ve Merkezi Sinir Sistemi Kanserleri	31
4.17. Çocukluk Çağı Kanserleri	32
5. DÜNYA KANSER İSTATİSTİKLERİNDE TÜRKİYE’NİN DURUMU	33
6. EN SIK GÖRÜLEN KANSERLERİN 2020 YILI İNSİDANS DEĞİŞİMLERİ	35
7. SONUÇ	36
8. KAYNAKLAR	38

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Türkiye Nüfus Piramitleri	4
Şekil 2. Ölüm Bildirim Sistemi İş Akış Şeması.....	6
Şekil 3. Türkiye Kanser İstatistikleri Raporunda Yer Alan Kanser Kayıt Merkezleri ve Referans Tarihleri.....	7
Şekil 4. İllerde Aktif Kanser Kayıtlılığı İş Akış Şeması	8
Şekil 5. Türkiye’de Histolojik Doğrulaması (HD) ve Yalnız Ölüm Bildirimi (YÖB) Olan Vakaların Tüm Kanser Vakaları İçindeki Yüzde Dağılımı, 2016-2020	12
Şekil 6. Türkiye’de Kanser Kayıt Merkezlerinin Cinsiyete Göre Kanser Yaşa Standardize İnsidanslarının Yıllara Göre Değişimi, 2016-2020	12
Şekil 7. Cinsiyete Göre En Sık Görülen 10 Kanserın Yaşa Standardize Edilmiş Hızları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide).....	18
Şekil 8. Tüm Yaş Gruplarında Cinsiyete Göre En Sık Görülen Kanserlerin Yüzde Dağılımları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)	18
Şekil 9. 0-14 Yaş Çocuklarda Görülen Kanserlerin Yüzde Dağılımları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)	19
Şekil 10. 15-19 Yaş Cinsiyete Göre En Sık Görülen Kanserlerin Yüzde Dağılımları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020).....	19
Şekil 11. 15-24 Yaş Cinsiyete Göre En Sık Görülen Kanserlerin Yüzde Dağılımları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020).....	20
Şekil 12. 25-49 Yaş Cinsiyete Göre En Sık Görülen Kanserlerin Yüzde Dağılımları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020).....	20
Şekil 13. 50-69 Yaş Cinsiyete Göre En Sık Görülen Kanserlerin Yüzde Dağılımları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020).....	21
Şekil 14. 70 Yaş ve Üzeri Yaş Cinsiyete Göre En Sık Görülen Kanserlerin Yüzde Dağılımları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)	21
Şekil 15. Erkeklerde En Sık Görülen Kanserlerin Yaşa Özel Hızları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)	22
Şekil 16. Kadınlarda En Sık Görülen Kanserlerin Yaşa Özel Hızları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)	22
Şekil 17a. Kadın Meme Kanseri Yaşa Özel Hızları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020).....	23
Şekil 17b. Serviks Kanseri Yaşa Özel Hızları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020).....	23
Şekil 17c. Kolorektal Kanserler Yaşa Özel Hızları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020).....	23
Şekil 18. En sık görülen kanserlerin tanı sırasındaki SEER özet evre dağılımları	26
Şekil 19. Tüm Kanserlerin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete ve Yıllara Göre Değişimi (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide).....	29
Şekil 20. ICD-10 C00-96 Kodlu Kanserlerin (melanom olmayan deri kanserleri hariç) Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete ve Yıllara Göre Değişimi (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)	29

Şekil 21. Kolorektal Kanserin Yaş Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete ve Yıllara Göre Değişimi (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)	30
Şekil 22. Kadınlarda Görülen Meme Kanserin Yaş Standardize İnsidans Hızlarının Yıllara Göre Değişimi (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)	30
Şekil 23. Kadınlarda Görülen Serviks Kanserin Yaş Standardize İnsidans Hızlarının Yıllara Göre Değişimi (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)	31
Şekil 24. Beyin, Meninksler ve Merkezi Sinir Sistemi Kanserlerinin Yaş Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete ve Yıllara Göre Değişimi (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)	31
Şekil 25. 0-14 Yaş Bazı Çocukluk Çağı Kanserlerinin Yıllara Göre Yaş Standardize Hızları (Dünya Standart Nüfusu, 1.000.000 Kişide) (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020)	32
Şekil 26. 0-14 Yaş Çocuklarında Çocukluk Çağı Kanserlerinin Yıllara Göre Yaş Standardize Hızları (Dünya Standart Nüfusu, 1.000.000 Kişide) (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020)	32
Şekil 27. Dünya’da Erkeklerde Yaş Standardize Kanser Hızlarının Dağılımı (100.000 kişide)	33
Şekil 28. Dünya’da Kadınlarda Yaş Standardize Kanser Hızlarının Dağılımı (100.000 kişide)	33
Şekil 29. Erkeklerde En Sık Görülen Kanser Türlerinin Coğrafi Dağılımı	34
Şekil 30. Kadınlarda En Sık Görülen Kanser Türlerinin Coğrafi Dağılımı	34
Şekil 31. Erkeklerde En Sık Görülen İlk Beş Kanser Türü ve İnsidanslarının 2016- 2020 Yıllarındaki Değişimi	35
Şekil 32. Kadınlarda En Sık Görülen İlk Beş Kanser Türü ve İnsidanslarının 2016-2020 Yıllarındaki Değişimi	36

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Türkiye Nüfusunun Cinsiyete Göre Dağılımı (2016-2020) (ADNKS)	3
Tablo 2. 2020 Yılı Türkiye Nüfusunun Yaş Gruplarına ve Cinsiyetlere Dağılımı	3
Tablo 3. Kanser Kayıtlılığında Standartlar El Kitabı Veri Başlıkları	9
Tablo 4. Türkiye’de Topografilere Göre Kanser Tanı Yöntemlerinin Yüzde Dağılımları (2016-2020)13	
Tablo 5. 2020 Yılı T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanının Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi	14
Tablo 6. Kanserlerin Cinsiyete Göre Vaka Sayısı, Kaba Hız, Yaşa Standardize Edilmiş Hız Dağılımı (YSH), Vaka Sayıları Tahminleri (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)	15
Tablo 7. Erkeklerde Yaşa Özel Kanser Hızlarının Dağılımı (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020) (100.000 Kişide).....	16
Tablo 8. Kadınlarda Yaşa Özel Kanser Hızlarının Dağılımı (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020) (100.000 Kişide).....	17
Tablo 9. Kadın Meme Kanserlerinin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)	24
Tablo 10. Toraks Kanserlerinin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)	24
Tablo 11. Tiroid Kanserlerinin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)	25
Tablo 12. Kolorektal Kanserlerin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)	25
Tablo 13. Erkeklerde Görülen Kanserlerin Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016- 2020) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)	27
Tablo 14. Kadınlarda Görülen Kanserlerin Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)	28
Tablo 15. Erkeklerde En Sık Görülen İlk Beş Kanser Türü ve İnsidansları, (YSH)	35
Tablo 16. Kadınlarda En Sık Görülen İlk Beş Kanser Türü ve İnsidansları, (YSH)	35

KISALTMALAR

ADNKS	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
CONCORD	Londra Hıfzıssıhha ve Tropikal Tıp Okulu liderliğinde kanser sağ kalımının dünya çapında sürveyansının yapılabilmesi için kurulmuş küresel bir program
GLOBOCAN	Dünyanın birçok ülkesinde ulusal düzeyde, başlıca kanser türlerinin insidansı, mortalitesi ve prevalansı hakkında, ülkelerin geçmiş yıllardaki verileri kullanılarak güncel tahminler sunmak amacıyla oluşturulan proje
HD	Histolojik Doğrulama
IACR	The International Association of Cancer Registries, Uluslararası Kanser Kayıt Merkezleri Birliği
IARC	The International Agency for Research on Cancer, Uluslararası Kanser Araştırma Kurumu
ICD-10	ICD-10 The International Classification of Diseases ver.10, Uluslararası Hastalık Sınıflandırması 10. revizyon
ICD-O	The International Classification of Diseases for Oncology, Uluslararası Hastalık Sınıflandırması-Onkoloji
KKE	Kanser Kayıt Elemanı
MECC	The Middle East Cancer Consortium, Ortadoğu Kanser Konsorsiyumu
MSS	Merkezi Sinir Sistemi
NHL	Non-Hodgkin Lenfoma
OECD	The Organisation for Economic Co-operation and Development, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
SEER	Surveillance Epidemiology and End Results Program, Sürveyans, Epidemiyoloji ve Nihai Sonuçlar Programı, ABD
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UICC	Uluslararası Kanser Kontrol Örgütü
WHO	The World Health Organization, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)
YÖB	Yalnız Ölüm Bildirimi
YSH	Yaşa Standardize Hız

1. GİRİŞ

Kanser günümüzde önemli bir halk sağlığı sorunudur ve yakın gelecekte de bu sorunun artarak devam edeceğine dair kuvvetli kanıtlar bulunmaktadır. Kanserle mücadelenin etkinliği, kanser epidemiyolojisinin rolü ile birlikte artacaktır. Kanser istatistiklerinin bilinmesi, kaynakların yerinde kullanılması açısından büyük bir öneme sahiptir. Bu kapsamda “Türkiye Kanser İstatistikleri Raporu” yıl bazında yayımlanmaktadır.

Dünya Kanser Raporu’nda, nüfusun artması ve yaşlanması ile birlikte kanser vaka sayısındaki artışın devam edeceği, bu artışın en fazla düşük ve orta gelirli ülkeleri etkileyeceği vurgulanmaktadır (1). Kanser ülkemizde ve dünyada ölüm nedenleri arasında ikinci sırada yer almaktadır. 2022 yılında kanser, yaklaşık 10 milyon kişinin ölümüne neden olmuştur. Her altı ölümden birinin kanser nedeniyle olduğu tahmin edilmektedir (2). Ülkemizde de ölüm nedeni olarak kanser, dolaşım sistemi hastalıklarından sonra ikinci sırada yer almaktadır (3).

Kanserlerin oluşumunda %90-95 çevresel, %5-10 genetik faktörlerin etkisi olduğu bilinmektedir (4). Bilinen çevresel nedenlerden ve risk faktörlerinden kaçınılarak kanserlerin en az 3’te 1’inin önlenebileceği, diğer 3’te 1’inin de erken teşhis ve etkin tedavi ile kontrol altına alınabileceği bilinmektedir (5). Tütün kullanımı, yüksek beden kütle indeksi (fazla kilolu ya da şişman olma), yetersiz fiziksel aktivite, alkol kullanımı ve hava kirliliği kanser için başlıca risk faktörleridir. Bazı kronik enfeksiyonlar da kanserler için risk faktörü oluşturmaktadır. 2018 yılında dünya çapında tanı konulan kanserlerin yaklaşık %13’ü onkojenik enfeksiyonlara atfedilmiştir. Helicobacter pylori, Human papilloma virüs (HPV), Hepatit B virüsü, Hepatit C virüsü, ve Epstein-Barr virüsü bu grup içinde yer almaktadır (6).

Yaşlanma, kanser gelişiminde bir başka temel faktördür. Kanser insidansı, özellikle yaşla birlikte artan risklerin birikmesi ve hücrel onarım mekanizmalarının kişi yaşlandıkça daha az etkili olmasından dolayı artar.

Kanser yükündeki bu hızlı artış, dünya çapında halk sağlığı ve sağlık sistemleri için bir kriz teşkil etmektedir. Gelecekte kaynakları bol olan ülkeler de dahil olmak üzere birçok ülke için yeni tanı alacak çok sayıdaki kanser hastasının tedavisi ve bakımı (palyatif, destekleyici) için yeterli ödenekleri temin etmek önemli bir sorun olacaktır. Öte yandan tüm kaynak seviyelerinde kanser önleme konusunda başarı şansı bulunmaktadır (7). Günümüzde kanserin %30-50’si önlenabilir. Bu, risk faktörlerinden kaçınma ve mevcut kanıta dayalı önleme stratejilerini uygulama yoluyla başarılabilir. Birçok kanserin iyileşme olasılığı, erken tanı konmuş ve uygun şekilde tedavi edilmişse yüksektir (2).

Hangi bölgede olursa olsun kanserle mücadelede ve kanser hizmetlerinde öncelikler belirlenirken kanser yüküne ve o bölgede yoğun biçimde görülen kanser türlerine dair bilgi esas alınmalıdır (7).

Kanser kayıtçılığı, belirli bir nüfusta ortaya çıkan tüm kanser vakalarıyla ilgili bilgilerin toplanması ve bu bilgilerin kanserin klinik ve patolojik göstergeleri ile birlikte tam olarak belgelenmesi işlemlerinin tümüdür. Birbirinden farklı kayıt sistemleri vardır. Bakanlığımızca yürütülen nüfus tabanlı aktif kanser kayıt sisteminin amacı toplumumuzda görülen her kanser olgusu ile ilgili bilgiyi toplamaktır. Bu sistem belirli bir nüfusun kanser insidansını bulmada altın standarttır (8,9).

Kanser kayıtçılığı, kanser yükünün ve coğrafik dağılımlarının belirlenmesinden kanser nedenlerinin anlaşılmasına, nüfus temelli sağ kalım analizlerinden kanserin teşhis, tedavi ve bakım kalitesinin değerlendirilmesine, birtakım yollarla kanser kontrolüne yönelik önemli katkılar sağlamaktadır. Güvenilir kanser kayıt verileri olmazsa kanser kontrolünde hatalı stratejiler belirlenir ve ulusal kaynaklar boş yere harcanmış olur (9).

Bu raporda; ülkemizde görülen kanserlerin yaşa ve cinsiyete göre görülme sıklıkları, kanser türlerinin dağılımları, son 5 yıl (2016-2020) içerisindeki değişimleri, Ulusal Tarama Programı'nda yer alan kanserlerin yaşa özel hızları ile bazı kanserlerin histolojik tip ve evre dağılımları değerlendirilmiştir. Ayrıca Türkiye 2020 yılına ait verileri Dünya (GLOBOCAN) 2022 raporu ile karşılaştırılmıştır.

2. VERİ KAYNAĞI VE METODOLOJİ

2.1. Türkiye Nüfus Yapısı ve Ölüm İstatistikleri

Türkiye Nüfus Kayıtları ve Nüfusu

Türkiye'de 2007 yılından önce genel nüfus sayımları yoluyla nüfus bilgisi toplanmıştır. Genel nüfus sayımları her 10 yılda bir sokağa çıkma yasağı ile tek tek hanelerin ziyareti sonucu toplanan verilerin derlenmesi ile gerçekleştirilmiştir. 2007 yılından itibaren ise Türkiye nüfus bilgileri, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile toplanmaya başlanmıştır. ADNKS'nin temeli, her vatandaşa bir "T.C Kimlik Numarası" verilmesine dayanmaktadır. Her Türkiye Cumhuriyeti (T.C.) vatandaşına 28 Ekim 2000 tarihinde tek bir T.C. Kimlik Numarası verilmiştir. T.C. Kimlik Numarası kişisel bilgi içermeyen 11 haneli bir sayıdan oluşmaktadır. ADNKS ise kişilerin yerleşim yerlerine göre nüfus bilgilerinin güncel olarak tutulduğu, T.C. Kimlik Numarası ile kişiler ve ikamet adreslerinin eşleştirildiği bir kayıt sistemidir. Bu sistem ile daha önce 10 yılda bir gerçekleşen nüfus sayımlarından farklı olarak her an güncel ve net bilgi sağlanmaktadır (10).

Türkiye nüfusu, kanser kayıtçılığının başladığı yıllara göre artmış ve nüfus yaşlanmıştır. Kanser kayıtçılığının başladığı 1992 yılından iki yıl önce, 1990 genel nüfus sayımına göre Türkiye'nin nüfusu 56.473.035 olup, bu sayımda 65 yaş ve üstü yaş grubu, toplam nüfusun %4,3'ünü oluşturmaktaydı (11). Türkiye nüfusu 2020 yılı itibarıyla 83.614.362'ye ulaşmış, 65 yaş ve üstü yaş grubunun toplam nüfus içindeki oranı ise %9,5'e yükselmiştir. Türkiye nüfusunun 2016-2020 yılları arasındaki değişimi Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Türkiye Nüfusunun Cinsiyete Göre Dağılımı (2016-2020) (ADNKS)

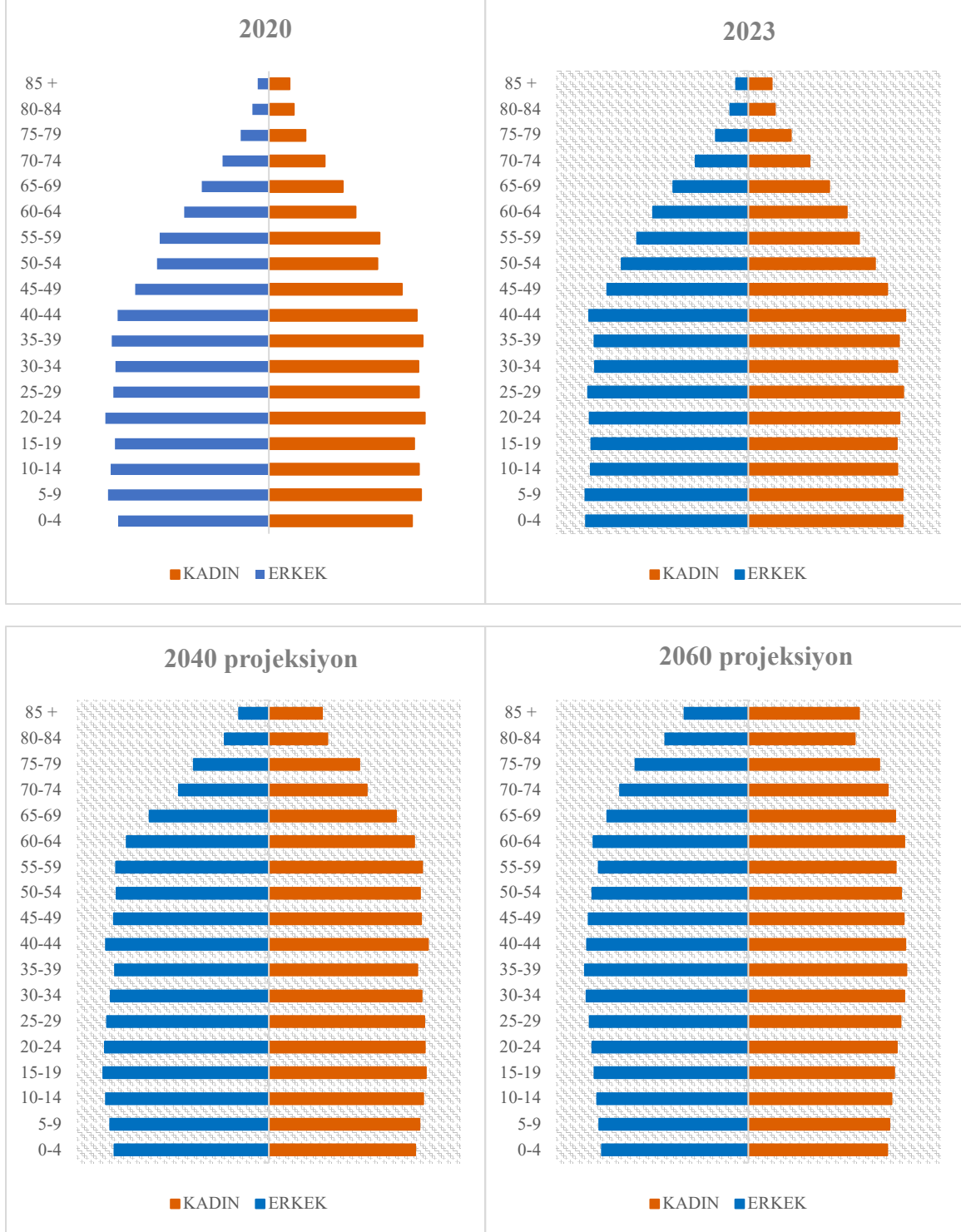
Yıl	Toplam	Erkek	Kadın
2016	79.814.871	40.043.650	39.771.221
2017	80.810.525	40.535.135	40.275.390
2018	82.003.882	41.139.980	40.863.902
2019	83.154.997	41.721.136	41.433.861
2020	83.614.362	41.915.985	41.698.377

Kadın ve erkek nüfus dağılımının benzer olduğu ülkemizde, toplam nüfusun yaklaşık dörtte birini (%22,8) 0-14 yaş grubu, %9,5'ini ise 65 yaş ve üstü yaş grubunda bulunan kişilerin oluşturduğu görülmektedir. Türkiye nüfusuna dair yaş ve cinsiyet dağılımı Tablo 2'de verilmiştir (12).

Tablo 2. 2020 Yılı Türkiye Nüfusunun Yaş Gruplarına ve Cinsiyetlere Dağılımı

Yaş Grupları	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	3.140.172	2.981.535	6.121.707
5-9	3.349.253	3.177.340	6.526.593
10-14	3.294.985	3.124.952	6.419.937
15-19	3.201.588	3.028.526	6.230.114
20-24	3.408.434	3.255.202	6.663.636
25-29	3.240.543	3.130.411	6.370.954
30-34	3.199.710	3.119.184	6.318.894
35-39	3.270.512	3.203.071	6.473.583
40-44	3.145.645	3.089.465	6.235.110
45-49	2.788.035	2.775.631	5.563.666
50-54	2.325.190	2.259.442	4.584.632
55-59	2.273.088	2.304.499	4.577.587
60-64	1.764.938	1.809.456	3.574.394
65-69	1.399.052	1.539.663	2.938.715
70-74	960.742	1.170.963	2.131.705
75-79	583.671	771.675	1.355.346
80-84	339.767	521.432	861.199
85+	230.660	435.930	666.590
Toplam	41.915.985	41.698.377	83.614.362

Ülkemizde toplam doğurganlık hızı ve ölüm hızının aynı şekilde devam etmesi durumunda yapılan projeksiyonlarda, 2023 yılında 65 yaş ve üzeri nüfusun %10,2'ye, 2060 yılında ise %22,6'ya yükseleceği öngörülmektedir (Şekil 1) (13).

Şekil 1. Türkiye Nüfus Piramitleri

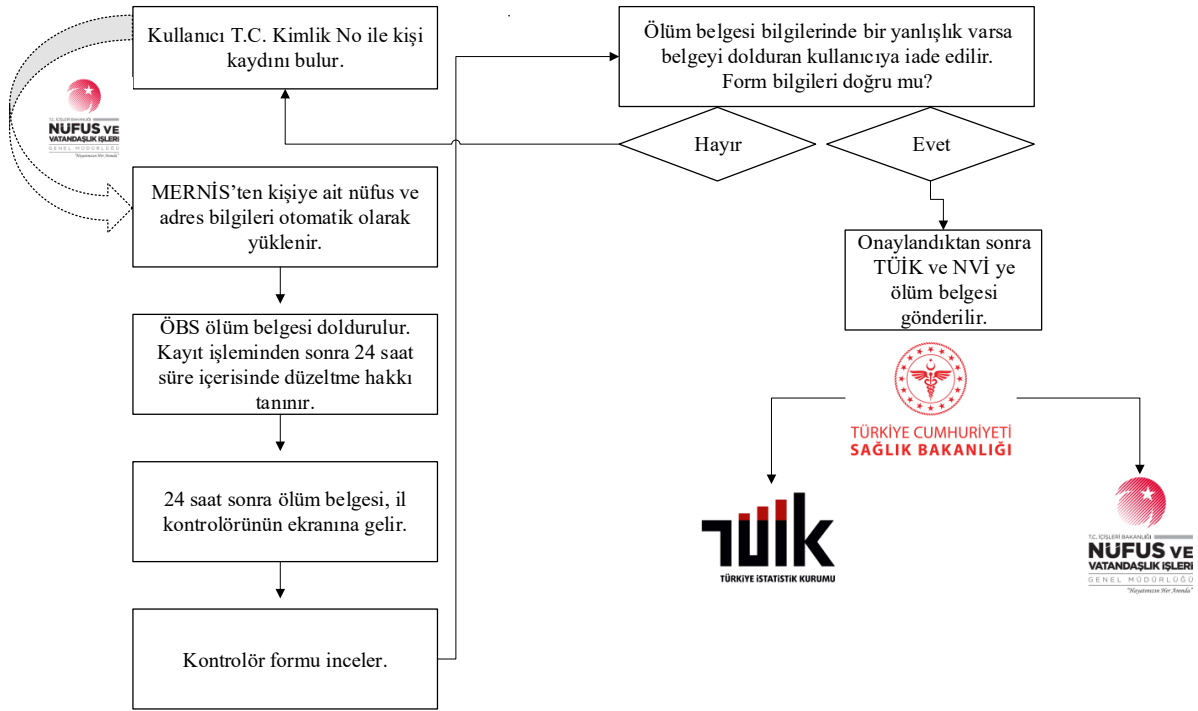
Ölüm İstatistikleri

Düzenli ve güvenilir ölüm ve ölüm nedeni istatistikleri, sağlık planlaması ve önceliklerin belirlenmesi için önemlidir. Ölüm nedenlerini bilmek; hastalıklara yönelik halk sağlığı programlarının değerlendirmesinde de esastır. Kanser kayıtçılığında ise ölüm nedenleri ve ölüm hızı, veri kalitesinin ve tamlığının değerlendirilmesinin yanı sıra yaşam süresi (sağ kalım) analizlerinin yapılabilmesini sağlaması bakımından ayrı bir öneme sahiptir.

Türkiye’de ölüm ve ölüm nedeni verilerinin toplanma yöntemi 2009 yılında iyileştirilmiştir. Bu tarihten önce, ölüm belgeleri elle doldurularak TÜİK’e gönderilmekte ve burada sağlık personeli ve/veya sağlık dışı personel tarafından elektronik ortama aktarılmaktaydı. Ölüm belgesinin doldurulması kentsel ve kırsal yerlerde farklılık göstermekte, kentsel yerlerde belediyeler, kırsal yerlerde ise muhtarlar ölüm belgesi ve defin ruhsatı vermektedir. Muhtarlar ve belediye yetkilileri ölüm olayının meydana gelmesinden sonraki 10 gün içinde nüfus müdürlüklerine belgenin bir nüshasını iletmekle yükümlü tutulmuştu. Ancak bu sistemde,

- Belediyeye bağlı yerleşim yerlerinin dışında kalan bölgelerde (köylerde) ölümlerin gömülmeleri için ölüm belgesi ibrazının zorunlu olmaması,
- Ölüm belgelerinin bir kısmının hekim dışı kişiler tarafından düzenlenmesi sebebiyle ölüm nedenlerinin doldurulmaması,
- Hekimler tarafından ölüm nedenleri doldurulmuş olan belgelerde, kontrol mekanizması olmadığı için doğru nedenlerin toplanamaması,
- Ölüm nedenlerinin kaydedilmesinde uluslararası standartlara uyulmaması,

gibi nedenler, ülke genelinde ölüm analizleri yapılması önünde engel teşkil etmiş ve ölüm nedenleri analizleri ülkemizde ancak özel çalışmalarla yapılabilmektedir. 2009 yılında, DSÖ iş birliği ile ölüm belgesi düzenlenmesi uluslararası standartlara uygun hale getirilmiş, ölüm nedenlerinin kaydedilmesinde ICD-10 kodlama sistemi kullanılmaya başlanmış, hekimler eğitime alınmış ve kurumlarda doldurulan ölüm belgelerini kontrol etmekten sorumlu hekimler atanmıştır. 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla, ölüm belgeleri ülke genelinde, ölüm nedenlerinin ölüm tespiti yapan hekimler tarafından ICD-10 kodları kullanılarak elektronik ortamda girildiği; kişiye dair bilgilerin kimlik paylaşım sistemi üzerinden T.C. Kimlik Numarası ile alındığı bir sistemle toplanmaya başlanmıştır (Şekil 2) (14).

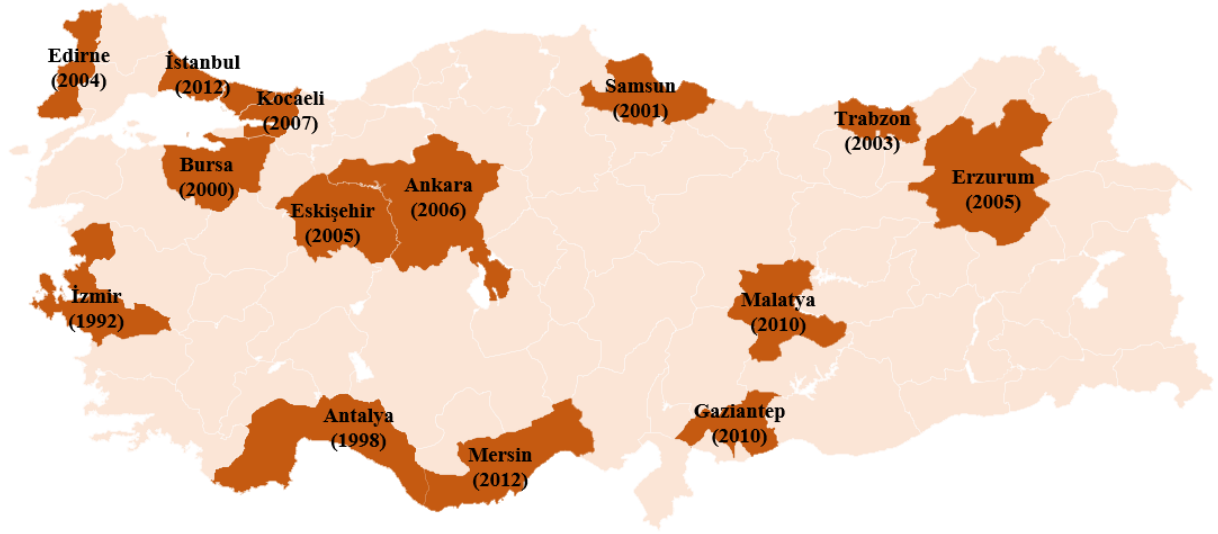
Şekil 2. Ölüm Bildirim Sistemi İş Akış Şeması

2.2. Türkiye Kanser Kayıtlılığının Tarihsel Gelişimi ve Veri Toplama Metodolojisi

Tarihsel Gelişim

Ülkemizde 1982 yılında kanser, bildirimi zorunlu hastalıklar arasına alınmıştır. Kanserle Savaş Daire Başkanlığı ise bir yıl sonra 1983'te kurulmuştur. Bu dönemde, kanser sıklığına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar sonucunda, organa özgü kanser sayıları belirlenmiş ve ülkemizde ilk kez kanserin genel profili ortaya konmuştur (15,16). Pasif sistemle başlayan kanser kayıtlılığında, yeterli sayıda ve kalitede verinin toplanamaması nedeniyle 1992 yılında aktif sistemle kanser kayıtlarının toplanmasına başlanmıştır. İlk kez "Kanser Kayıt ve İnsidans Projesi" kapsamında İzmir'de aktif kanser kayıt merkezi kurulmuştur. Bu merkezin kurulmasından 6 yıl sonra Antalya Kanser Kayıt Merkezi açılarak kanser kayıtları toplamaya başlamıştır. Zamanla farklı illerimizde açılan bazı kanser kayıt merkezleri ve bu merkezlerin referans tarihleri (verilerin hangi tanı tarihinden itibaren toplanacağını belirten tarih) Şekil 3'te verilmiştir.

Türkiye'de 2012 yılına kadar kanser kayıt sistemine dahil olan örneklem nüfusun kapsamı %23,4 düzeyindeydi. Sonrasında Gaziantep, Malatya, İstanbul ve Mersin illerinin de sisteme dahil edilmesiyle, bu oran %47,9'a ulaşmıştır. 2016 yılında Kocaeli'nin de eklenmesiyle nüfus kapsamı 14 ile çıkarılmış ve 2020 yılı itibarıyla %50,6'ya ulaşmıştır. Türkiye'de 2013 referans yılı itibarıyla 81 ilde aktif kanser kayıtlılığı başlamıştır. Türkiye Kanser İstatistikleri Raporu'nda yer alan iller, Şekil 3'te gösterilmektedir.

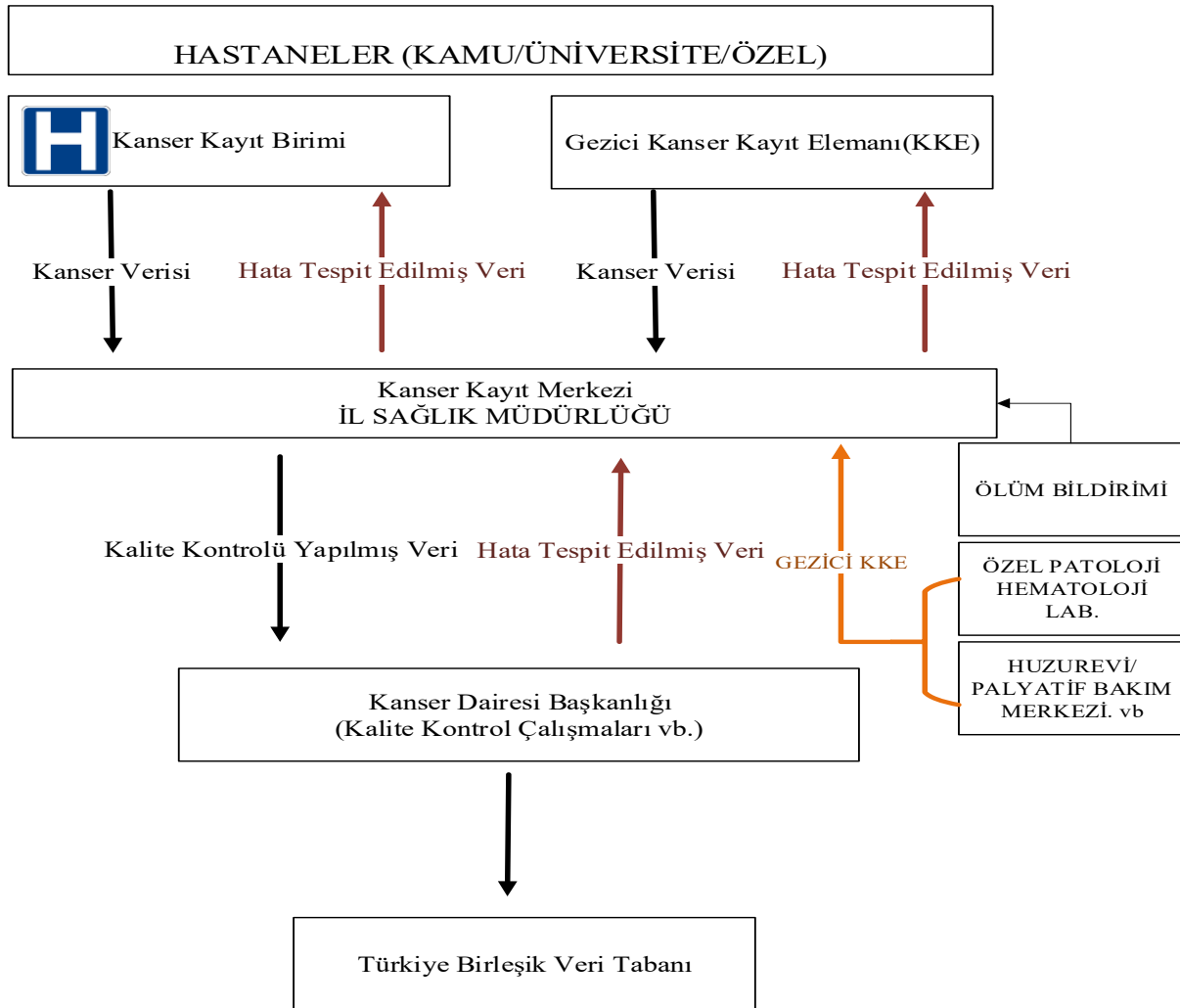
Şekil 3. Türkiye Kanser İstatistikleri Raporunda Yer Alan Kanser Kayıt Merkezleri ve Referans Tarihleri

Uluslararası Kanser Araştırma Kurumu (IARC) tarafından yayımlanan “Beş Kıtada Kanser İnsidansı (CI5)” isimli kitap serisinde kanser kayıt merkezlerinin verileri ancak kalite değerlendirmelerini geçmeleri halinde yer almaktadır. İzmir ve Antalya Kanser Kayıt Merkezlerinin 1998-2002 vaka serisi verileri, “Beş Kıtada Kanser İnsidansı CI5” kitap serisinin 9. cildinde yer almıştır (17). Aynı kitap serisinin 10. cildinde ise ek olarak Trabzon ve Edirne Kanser Kayıt Merkezlerinin 2003-2007 vaka serisi verileri yer almıştır (18). Beş Kıtada Kanser İnsidansı kitap serisinin 11. cildine Bursa, Erzurum, Eskişehir ve Samsun illerinin verileri, 12. cildine ise Malatya ve Gaziantep illerinin de verileri eklenmiş olup, raporda yer alan il sayısı 10’a yükselmiştir. (19) (25).

Beş kıtada kanser sağ kalımı, Londra Hıfzıssıhha ve Tropikal Tıp Okulu liderliğinde kanser sağ kalımının dünya çapında sürveyansının yapılabilmesi için kurulmuş küresel bir program (CONCORD) ile değerlendirilmektedir. CONCORD programı, DSÖ-Avrupa, Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ve Dünya Bankası da dahil olmak üzere 40 ulusal ve uluslararası kuruluş tarafından onaylanmakta ve desteklenmektedir. Küresel Kanser Sağkalım Eğilimleri Sürveyansı 2000-2014’te (CONCORD-3) 71 ülkeden 322 nüfus tabanlı kanser kayıt merkezinin 18 kanser türüne ait verileri ve sağ kalımları yayımlanmıştır. Bu yayında ülkemizdeki 9 kanser kayıt merkezinin de verileri yer almıştır. Bu kanser kayıt merkezleri Ankara, Antalya, Bursa, Edirne, Erzurum, Eskişehir, İzmir, Samsun ve Trabzon’dur (20).

Ülkemizde yürütülen kanser kayıtçılık çalışmalarındaki gelişmelerin yanı sıra İzmir Kanser Kayıt Merkezi 20 yıllık deneyimi ve sürekliliği nedeniyle 2013 yılında IARC tarafından, Kuzey Afrika ile Orta ve Batı Asya bölgesinde yer alan 29 ülkede bulunan kanser kayıt merkezleri için eğitim ve teknik destek merkezi olarak belirlenmiştir.

Ülkemizde nüfus tabanlı aktif kanser kayıtçılığı yapılmaktadır. Veriler, üç aşamalı “Kanser Kayıtçılığı” eğitimlerini tamamlamış sertifikalı Kanser Kayıt Elemanları tarafından uluslararası standartlara uygun olarak toplanmakta ve işlenmektedir. Nüfus tabanlı kanser kaydı için, il sınırları içinde yer alan tüm kamu, üniversite ve özel hastanelerinden, ilgili laboratuvarlardan, ölüm belgelerinden ve hastaların olabileceği huzurevi, palyatif bakım merkezi gibi birimlerden veri toplanmaktadır. Veriler; birimlerden, il sağlık müdürlüklerinde bulunan kanser kayıt merkezlerine aktarılmaktadır. Merkezde kanser kayıt formları değerlendirilmekte, mükerrer kayıt ve hata kontrolünden geçirilmektedir (Şekil 4). İl kanser kayıt merkezi veri tabanları daha sonra Kanser Daire Başkanlığı veri tabanına aktarılmaktadır. Türkiye veri tabanında mükerrer (tekrarlı) kayıt ve hata kontrolü yapılmaktadır. İllerin veri tabanlarındaki hatalar için il kanser kayıt merkezlerine kontrol raporları gönderilmektedir. Bu raporlar doğrultusunda ilgili düzeltmeler yapıldıktan sonra yeni “Türkiye Kanser Veri Havuzu” oluşturulmaktadır.

Şekil 4. İllerde Aktif Kanser Kayıtçılığı İş Akış Şeması

Türkiye, Ortadoğu Kanser Konsorsiyumu (MECC) tarafından yayımlanan “Kanser Kayıtlılığında Standartlar El Kitabı”nda yer alan kurallar çerçevesinde kanser verisi toplamaktadır (21,22). Ülkemizde;

- Malign tümörlerin tamamı (primer kanserler)
- İn situ neoplazmlar
- Santral Sinir Sistemi ve Medulla Spinalis’te yer alan benign/borderline tümörlere ait veriler

toplanmaktadır(21,22). Bu kanserlerden hangi veri başlıklarının toplanacağı, ilgili kitaba göre kararlaştırılmıştır. Veri başlıklarına karar verilmesinde en önemli belirleyici, kayıtların bulunabilme ve veri başlığının temel amaca (kanser görülüşü ve halk sağlığı) hizmet etmesi derecesidir. Kitapta yer alan veri başlıkları, Tablo 3’te özetlenmiştir (21).

Tablo 3. Kanser Kayıtlılığında Standartlar El Kitabı Veri Başlıkları

GEREKLİ	ZORUNLU	İSTEĞE BAĞLI
Kayıt merkezi hasta numarası	✓ Hastanın adı	✓ Medeni durum
Tümör sıra numarası	✓ Ulusal kimlik numarası	✓ Hastanın telefon numarası ✓
İkamet durumu	✓ Tanı sırasında yaş	✓ Doğum yeri ✓
Tanı tarihi	✓ Doğum tarihi	✓ Etnik köken
Tanı yöntemi	✓ Cinsiyet	✓ Din
Primer yerleşim yeri kodu (Topografi)	✓ Hastanın adresi	✓ Sigara içme öyküsü
Morfoloji kodu (Histolojik tip)	✓ Primer yerleşim yeri metni	✓ Meslek
Davranış	✓ Morfoloji metni	✓ Lateralite ✓
Diferansiyasyon	✓ İlk tanı yeri	✓ İlk tedavi kürü ✓
Tanı sırasında özet evre	✓ Protokol numarası	✓ İlk tedavi kürünün başladığı tarih ✓
	✓ Gönderen hastane	✓ Kansere yönelik cerrahi ✓
	✓ İzleyen doktor	✓ Kemoterapi ✓
		✓ Radyoterapi ✓
		✓ Hormonal tedavi ✓
		✓ İmmunoterapi ✓
		✓ Diğer tedaviler ✓
		✓ Son izlem/ölüm tarihi ✓
		✓ Hayati durum ✓

* ✓ işareti: Ülkemizde toplanan veri başlıkları

Histoloji ve topografi verileri için Dünya Sağlık Örgütü tarafından yayımlanmakta olan Uluslararası Hastalık Sınıflandırması-Onkoloji (ICD-O) kitabının üçüncü baskısında yer alan kodlar kullanılmaktadır.

Veri tabanında tümörler “olgu” olarak tanımlanmaktadır. Bir kişide ortaya çıkan her bir primer tümör kayıt altına alınır. Bir kişide birden fazla primer tümör geliştiği takdirde bu tip olgular “çoğul primer” olarak adlandırılır. Çoğul primer, bir kişinin birden fazla organında birbirinden bağımsız (metastaz ve nüks olmayan) kanserlerin görülmesi ve/veya bir kişinin aynı organında birbirinden farklı ve bağımsız (metastaz ve nüks olmayan) histolojik kanser tipinin görülmesine denilmektedir. Kanser kayıtçılığında en önemli karar süreçlerinden birisi olan “çoğul primerler” için karar verme sürecinde, ülkemiz kanser kayıt merkezleri IARC/IACR/MECC kurallarını uygulamaktadır.

Toplanmış olan veriler, IARC tarafından kanser kayıt merkezleri için özel olarak geliştirilmiş olan Can-Reg bilgisayar programına girilmektedir. Raporda yer alan illerde veriler doğrudan Can-Reg programına girilerek dijital olarak toplanmaktadır. İllerden dijital olarak alınan tüm verilerin Kanser Daire Başkanlığınca birleştirilip gerekli kontrollerden geçirilmesinden sonra kaba ve yaşa standardize insidans hızları hesaplanmaktadır. Cinsiyete, kanser türüne, yaş gruplarına göre de ayrıntılı hesaplamalar yapılmaktadır.

İnsidans, sağlıklı olan kişilerin belli bir zaman birimi içinde (kanser olguları için genellikle bir yıl) belirli bir hastalığa yakalanma olasılığıdır. Yani, risk altındaki toplumda bir yıl içinde gelişen yeni kanser vakalarının sayısını ifade eder (23).

$$\text{İnsidans hızı} = \frac{\text{Belirli bir süre içindeki yeni kanser olgu sayısı}}{\text{Belirli bir süre içinde izlenen risk altındaki nüfus}} * k (100.000)$$

Belirli bir süre içindeki yeni kanser olgu sayısı: Belirli bir yıla ait, belirli bir coğrafi alanda yaşayan yeni kanser tanısı almış vakaların toplam sayısıdır.

Belirli bir süre içinde izlenen risk altındaki nüfus: Belirli bir yıla ait, belirli bir coğrafi alanda yaşayan, kanser gelişme olasılığı olan toplam nüfustur.

Kanser görülme sıklığı hesaplamalarında, rakamların daha rahat ifadesi için 100.000 katsayısı kullanılmaktadır. Bu durum çocukluk çağı kanserlerinde farklılık göstermektedir. Çocukluk çağı kanserleri yetişkin kanserlerinden de daha az görüldüğü için katsayısı 1.000.000 olarak kullanılmaktadır (23).

Yaşa standardize insidans hızı hesaplamalarında Dünya Standart Nüfusu, Segi (1960) kullanılmıştır. Yeni vaka sayısı tahminleri, ilgili son yıl kaba hız değerleri ile tahmin edilecek yılın nüfusu dikkate alınarak yapılmıştır.

3. VERİ KALİTESİ

Kanser kayıtlarının kalite analizleri için toplamda 3 ana başlıkta değerlendirme yapılmaktadır (22). Bu başlıklar:

1) Tamlık: Hedef nüfusta ortaya çıkan bütün yeni olguların kayıt merkezinin veri tabanında bulunmasıdır.

2) Geçerlilik: Toplanan verilerin gerçekte olduğu durumu yansıtmasıdır.

3) Zamanındalık: Verilerin zamanında toplanıp, değerlendirilmesidir.

Bu çalışmada sadece veri tabanı üzerinden yapılabilecek olan kalite kontrollerine yer verilmiştir.

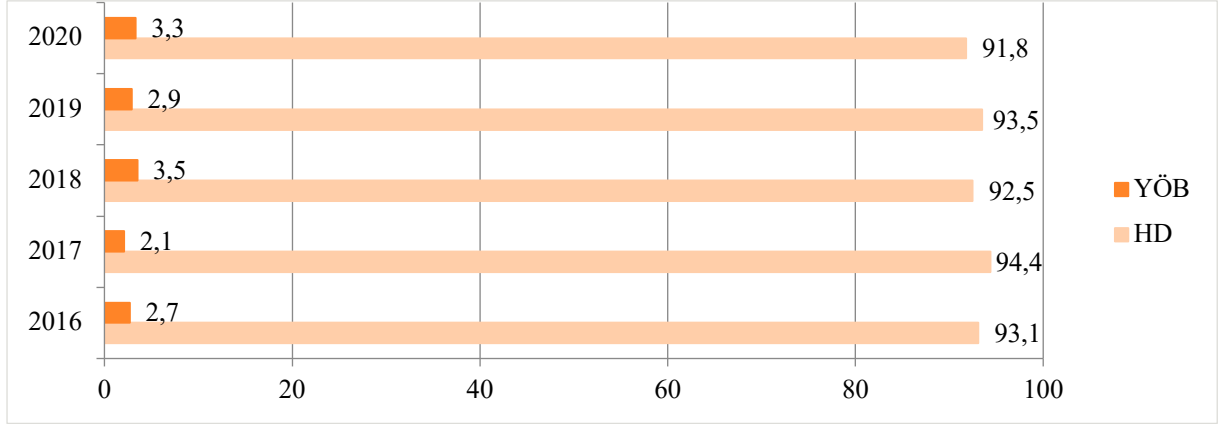
3.1. Tamlık Kontrolü

Veri tabanı üzerinden tamlık kontrolü iki şekilde olabilmektedir. Bunlar:

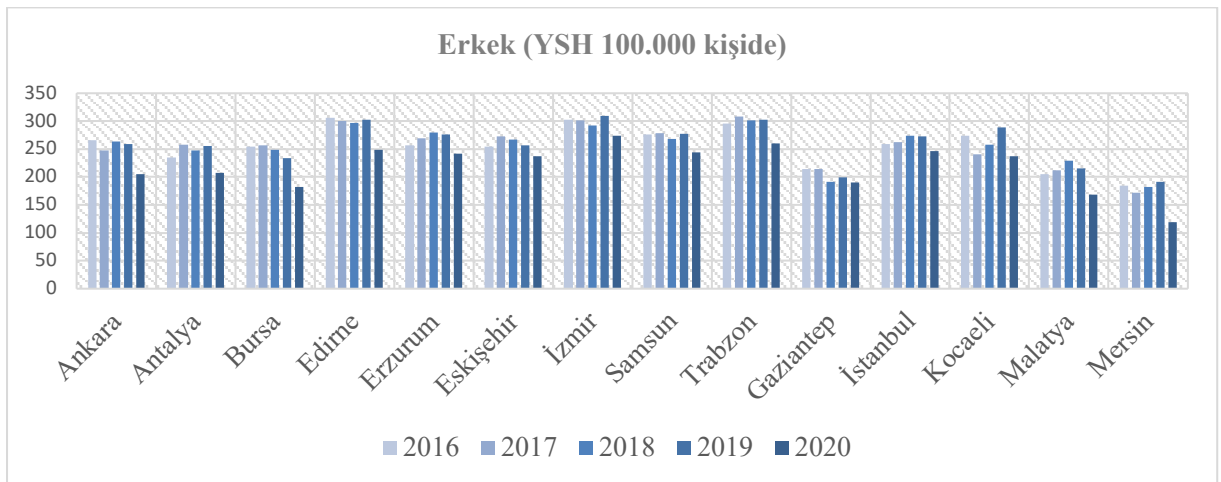
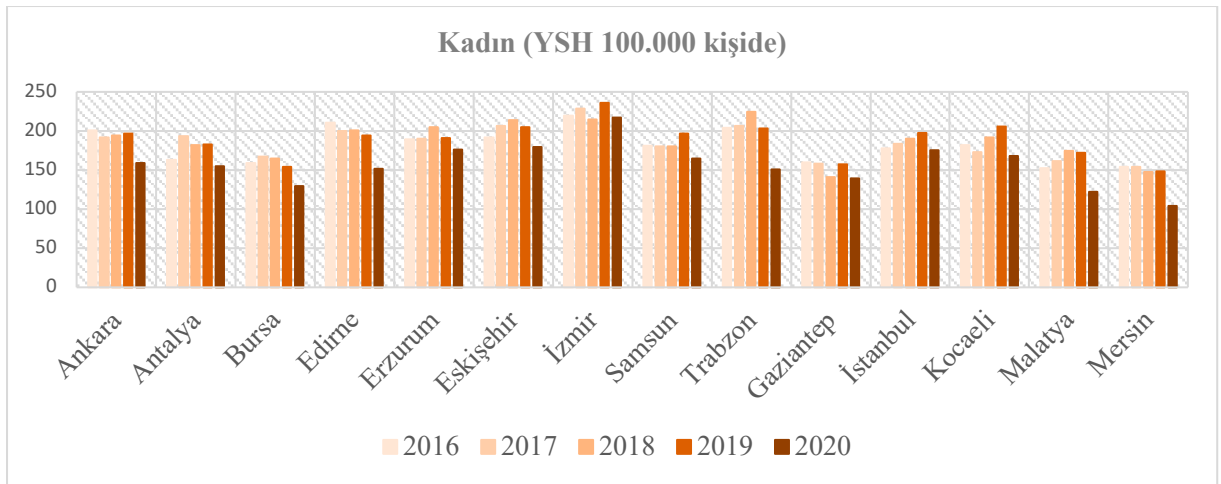
- a) Tanı yöntemlerinin dağılımları: Uluslararası kanser kayıtçılığı kuralları çerçevesinde veri tabanında yer alan olguların tanı yöntemleri mikroskopik (morfolojik, histolojik) tanı, klinik tanı ve yalnızca ölüm bildirimi (YÖB) şeklinde olmaktadır. Kanser tanısı ağırlıklı olarak mikroskopik doğrulama (MD) ile konmaktadır ancak diğer tanı yöntemlerinin de veri tabanında yer alması gerekmektedir. Veri tabanında mikroskopik tanı sıklığının %100 olması, muhtemelen klinik, laboratuvar ve görüntüleme yöntemleriyle tanı konulmakta olan vakaların atlandığını düşündürmektedir. Öte yandan bu oranın düşüklüğü de verinin geçerliliği açısından olumsuz bir göstergedir. Bu oran elbette, bölgeye ve kanserin türüne göre de değişiklik gösterecektir.
- b) İnsidans hızlarının zaman içindeki değişimlerinin değerlendirilmesi: Kanser insidans hızlarında olağanüstü bir müdahale (tarama programına başlanması, kayıt altına alma durumunda değişiklik vb.) olmadığı sürece ani artış ve azalmalar beklenmemektedir. Ancak özellikle kanser kayıtçılığına yeni başlayan merkezlerde insidans hızlarının toplum dinamiklerini yakalaması zaman almaktadır. Bu nedenle kanser kayıt merkezlerinde sağlıklı kanser kayıtçılık için süreklilik önem arz etmektedir (Şekil 6) (22).

Kanser veri tabanında tamlık kontrolü için histolojik doğrulaması olan ve yalnızca ölüm bildirimi olan vakaların yüzde dağılımlarına dair grafik Şekil 5'te verilmiştir. Zaman içinde yalnızca ölümle yapılan bildirimler ile histolojik doğrulaması olan bildirimlerin benzer bir dağılım gösterdiği görülmektedir. Histolojik doğrulama (HD) ve yalnız ölüm bildirimi incelendiğinde histolojik doğrulama sıklığının %90'ların üzerinde ve yalnız ölüm bildiriminin (YÖB) %0,5-4 arasında olduğu görülmektedir (Tablo 4). Elde edilen deneyimlere göre, %5 ya da daha düşük YÖB kabul edilebilir bir orandır. YÖB değerinin %0 (sıfır) olması ölüm kayıtlarının işlenmediğini, %5'ten yüksek olması ise diğer kaynaklardan raporlama eksikliği olduğunu veya kaynaklarda geriye dönük incelemenin tamamlanmadığını düşündürmektedir (22). Her bir topografi için 2016-2020 serisinde tanı yöntemi

dağılımı Tablo 4’te verilmiştir. Histolojik doğrulamanın bu seri içinde en sık tiroid kanserleri ile lenfoid ve hematopoetik dokuların kanserlerinde yapıldığı, klinik tanı ya da görüntüleme yöntemiyle en sık karaciğer, pankreas ve diğer endokrin bez kanserlerine tanı koyulduğu görülmektedir.

Şekil 5. Türkiye’de Histolojik Doğrulaması (HD) ve Yalnız Ölüm Bildirimi (YÖB) Olan Vakaların Tüm Kanser Vakaları İçindeki Yüzde Dağılımı, 2016-2020

Şekil 6. Türkiye’de Kanser Kayıt Merkezlerinin Cinsiyete Göre Kanser Yaşa Standardize İnsidanslarının Yıllara Göre Değişimi, 2016-2020

Tablo 4. Türkiye’de Topografilere Göre Kanser Tanı Yöntemlerinin Yüzde Dağılımları (2016-2020)

ICD-10	Topografi	2016				2017				2018				2019				2020			
		N	HD%	Klinik Gör. %	YÖB %	N	HD%	Klinik Gör. %	YÖB %	N	HD%	Klinik Gör. %	YÖB %	N	HD%	Klinik Gör. %	YÖB %	N	HD%	Klinik Gör. %	YÖB %
C00-96	Tüm Topografiler	95526	93.1	4.1	2.7	98851	94.4	3.5	2.1	102474	92.5	4.0	3.5	108058	93.5	3.6	2.9	94592	92.4	4.3	3.3
C00	Dudak	275	98.5	0.4	1.1	253	99.6	0.4	0.0	251	96.0	0.4	3.6	273	98.5	1.1	0.4	186	97.8	1.1	1.1
C01-02	Dil	302	96.7	1.0	2.3	281	97.9	1.8	0.4	290	96.9	2.1	1.0	311	97.1	1.6	1.3	313	96.8	1.3	1.9
C03-06	Ağız	264	94.3	4.5	1.1	286	98.3	1.7	0.0	296	95.9	3.7	0.3	301	97.7	2.0	0.3	264	95.8	2.3	1.9
C07-08	Tükrük Bezleri	183	94.5	4.4	1.1	204	95.1	4.4	0.5	221	92.8	4.5	2.7	209	95.7	3.3	1.0	175	95.4	2.9	1.7
C09	Tonsil	67	100.0	0.0	0.0	70	94.3	4.3	1.4	95	98.9	0.0	1.1	74	97.3	0.0	2.7	82	98.8	1.2	0.0
C10	Diğer Orofarinks	33	87.9	9.1	3.0	35	100.0	0.0	0.0	25	92.0	0.0	8.0	34	94.1	2.9	2.9	31	93.5	6.5	0.0
C11	Nasofarinks	331	94.6	2.7	2.7	349	94.6	4.0	1.4	354	91.8	4.5	3.7	391	94.4	3.6	2.0	363	93.7	3.0	3.3
C12-13	Hipofarinks	79	94.9	5.1	0.0	98	95.9	4.1	0.0	92	92.4	4.3	3.3	90	97.8	1.1	1.1	92	98.9	0.0	1.1
C14	Farinks, Tanımlanmamış	25	92.0	8.0	0.0	10	100.0	0.0	0.0	16	56.3	18.8	25.0	18	77.8	5.6	16.7	25	84.0	8.0	8.0
C15	Özofagus	665	92.3	3.9	3.8	635	94.2	4.6	1.3	647	90.3	4.2	5.6	703	93.3	3.8	2.8	681	93.0	3.5	3.5
C16	Mide	4524	93.6	2.8	3.6	4637	95.3	2.6	2.2	4737	91.5	2.8	5.7	5044	92.4	3.2	4.4	4407	91.8	3.9	4.2
C17	İnce Barsak	225	96.4	2.2	1.3	274	94.9	4.0	1.1	251	91.6	1.2	7.2	267	96.6	1.5	1.9	236	94.9	1.3	3.8
C18	Kolon	5491	93.6	2.6	3.8	5578	95.3	2.3	2.4	5853	91.0	3.1	5.9	6116	92.5	3.5	4.1	5829	92.6	3.7	3.7
C19-20	Rektum	3094	97.1	1.9	1.0	3373	97.5	2.0	0.4	3228	95.9	2.7	1.4	3591	96.6	2.3	1.1	3237	95.6	3.3	1.1
C21	Anüs	110	97.3	1.8	0.9	137	97.8	2.2	0.0	136	98.5	1.5	0.0	133	98.5	1.5	0.0	107	93.5	3.7	2.8
C22	Karaciğer	1273	69.4	19.7	10.8	1225	70.0	20.7	9.3	1216	67.8	22.3	9.9	1444	67.0	20.9	12.0	1262	73.0	16.6	10.5
C23-24	Safrakesesi vb.	626	86.1	9.4	4.5	683	89.0	6.1	4.8	665	85.9	8.9	5.3	769	88.6	6.1	5.3	692	87.9	5.9	6.2
C25	Pankreas	1983	73.7	14.9	11.3	2118	79.9	12.9	7.2	2134	78.5	13.7	7.8	2454	79.1	10.3	10.6	2532	76.2	11.8	12.0
C26	Diğer Sindirim Organları	56	75.0	10.7	14.3	54	96.3	1.9	1.9	59	88.1	3.4	8.5	72	87.5	2.8	9.7	68	88.2	2.9	8.8
C30-31	Burun, Sinüsler vb.	118	94.1	4.2	1.7	110	93.6	5.5	0.9	111	95.5	2.7	1.8	153	96.7	1.3	2.0	121	99.2	0.8	0.0
C32	Larinks	1376	94.7	2.2	3.1	1326	96.6	2.0	1.4	1413	93.1	2.6	4.3	1396	95.6	1.7	2.7	1351	93.8	3.0	3.2
C33-34	Trakea,Bronş,Akciğer	13941	85.6	8.3	6.2	14460	86.7	6.7	6.6	14541	85.0	7.0	8.0	15183	88.3	6.1	5.6	14031	86.2	7.5	6.3
C37-38	Diğer Torasik Organlar	238	90.8	8.0	1.3	228	97.8	2.2	0.0	244	92.2	3.3	4.5	230	96.1	3.5	0.4	200	96.0	2.5	1.5
C40-41	Kemik	368	90.8	6.8	2.4	374	95.5	3.2	1.3	413	91.8	4.1	4.1	461	88.3	5.4	6.3	399	93.0	4.3	2.8
C43	Deri Melanomu	631	97.6	1.7	0.6	672	99.1	0.6	0.3	730	98.6	0.7	0.7	752	97.7	1.2	1.1	646	97.7	0.5	1.9
C44	Diğer Deri	9693	98.7	1.1	0.2	9857	99.2	0.7	0.1	10050	98.8	0.8	0.4	9857	99.1	0.7	0.1	6308	98.7	1.1	0.2
C45	Mezotelyoma	304	97.7	0.7	1.6	276	97.5	1.4	1.1	302	95.7	1.7	2.6	340	96.5	1.2	2.4	296	93.6	2.7	3.7
C46	Kaposi Sarkomu	241	98.8	1.2	0.0	260	97.7	2.3	0.0	263	98.9	1.1	0.0	268	98.1	1.5	0.4	187	97.9	2.1	0.0
C47-49	Yumuşak Doku	769	95.8	3.9	0.3	700	97.3	2.1	0.6	780	93.5	5.0	1.5	796	96.5	2.5	1.0	749	95.2	3.7	1.1
C50	Meme	10648	96.9	1.8	1.3	11338	97.7	1.9	0.4	11977	96.0	2.3	1.7	13004	96.3	2.6	1.1	11351	95.9	2.9	1.3
C51	Vulva	120	99.2	0.8	0.0	125	98.4	0.8	0.8	129	93.0	2.3	4.7	132	97.0	1.5	1.5	119	97.5	2.5	0.0
C52	Vajina	45	100.0	0.0	0.0	44	97.7	2.3	0.0	34	94.1	2.9	2.9	32	100.0	0.0	0.0	42	100.0	0.0	0.0
C53	Uterus Serviksi	1010	97.1	2.2	0.7	1037	98.0	1.7	0.3	1029	95.6	1.4	3.0	1159	96.0	2.7	1.3	1234	97.2	1.7	1.1
C54	Uterus Korpusu	2396	98.3	0.8	0.9	2536	98.7	0.6	0.7	2696	97.6	1.2	1.2	2798	98.7	0.7	0.6	2477	97.6	1.2	1.3
C55	Uterus Unspec.	160	91.9	2.5	5.6	160	88.8	3.8	7.5	191	84.8	5.8	9.4	194	84.5	4.6	10.8	207	86.0	3.9	10.1
C56	Over	1448	93.2	4.1	2.6	1459	94.8	3.8	1.4	1527	89.9	4.3	5.8	1720	93.4	2.8	3.7	1745	94.4	3.2	2.3
C57	Diğer Kadın Genital	102	98.0	2.0	0.0	118	97.5	1.7	0.8	138	94.9	1.4	3.6	100	94.0	3.0	3.0	85	94.1	2.4	3.5
C58	Plasenta	6	66.7	33.3	0.0	7	85.7	0.0	14.3	8	87.5	12.5	0.0	11	100.0	0.0	0.0	6	83.3	0.0	16.7
C60	Penis	12	100.0	0.0	0.0	8	100.0	0.0	0.0	16	100.0	0.0	0.0	19	78.9	15.8	5.3	10	90.0	10.0	0.0
C61	Prostat	6840	95.3	2.3	2.4	7197	96.9	1.7	1.4	8322	93.6	3.0	3.5	8492	95.9	2.3	1.9	6106	93.8	3.5	2.7
C62	Testis	805	95.7	4.2	0.1	867	98.2	1.6	0.2	942	95.9	3.4	0.7	1017	96.7	3.0	0.3	887	96.7	2.9	0.3
C63	Diğer Erkek Genital	7	85.7	14.3	0.0	12	91.7	0.0	8.3	14	100.0	0.0	0.0	14	92.9	7.1	0.0	7	85.7	14.3	0.0
C64	Böbrek	2383	94.4	4.1	1.6	2447	94.5	4.8	0.7	2495	92.6	5.2	2.2	2669	94.7	4.1	1.2	2256	93.5	5.1	1.5
C65	Renal Pelvis	82	92.7	6.1	1.2	71	93.0	7.0	0.0	76	92.1	2.6	5.3	104	91.3	3.8	4.8	86	87.2	2.3	10.5
C66	Üreter	71	95.8	4.2	0.0	55	98.2	1.8	0.0	61	98.4	0.0	1.6	64	92.2	6.3	1.6	52	98.1	1.9	0.0
C67	Mesane	4939	95.8	2.8	1.4	4887	97.1	2.3	0.6	5032	94.0	4.0	2.0	5629	96.1	2.7	1.2	5049	94.9	3.5	1.6
C68	Diğer Üriner Organlar	46	89.1	10.9	0.0	53	98.1	0.0	1.9	43	88.4	2.3	9.3	37	100.0	0.0	0.0	36	91.7	0.0	8.3
C69	Göz	91	81.3	17.6	1.1	98	87.8	12.2	0.0	87	88.5	10.3	1.1	95	95.8	4.2	0.0	103	88.3	8.7	2.9
C70-72	Beyin, Sinir Sistemi	1974	79.9	12.7	7.3	2071	84.3	11.3	4.4	2006	82.3	12.5	5.2	2363	79.5	11.3	9.2	2344	82.6	9.2	8.2
C73	Tiroid	6757	99.3	0.6	0.1	6869	99.4	0.5	0.1	6874	99.0	0.9	0.1	6883	99.3	0.6	0.1	4771	98.4	1.4	0.2
C74	Adrenal Bez	101	87.1	10.9	2.0	105	93.3	6.7	0.0	119	89.1	7.6	3.4	198	87.4	12.1	0.5	132	94.7	3.8	1.5
C75	Diğer Endokrin	58	72.4	25.9	1.7	53	75.5	20.8	3.8	53	73.6	20.8	5.7	23	82.6	8.7	8.7	47	78.7	14.9	6.4
C81	Hodgkin Hastalığı	669	98.8	1.2	0.0	748	99.6	0.3	0.1	756	99.1	0.7	0.3	876	99.4	0.1	0.5	791	98.7	0.5	0.8
C82-85,96	Non-Hodgkin Lenfoma	2703	97.5	1.6	0.9	2664	98.3	1.3	0.4	2795	98.2	1.3	0.5	2747	96.8	1.7	1.5	2724	97.0	1.2	1.8
C88	İmmunoproliferatif Has.	17	94.1	5.9	0.0	16	100.0	0.0	0.0	13	100.0	0.0	0.0	235	99.1	0.0	0.9	192	98.4	0.0	1.6
C90	Multiple Myelom	922	96.7	2.0	1.3	1096	97.4	1.6	1.1	1189	97.4	1.8	0.8	1200	97.1	1.0	1.9	1188	96.4	1.7	1.9
C91	Lenfoid Lösemi	972	98.5	0.3	1.2	1153	98.5	0.8	0.7	1179	98.5	0.7	0.8	1196	97.4	0.9	1.7	1247	96.2	1.3	2.6
C92-94	Myeloid Lösemi	996	98.0	0.2	1.8	1120	98.2	0.4	1.4	1140	98.1	0.4	1.5	1287	95.7	0.9	3.3	1270	95.4	0.6	3.9
C95	Lösemi, Tanımlanmamış	138	71.0	4.3	24.6	119	78.2	5.0	16.8	128	88.3	0.8	10.9	157	56.7	1.3	42.0	123	78.9	3.3	17.9
C39, C48, C76, C77,C80	Diğer& Tanımlanmamış	1723	72.8	22.6	4.6	1755	75.2	17.8	7.0	1992	74.9	15.8	9.3	1873	76.2	13.2	10.6	1812	73.2	17.0	9.8
D45, D47	MPD*																	781	96.8	3.1	0.1
D46	MDS**																	442	96.4	0.5	3.2

Bilinmeyenler analiz dışı tutulmuştur. Bilinmeyen oranları yıllara göre sırasıyla %3,0 %3,3 %3,0 %4,0 %4,3 şeklindedir. *Polisitemia vera, Lenfoid, hematopoetik ve ilgili dokuların belirsiz veya bilinmeyen davranışlı.

****Myelodisplastik send**

3.2. Geçerlilik

Toplanan verilerin doğruluğunu ve tutarlılığını gösteren bir değerlendirme yöntemidir. Veri tabanı üzerinden geçerlilik kontrolü iki şekilde yapılabilmektedir:

- 1) Eksik (bilinmeyen) bilgi sıklığının belirlenmesi
- 2) Tanı yöntemlerinin değerlendirilmesi

Bu yöntemlerden tanı yöntemlerinin dağılımı, tamlık kısmında da incelenmiştir. Aynı zamanda histolojik doğrulaması olan tanıların sıklığı ile geçerlilik arasında da doğrusal bir ilişki mevcuttur (21). Tanı yöntemlerinin incelenmesi Şekil 5, Tablo 4’te detaylı olarak yapılmıştır.

Bilinmeyen bilgi sıklığının belirlenmesinde Kanser Kayıtçılığında Standartlar El Kitabı içinde yer alan gerekli ve zorunlu olan başlıklar ele alınmıştır (Tablo 5).

Tablo 5. 2020 Yılı T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanının Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi

VERİ BAŞLIKLARI	BİLİNMEYEN	
	N	%
Tanı yöntemi	4249	4.3
Topografi (76.- ve 80.-)	4398	4.4
Histoloji (800.-)*	2881	3.2
Lateralite	10537	10.7
Diferansiyasyon*	49892	57.0
Özet evre	28605	28.9

*Histolojik doğrulama yöntemi ile teşhis edilenler içerisinde

3.3. Zamanındalık

Toplanan verilerin zamanında toplanıp, değerlendirilmesidir. Bunun için önerilmekte olan kanser tanısının konulduğu yılın sona ermesinden itibaren ilk 12 ayda ilgili yıla ait olguların % 90’ının, ilk 24 ayda ise % 95’inin kayıt altına alınmasıdır (22). Türkiye Birleşik 2020 Veri Tabanı zamanındalık açısından incelendiğinde; veri tabanında yer alan olguların %40,9’unun ilk 12 ayda, %70,9’unun ise ilk 24 ayda kayıt altına alınmış olduğu saptanmıştır.

4. 2020 YILI VERİLERİ

Tablo 6. Kanserlerin Cinsiyete Göre Vaka Sayısı, Kaba Hız, Yaşa Standardize Edilmiş Hız Dağılımı (YSH), Vaka Sayıları Tahminleri (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

ERKEK ICD-10	Topografi	Kaba Hız	YSH	2020 vaka sayısı	KADIN ICD-10	Topografi	Kaba Hız	YSH	2020 vaka sayısı
C00-96	Bütün Yerleşim Yerleri	262,03	233,6	109.832	C00-96	Bütün Yerleşim Yerleri	205,64	162,8	85.749
C00-14	Ağız, Farinks	5,1	4,4	2.117	C00-14	Ağız, Farinks	2,5	1,9	1.042
C00	Dudak	0,73	0,6	306	C00	Dudak	0,17	0,1	71
C01-C02	Dil	0,89	0,8	373	C01-C02	Dil	0,65	0,5	271
C03-C06	Ağız	0,79	0,7	331	C03-C06	Ağız	0,5	0,4	208
C07-C08	Tükrük Bezleri	0,46	0,4	193	C07-C08	Tükrük Bezleri	0,41	0,3	171
C09	Tonsil	0,33	0,3	138	C09	Tonsil	0,08	0,1	33
C10	Diğer Orofarinks	0,13	0,1	54	C10	Diğer Orofarinks	0,02	0,0	8
C11	Nasofarinks	1,37	1,2	574	C11	Nasofarinks	0,45	0,4	188
C12-C13	Hipofarinks	0,27	0,2	113	C12-C13	Hipofarinks	0,17	0,1	71
C14	Farinks,				C14	Farinks,			
C14	Tanımlanmamış	0,08	0,1	34	C14	Tanımlanmamış	0,05	0,0	21
C15-26	Sindirim Organları	58,08	51,2	24.345	C15-26	Sindirim Organları	36,4	27,3	15.178
C15	Özofagus	1,84	1,6	771	C15	Özofagus	1,51	1,2	630
C16	Mide	14,4	12,7	6.036	C16	Mide	7,45	5,5	3.107
C17	İnce Barsak	0,67	0,6	281	C17	İnce Barsak	0,47	0,4	196
C18	Kolon	17,41	15,3	7.298	C18	Kolon	11,78	8,9	4.912
C19-C20	Rektum	10,06	8,8	4.217	C19-C20	Rektum	5,75	4,4	2.398
C21	Anüs	0,26	0,2	109	C21	Anüs	0,25	0,2	104
C22	Karaciğer	4,41	4,0	1.848	C22	Karaciğer	2,03	1,5	846
C23-C24	Safrakesesi vb.	1,84	1,6	771	C23-C24	Safrakesesi vb.	1,55	1,1	646
C25	Pankreas	7,19	6,4	3.014	C25	Pankreas	5,61	4,1	2.339
C30-34,C37-C38	Solunum Organları	65,5	58,2	27.463	C30-34,C37-C38	Solunum Organları	14,45	11,2	6.025
C30-C31	Burun, Sinüsler vb.	0,42	0,4	176	C30-C31	Burun, Sinüsler vb.	0,18	0,2	75
C32	Larinks	6,14	5,4	2.574	C32	Larinks	0,6	0,5	250
C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	58,37	51,9	24.466	C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	13,28	10,2	5.538
C37-C38	Diğer Torasik Organlar	0,59	0,5	247	C37-C38	Diğer Torasik Organlar	0,39	0,3	163
C40-C41	Kemik	1,18	1,1	495	C40-C41	Kemik	0,85	0,8	354
C43	Deri Melanomu	1,86	1,6	780	C43	Deri Melanomu	1,23	0,9	513
C44	Diğer Deri	17,44	15,4	7.310	C44	Diğer Deri	12,68	9,3	5.287
C45	Mezotelyoma	0,85	0,7	356	C45	Mezotelyoma	0,58	0,5	242
C46	Kaposi Sarkomu	0,68	0,6	285	C46	Kaposi Sarkomu	0,23	0,2	96
C47;C49	Yumuşak Doku	2,06	1,9	863	C47;C49	Yumuşak Doku	1,63	1,5	680
C50	Meme	0,68	0,6	285	C50	Meme	54,69	43,4	22.805
C60-63	Erkek Genital Organları	35,9	32,3	15.035	C51-58	Kadın Genital Organları	28,18	22,6	11.751
C60	Penis	0,06	0,1	25	C51	Vulva	0,57	0,4	238
C61	Prostat	31,28	28,1	13.111	C52	Vajina	0,2	0,2	83
C62	Testis	4,48	4,0	1.878	C53	Uterus Serviksi	5,91	4,7	2.464
C63	Diğer Erkek Genital	0,05	0,1	21	C54	Uterus Korpusu	11,65	9,4	4.858
					C55	Uterus Unspec.	1,02	0,8	425
					C56	Over	8,4	6,8	3.503
					C57	Diğer Kadın Genital	0,4	0,3	167
					C58	Plasenta	0,03	0,0	13
C64-68	Üriner Organlar	29,7	26,3	12.445	C64-68	Üriner Organlar	7,7	6,1	3.211
C64	Böbrek	7,55	6,6	3.165	C64	Böbrek	3,61	3,0	1.505
C65	Renal Pelvis	0,31	0,3	130	C65	Renal Pelvis	0,11	0,1	46
C66	Üreter	0,17	0,2	71	C66	Üreter	0,08	0,1	33
C67	Mesane	21,52	19,1	9.020	C67	Mesane	3,84	2,9	1.601
C68	Diğer Üriner Organlar	0,14	0,1	59	C68	Diğer Üriner Organlar	0,06	0,0	25
C69	Göz	0,26	0,3	109	C69	Göz	0,25	0,2	104
C70-C72	Beyin, Sinir Sistemi	6,78	6,2	2.842	C70-C72	Beyin, Sinir Sistemi	5,2	4,4	2.168
C73	Tiroid	5,92	5,0	2.481	C73	Tiroid	16,74	14	6.980
C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	0,4	0,5	176	C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	0,53	0,6	221
C74	Adrenal Bez	0,31	0,4	130	C74	Adrenal Bez	0,34	0,4	142
C75	Diğer Endokrin	0,11	0,1	46	C75	Diğer Endokrin	0,19	0,2	79
C81-85,88,90-96	Lenf ve Hem,Dokular	20,9	19,6	8.760	C81-85,88,90-96	Lenf ve Hem,Dokular	15,18	12,9	6.330
C81	Hodgkin Hastalığı	2,19	2,1	918	C81	Hodgkin Hastalığı	1,6	1,5	667
C82-C85;C96	Non-Hodgkin Lenfoma	7,66	6,9	3.211	C82-C85;C96	Non-Hodgkin Lenfoma	5,38	4,3	2.243
C88	İmmunoproliferatif				C88	İmmunoproliferatif			
C88	Has.	0,46	0,4	193	C88	Has.	0,44	0,3	183
C90	Multiple Myelom	3,18	2,8	1.333	C90	Multiple Myelom	2,51	1,9	1.047
C91	Lenfoid Lösemi	3,57	3,8	1.496	C91	Lenfoid Lösemi	2,4	2,5	1.001
C92-C94	Myeloid Lösemi	3,44	3,2	1.442	C92-C94	Myeloid Lösemi	2,61	2,2	1.088
C95	Lösemi,				C95	Lösemi,			
C95	Tanımlanmamış	0,4	0,4	168	C95	Tanımlanmamış	0,24	0,2	100
C39,C48,C76,C77,C80	Diğer & Tanımlanmamış	5,39	4,8	2.259	Diğer & Tanımlanmamış	Diğer & Tanımlanmamış	4,12	3,1	1.718
D46	MDS	1,19	1,1	499	D46	MDS	0,92	0,7	384
D45, D47	MPD	2,18	1,9	914	D45, D47	MPD	1,58	1,3	659

Tablo 7. Erkeklerde Yaşa Özel Kanser Hızlarının Dağılımı (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020) (100.000 Kişide)

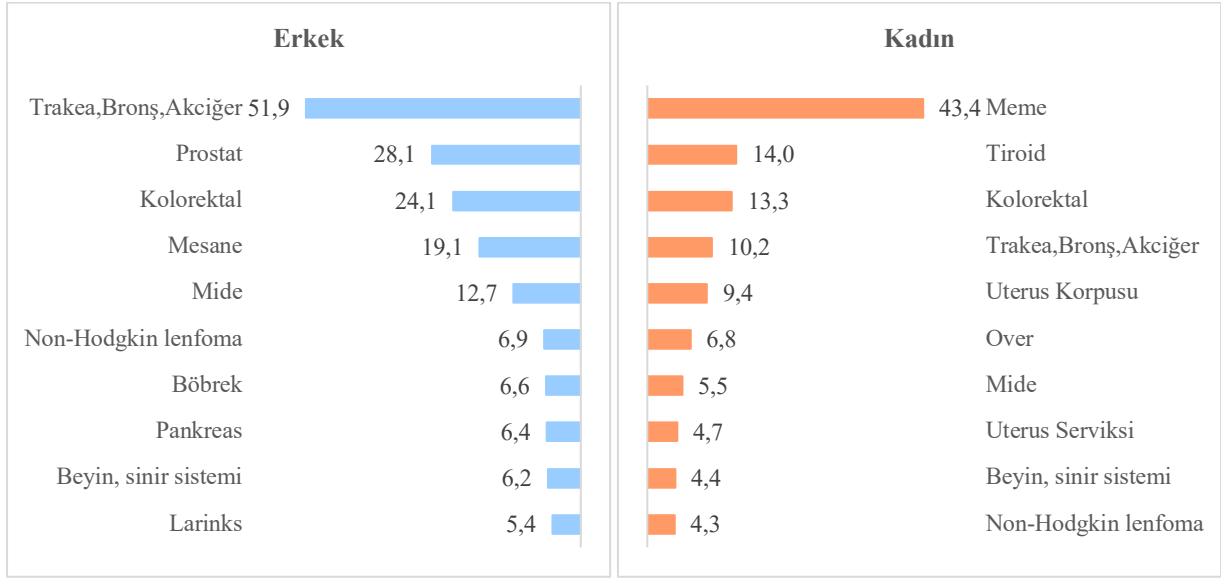
ICD-10	Topografi	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+	Kaba Hız	YSH*	KÜM 0-74**
C00-96	Tüm Topografiler	22,7	14,6	15,0	23,6	30,7	40,0	49,4	67,9	101,9	179,3	347,6	598,0	1017,1	1367,3	1725,6	1908,4	1982,1	1971,9	262,03	233,6	28,0
C00-14	Ağız, Farinks	0,1	0,2	0,3	0,4	1,0	0,8	1,2	2,4	3,8	7,3	9,2	13,2	18,3	18,9	27,4	23,3	21,9	33,0	5,1	4,4	0,5
C00	Dudak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,4	0,7	1,8	1,6	2,5	2,9	4,6	5,8	4,8	7,2	0,7	0,6	0,1
C01-02	Dil	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,5	0,8	0,8	1,1	2,6	2,8	4,8	5,7	3,1	2,7	3,1	0,9	0,8	0,1
C03-06	Ağız	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,4	1,0	1,3	2,7	3,3	2,6	4,1	5,4	4,1	4,1	0,8	0,7	0,1
C07-08	Tükrük Bezleri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3	0,2	0,4	0,4	0,8	1,0	1,6	1,2	2,1	2,7	3,4	9,3	0,5	0,4	0,0
C09	Tonsil	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,3	1,2	2,0	1,4	2,5	1,2	2,1	0,0	0,3	0,3	0,0
C10	Diğer Orofarinks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	0,2	0,3	0,6	0,8	1,1	0,8	0,7	0,0	0,1	0,1	0,0
C11	Nasofarinks	0,0	0,1	0,3	0,3	0,5	0,3	0,2	1,2	1,6	3,4	2,8	2,7	3,8	3,6	5,5	2,7	2,7	7,2	1,4	1,2	0,1
C12-13	Hipofarinks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,6	0,9	1,2	1,6	1,8	1,2	0,7	2,1	0,3	0,2	0,0
C14	Farinks, Tanımlanmamış	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,2	0,5	0,0	0,0	0,4	0,7	0,0	0,1	0,1	0,0
C15-26	Sindirim Organları	0,5	0,2	1,0	0,8	1,8	3,7	7,4	13,5	23,9	46,7	87,3	138,7	232,3	295,7	392,1	437,7	469,6	447,7	58,08	51,2	6,22
C15	Özofagus	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,3	0,5	1,6	2,8	5,9	6,1	7,1	12,9	15,8	13,7	22,7	1,84	1,6	0,19
C16	Mide	0,0	0,0	0,0	0,1	0,4	0,7	1,8	3,5	5,5	10,2	23,2	35,1	57,6	76,3	93,1	106,5	111,9	134,1	14,4	12,7	1,54
C17	İnce Barsak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,4	0,7	0,7	0,8	1,2	2,9	2,6	5,1	2,7	5,5	4,1	0,67	0,6	0,07
C18	Kolon	0,0	0,1	0,4	0,3	0,9	1,8	3,2	5,1	7,8	14,2	23,2	38,0	67,0	87,0	120,9	139,6	156,5	119,7	17,41	15,3	1,85
C19-20	Rektum	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,6	1,1	2,5	4,5	10,8	16,7	26,3	42,7	47,1	63,7	67,3	79,0	43,3	10,06	8,8	1,08
C21	Anüs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,3	0,1	0,5	0,5	0,7	1,7	0,7	0,8	2,1	4,1	0,26	0,2	0,02
C22	Karaciğer	0,5	0,0	0,5	0,2	0,1	0,2	0,3	0,4	1,0	1,9	7,2	12,1	19,8	23,6	30,6	35,8	24,0	28,9	4,41	4,0	0,49
C23-24	Safra kesesi vb,	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,9	1,2	2,7	3,6	6,2	9,8	13,6	16,9	16,5	24,8	1,84	1,6	0,19
C25	Pankreas	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,2	0,5	0,8	2,7	6,0	10,2	16,0	29,3	40,5	51,5	52,3	60,4	66,0	7,19	6,4	0,79
C30-34, C37-C38	Solunum Organları	0,3	0,2	0,2	0,2	0,6	1,3	2,4	4,7	11,2	32,6	91,5	184,7	318,4	406,0	487,8	462,3	429,8	305,5	65,5	58,2	7,71
C30-31	Burun, Sinüsler vb,	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	0,2	0,5	0,4	1,5	1,6	1,9	2,3	2,3	3,4	2,1	0,42	0,4	0,04
C32	Larinks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,4	1,1	3,1	11,2	20,2	34,0	36,1	35,6	33,5	33,0	27,9	6,14	5,4	0,71
C33-34	Trakea, Bronş, Akciğer	0,0	0,1	0,0	0,1	0,5	0,7	2,0	3,8	9,2	28,1	78,8	161,8	280,5	366,0	448,5	424,6	392,0	274,5	58,37	51,9	6,9
C37-38	Diğer Torasik organlar	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,4	0,2	0,4	0,7	0,9	1,1	1,2	2,3	2,0	1,4	1,9	1,4	1,0	0,59	0,5	0,06
C40-41	Kemik	0,1	0,8	1,8	1,3	0,9	1,1	0,7	0,6	1,1	1,1	0,8	1,6	2,0	2,5	3,7	1,5	4,8	3,1	1,18	1,1	0,1
C43	Deri Melanomu	0,0	0,1	0,1	0,1	0,3	0,2	0,8	1,5	1,3	1,5	1,9	3,5	6,2	7,6	9,4	15,0	17,9	18,6	1,86	1,6	0,17
C44	Diğer Deri	0,0	0,1	0,1	0,8	0,9	1,2	2,3	3,9	6,0	11,3	21,0	31,8	53,5	80,6	117,0	185,4	224,5	299,2	17,44	15,4	1,65
C45	Mezotelyoma	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,7	0,9	2,1	2,6	5,0	7,6	8,1	8,9	4,1	0,85	0,7	0,1
C46	Kaposi sarkomu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,2	0,3	0,6	0,4	1,3	0,6	1,3	3,4	6,4	5,0	5,5	7,2	0,68	0,6	0,07
C47, C49	Yumuşak Doku	1,2	0,5	0,9	1,1	0,7	1,1	0,7	1,2	1,6	2,0	3,7	4,1	5,0	5,9	8,3	8,1	9,6	11,4	2,06	1,9	0,19
C50	Meme	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,5	0,6	0,8	1,8	2,6	2,6	4,1	7,3	4,8	4,1	0,68	0,6	0,07
C60-63	Erkek Genital Organları	0,5	0,1	0,4	4,1	9,4	12,3	10,2	7,4	6,9	10,3	25,7	61,4	134,0	225,5	284,3	313,8	314,5	344,6	35,9	32,3	3,95
C60	Penis	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3	0,2	0,8	0,7	1,0	0,06	0,1	0,0
C61	Prostat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	1,1	6,5	23,5	60,0	133,1	224,1	283,0	311,5	313,8	340,5	31,28	28,1	3,66
C62	Testis	0,3	0,0	0,4	4,1	9,3	12,0	10,1	7,0	5,8	3,7	2,2	1,2	0,7	1,1	0,9	1,5	0,0	2,1	4,48	4,0	0,29
C63	Diğer erkek genital	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	1,0	0,05	0,1	0,0
C64-68	Üriner Organlar	1,5	0,5	0,2	0,5	0,9	1,4	3,3	5,0	11,4	23,1	40,1	69,6	118,9	164,3	196,6	236,5	228,0	273,4	29,7	26,3	3,19
C64	Böbrek	1,4	0,5	0,1	0,3	0,3	0,5	2,0	3,6	5,9	10,2	14,7	20,2	28,4	35,0	36,3	31,5	24,7	25,8	7,55	6,6	0,8
C65	Renal Pelvis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,3	0,5	1,5	1,9	2,5	2,7	2,1	1,0	0,31	0,3	0,04
C66	Üreter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,4	0,7	1,4	1,1	1,9	0,7	2,1	0,17	0,2	0,02
C67	Mesane	0,1	0,0	0,1	0,2	0,5	0,9	1,3	1,4	5,0	12,7	24,7	48,3	87,8	125,2	155,6	198,5	199,1	244,5	21,52	19,1	2,32
C68	Diğer Üriner organlar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,3	0,2	0,5	0,8	1,1	1,9	1,4	0,0	0,14	0,1	0,01
C69	Göz	0,8	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	0,1	0,1	0,4	0,1	0,7	1,1	0,7	1,9	0,7	2,1	0,26	0,3	0,02
C70-72	Beyin, sinir sistemi	3,2	2,0	1,2	2,5	2,1	2,7	3,7	3,0	5,6	7,4	10,4	14,3	21,1	24,2	25,5	26,2	32,3	28,9	6,78	6,2	0,64
C73	Tiroid	0,1	0,1	0,5	1,1	2,1	4,5	4,5	7,1	8,9	9,7	13,7	13,0	12,3	15,0	9,9	10,4	9,6	5,2	5,92	5,0	0,51
C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	2,3	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,2	0,4	0,3	0,4	0,7	0,3	1,0	1,0	0,2	0,4	0,0	0,0	0,4	0,5	0,04
C74	Adrenal bez	2,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,9	0,5	0,2	0,0	0,0	0,0	0,31	0,4	0,03
C75	Diğer Endokrin	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,1	0,1	0,5	0,0	0,4	0,0	0,0	0,11	0,1	0,01
C81-85,88,90-96	Lenf ve Hem,Dokular	11,8	9,5	7,6	9,3	7,7	7,6	9,6	12,6	14,9	16,9	26,7	39,2	56,4	67,7	90,3	107,6	128,4	89,9	20,9	19,6	1,94
C81	Hodgkin hastalığı	0,3	1,2	1,6	2,7	2,7	2,3	2,4	2,2	3,3	1,6	2,4	2,3	2,8	2,6	4,1	3,8	0,7	2,1	2,19	2,1	0,17
C82-85, C96	Non-Hodgkin Lenfoma	2,2	2,8	2,1	2,3	2,1	1,9	3,4	5,7	5,5	6,7	10,3	15,8	21,4	26,2	36,8	45,4	48,1	34,1	7,66	6,9	0,72
C88	İmmunoproliferatif Has,	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1	0,7	0,5	1,2	1,1	2,8	3,0	1,9	4,1	6,2	0,46	0,4	0,05
C90	Multiple Myelom	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5	0,9	1,6	2,5	5,7	8,7	13,0	16,4	21,8	18,5	24,7	9,3	3,18	2,8	0,36
C91	Lenfoid Lösemi	7,2	4,7	2,8	2,1	1,5	1,2	1,0	1,4	1,7	1,9	2,4	5,2	8,6	6,8	10,6	18,8	19,9	12,4	3,57	3,8	0,3
C92-94	Myeloid Lösemi	1,8	0,5	0,8	1,7	1,1	1,8	1,8	2,2	2,6	3,2	5,1	5,6	8,8	11,5	13,3	15,4	26,8	23,7	3,44	3,2	0,31
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3	0,2	0,4	0,0	0,1	0,3	0,3	0,4	0,7	1,4	0,7	3,8	4,1	2,1	0,4	0,4	0,03
MPD	MPD	0,0	0,0	0,0	0,9	1,4	1,5	1,3	1,3	1,9	3,2	4,2	3,9	4,8	7,0	10,8	6,9	8,2	9,3	2,18	1,9	0,21
MDS	MDS	0,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,2	0,2	0,5	0,5	1,6	3,3	6,5	10,1	14,2	17,2	21,7	1,19	1,1	0,12
C39,C48,C76,C77,C80	Diğer & tanımlanmamış	0,1	0,3	0,5	0,7	0,5	0,4	0,6	1,9	1,9	3,6	7,0	12,1	22,1	27,0	32,9	36,9	46,0	62,9	5,39	4,7	0,56

*Dünya standart nüfusu, 1960 ** KÜM 0-74: 75 yaş

Tablo 8. Kadınlarda Yaşa Özel Kanser Hızlarının Dağılımı (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020) (100.000 Kişide)

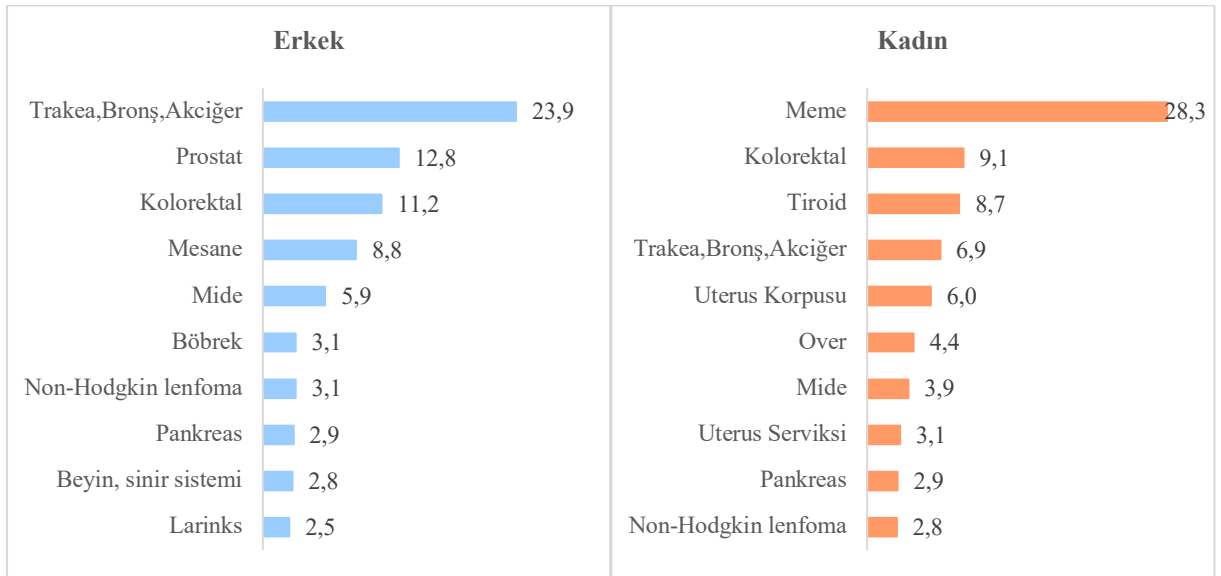
ICD-10	Topografi	0	-5	-10	-15	-20	-25	-30	-35	-40	-45	-50	-55	-60	-65	-70	-75	-80	85+	Kaba Hız	YSH*	KÜM 0-74**
C00-96	Tüm Topografler	20,1	9,6	11,3	18,6	26,4	47,2	78,4	135,4	201,9	277,9	373,3	424,5	556,3	636,3	749,4	861,8	903,3	832,4	205,64	162,8	17,83
C00-14	Ağız, Farinks	0,1	0,0	0,3	0,2	0,6	0,8	1,3	1,4	2,1	2,2	5,4	5,3	4,4	8,4	10,1	11,2	14,3	17,2	2,5	1,9	0,2
C00	Dudak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,0	0,4	0,4	1,6	1,6	1,2	3,9	0,17	0,1	0,01
C01-02	Dil	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	0,3	0,1	0,5	1,4	1,2	1,8	3,0	2,5	4,1	3,3	4,9	0,65	0,5	0,06
C03-06	Ağız	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3	0,3	1,0	0,7	0,2	2,6	2,1	3,3	4,5	5,4	0,5	0,4	0,04
C07-08	Tükrük Bezleri	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,4	0,3	0,1	0,5	0,6	1,0	1,2	0,7	0,9	1,1	0,3	3,3	0,5	0,41	0,3	0,03
C09	Tonsil	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	0,1	0,3	0,1	0,2	0,1	0,5	0,3	0,0	0,0	0,08	0,1	0,01
C10	Diğer Orofarinks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,02	0,0	0,0
C11	Nasofarinks	0,0	0,0	0,3	0,1	0,2	0,1	0,5	0,4	0,5	0,4	1,1	1,1	0,7	0,7	1,6	0,8	1,6	1,5	0,45	0,4	0,04
C12-13	Hipofarinks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,3	0,1	0,2	0,8	0,2	0,7	0,2	0,8	0,4	0,5	0,17	0,1	0,01
C14	Farinks, Tanımlanmamış	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,5	0,0	0,0	0,5	0,05	0,0	0,0
C15-26	Sindirim Organları	0,5	0,3	0,2	0,8	1,6	3,5	6,4	10,3	19,3	29,8	52,1	72,0	107,9	134,9	194,4	231,7	273,7	273,4	36,4	27,3	3,16
C15	Özofagus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,3	0,4	1,0	2,3	2,4	3,1	4,7	4,9	7,1	7,4	10,7	8,8	1,51	1,2	0,13
C16	Mide	0,0	0,0	0,0	0,1	0,4	1,0	1,0	2,9	4,4	6,8	10,4	14,5	19,7	23,3	41,3	53,7	54,9	58,0	7,45	5,5	0,63
C17	İnce Barsak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,3	0,3	0,7	1,2	1,4	1,9	1,8	4,1	0,8	5,4	0,47	0,4	0,04
C18	Kolon	0,0	0,2	0,1	0,2	0,5	1,2	2,8	3,5	6,6	9,0	16,3	22,9	36,0	46,2	61,2	68,5	83,2	96,4	11,78	8,9	1,03
C19-20	Rektum	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,4	1,2	1,9	3,7	5,9	10,5	13,0	19,9	19,7	28,3	28,8	31,5	31,7	5,75	4,4	0,52
C21	Anüs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,5	0,6	0,5	0,7	0,5	0,8	2,5	3,4	0,25	0,2	0,02
C22	Karaciğer	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,5	0,8	1,1	2,9	3,6	6,1	7,2	10,1	16,4	20,1	12,7	2,03	1,5	0,17
C23-24	Safrakesesi vb.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	1,2	2,1	2,0	4,3	7,0	11,4	8,2	17,6	11,2	1,55	1,1	0,14
C25	Pankreas	0,0	0,0	0,0	0,3	0,2	0,3	0,5	0,8	2,0	2,9	6,3	11,1	15,3	24,0	32,7	43,8	52,4	45,8	5,61	4,1	0,48
C30-34,C37-C38	Solumun Organları	0,5	0,1	0,0	0,4	0,8	1,0	1,5	3,2	4,6	9,8	21,9	35,9	56,3	65,6	70,4	88,2	82,3	69,2	14,45	11,2	1,36
C30-31	Burun, sinüsler vb.	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,4	0,1	0,2	0,4	0,9	0,4	0,8	0,8	1,0	0,18	0,2	0,02
C32	Larinks	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,3	0,4	1,1	1,5	2,6	3,3	1,2	4,4	2,0	3,4	0,6	0,5	0,05
C33-34	Trakea,Bronş,Akciğer	0,1	0,1	0,0	0,1	0,6	0,5	1,3	2,8	3,9	8,5	20,1	33,7	51,6	60,1	67,4	81,6	78,7	63,8	13,28	10,2	1,25
C37-38	Diğer Torasik organlar	0,3	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2	0,3	0,5	0,6	0,5	1,7	1,3	1,4	1,4	0,8	1,0	0,39	0,3	0,04
C40-41	Kemik	0,3	0,4	1,3	1,2	0,4	0,8	0,9	0,7	0,8	0,8	1,3	0,7	0,8	1,1	1,4	1,4	1,6	1,5	0,85	0,8	0,06
C43	Deri Melanomu	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	0,4	0,9	1,4	0,9	1,3	1,4	1,7	3,4	4,8	3,7	6,3	7,0	7,8	1,23	0,9	0,1
C44	Diğer Deri	0,0	0,1	0,1	0,5	0,8	1,7	1,6	3,9	5,9	9,9	15,5	20,3	31,0	46,2	67,1	95,6	119,6	125,2	12,68	9,3	1,02
C45	Mezotelyoma	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,7	1,2	1,7	1,8	1,5	3,6	4,9	1,2	1,0	0,58	0,5	0,06
C46	Kaposi sarkomu	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,2	0,2	0,2	0,7	1,2	2,2	2,9	4,9	0,23	0,2	0,01
C47,C49	Yumuşak doku	1,2	0,4	0,9	1,1	1,2	1,1	1,1	1,0	1,2	2,5	2,5	2,7	2,7	2,5	3,0	4,7	4,5	4,9	1,63	1,5	0,13
C50	Meme	0,0	0,0	0,1	0,0	1,3	7,4	25,5	53,0	89,1	117,6	123,8	122,7	139,7	129,1	127,9	137,5	117,6	98,4	54,69	43,4	4,69
C51-58	Kadın Genital Organları	0,5	0,1	1,1	1,9	1,8	4,3	8,1	16,4	27,8	41,1	61,8	72,2	94,1	96,6	101,0	86,0	74,5	57,5	28,18	22,6	2,66
C51	Vulva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,5	0,8	1,0	1,5	2,0	2,8	4,1	4,5	5,4	0,57	0,4	0,05
C52	Vajina	0,2	0,0	0,0	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,3	0,5	0,4	0,4	0,7	0,2	0,8	0,8	1,5	0,2	0,2	0,02
C53	Uterus Serviksi	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	1,7	4,4	8,5	11,1	10,4	12,5	11,1	13,5	10,7	13,2	14,0	12,3	9,7	5,91	4,7	0,49
C54	Uterus Korpusu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,6	1,0	3,1	6,9	14,6	25,8	35,6	48,7	51,8	51,0	32,6	28,7	16,6	11,65	9,4	1,2
C55	Uterus Unspec.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,7	0,9	1,4	2,0	2,8	3,9	3,2	3,9	2,5	1,6	5,8	1,02	0,8	0,1
C56	Over	0,2	0,1	1,0	1,6	1,0	1,4	2,1	3,9	8,0	13,2	19,1	20,4	24,6	27,4	29,2	30,9	25,0	17,5	8,4	6,8	0,77
C57	Diğer Kadın Genital	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,6	0,7	1,1	0,8	1,4	0,8	0,7	1,1	1,6	1,0	0,4	0,3	0,03
C58	Plasenta	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,03	0,0	0,0
C64-68	Üriner Organlar	1,9	0,4	0,1	0,2	0,5	0,7	1,3	3,2	4,2	7,3	11,7	16,4	22,6	31,5	37,6	39,9	47,5	43,4	7,7	6,1	0,71
C64	Böbrek	1,8	0,4	0,1	0,1	0,2	0,5	1,0	2,2	2,7	4,1	6,4	8,3	10,4	13,4	17,6	12,0	12,7	9,3	3,61	3,0	0,35
C65	Renal Pelvis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,4	0,4	0,2	1,6	2,0	1,0	0,11	0,1	0,01
C66	Üreter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,2	0,4	0,3	0,0	0,8	0,0	1,0	0,08	0,1	0,01
C67	Mesane	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,3	1,0	1,4	2,8	5,1	7,7	11,4	17,0	19,4	25,2	32,0	32,1	3,84	2,9	0,33
C68	Diğer Üriner organlar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,4	0,4	0,3	0,8	0,0	0,06	0,0	0,01
C69	Göz	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,6	0,2	0,1	0,8	0,9	2,7	1,6	0,5	0,25	0,2	0,02
C70-72	Beyin, sinir sistemi	2,7	1,6	1,2	1,3	1,3	1,4	2,1	2,9	3,8	5,3	7,3	8,6	13,4	17,6	21,9	21,1	25,8	13,2	5,2	4,4	0,46
C73	Tiroid	0,1	0,2	1,0	4,4	9,3	15,8	19,2	27,0	28,5	31,3	38,7	27,8	23,3	20,3	15,1	12,6	8,2	4,9	16,74	14,0	1,31
C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	2,3	0,4	0,1	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,6	0,5	0,9	1,2	0,9	1,6	0,4	0,5	0,53	0,6	0,05
C74	Adrenal bez	2,0	0,3	0,0	0,0	0,2	0,2	0,1	0,0	0,1	0,2	0,5	0,3	0,7	0,7	0,4	0,8	0,0	0,0	0,34	0,4	0,03
C75	Diğer Endokrin	0,3	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,5	0,5	0,8	0,4	0,5	0,19	0,2	0,02
C81-85,88,90-96	Lenf ve Hem, Dokular	8,6	5,4	4,5	5,4	5,9	6,8	6,6	7,9	10,0	11,7	19,8	25,1	36,9	48,5	57,7	68,6	69,3	56,0	15,18	12,9	1,3
C81	Hodgkin hastalığı	0,0	0,6	1,1	2,4	3,0	2,3	1,9	1,5	1,4	1,1	1,1	1,4	2,5	2,1	1,6	3,0	2,0	1,0	1,6	1,5	0,12
C82-85,C96	Non-Hodgkin Lenfoma	0,7	0,8	0,5	1,0	1,5	2,0	2,3	3,2	3,9	4,6	7,5	9,8	15,8	18,4	23,3	23,6	27,9	22,4	5,38	4,3	0,48
C88	İmmunoproliferatif has.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,5	1,6	1,0	1,3	1,6	3,0	2,9	4,4	0,44	0,3	0,03
C90	Multiple Myelom	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,4	1,1	1,8	3,4	5,2	8,4	12,6	14,4	19,2	12,3	13,6	2,51	1,9	0,24
C91	Lenfoid Lösemi	6,8	3,2	1,9	0,5	0,5	0,6	0,5	1,0	0,9	1,2	2,7	3,2	3,4	5,0	6,9	9,9	11,1	5,4	2,4	2,5	0,19
C92-94	Myeloid Lösemi	0,8	0,6	0,9	1,3	0,7	1,7	1,6	1,6	2,4	2,6	4,2	3,2	5,5	9,0	8,7	9,6	11,1	6,8	2,61	2,2	0,22
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,3	0,2	0,1	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,4	0,7	0,3	0,1	1,2	0,3	2,0	2,4	0,24	0,2	

4.1. 2020 Yılı En Sık Görülen 10 Kansere (Yaşa Standardize Hız/ 100.000 kişide)

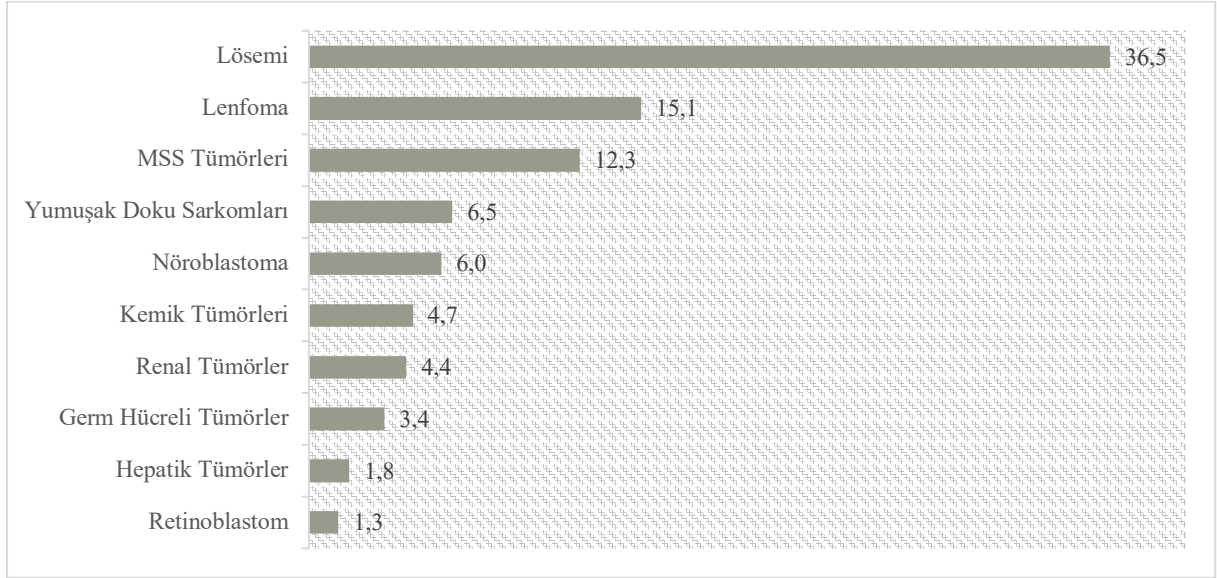
Şekil 7. Cinsiyete Göre En Sık Görülen 10 Kanserin Yaşa Standardize Edilmiş Hızları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

4.2. Tüm Yaş Grupları (Yüzde)

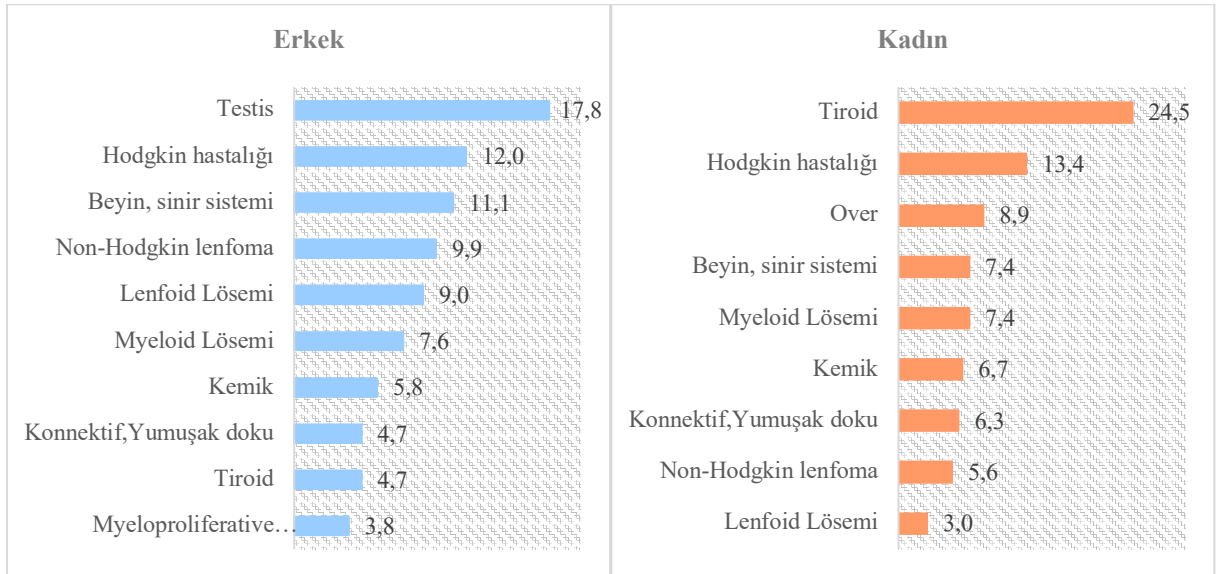
Şekil 8. Tüm Yaş Gruplarında Cinsiyete Göre En Sık Görülen Kanselerin Yüzde Dağılımları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)

4.3. Çocukluk Çağı Kanserleri (Yüzde)

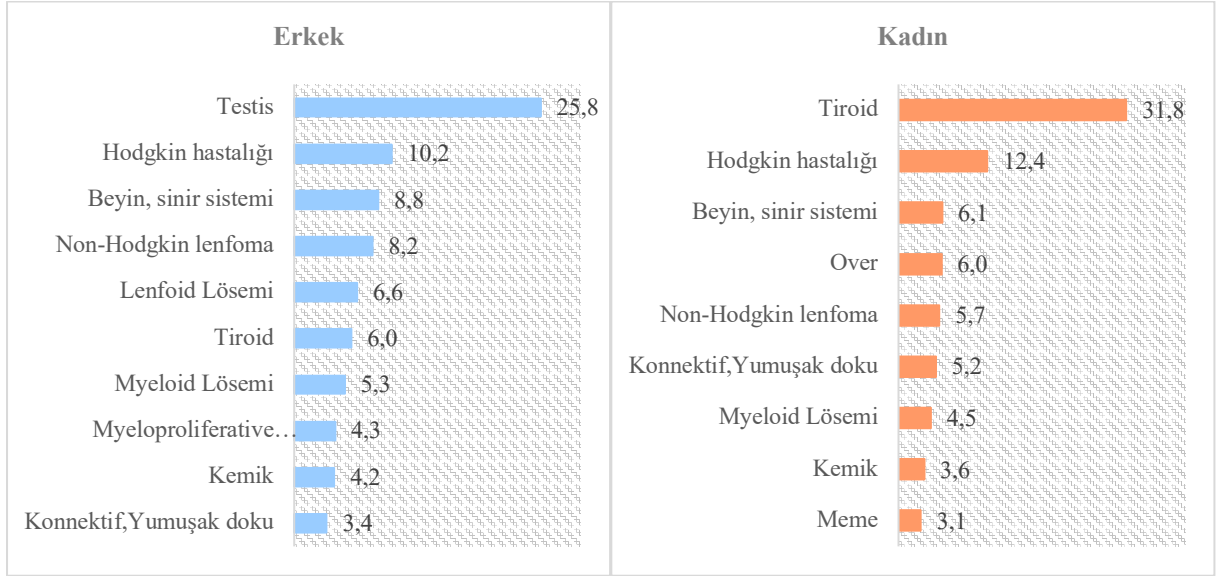
Şekil 9. 0-14 Yaş Çocuklarda Görülen Kanserlerin Yüzde Dağılımları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)

4.4. 15-19 Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde)

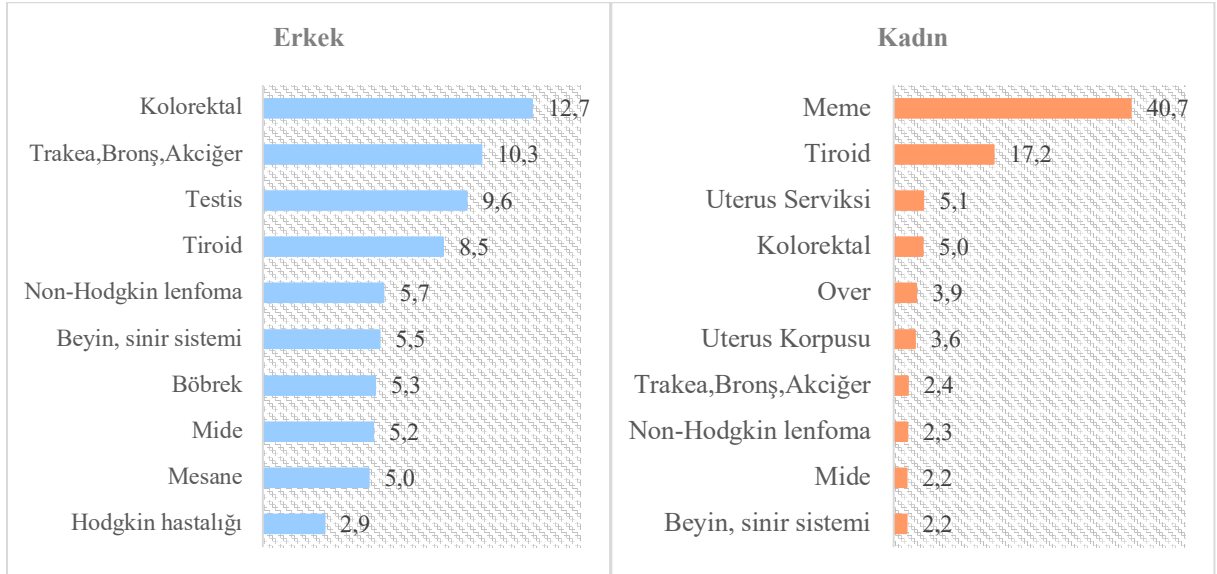
Şekil 10. 15-19 Yaş Cinsiyete Göre En Sık Görülen Kanserlerin Yüzde Dağılımları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)

4.5. 15-24 Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde)

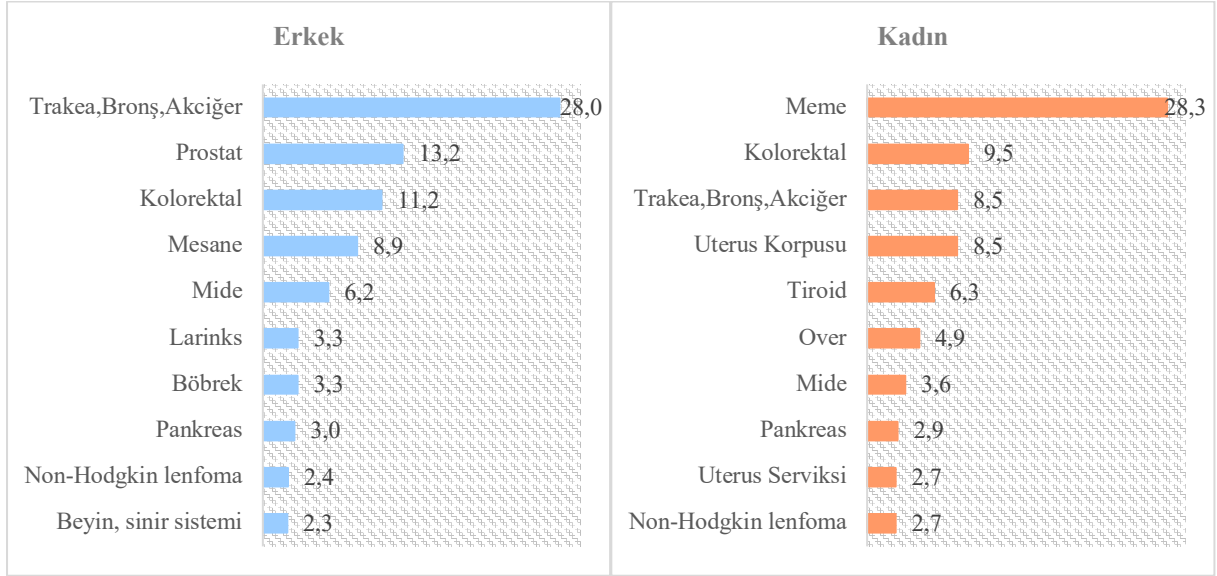
Şekil 11. 15-24 Yaş Cinsiyete Göre En Sık Görülen Kanserlerin Yüzde Dağılımları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)

4.6. 25-49 Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde)

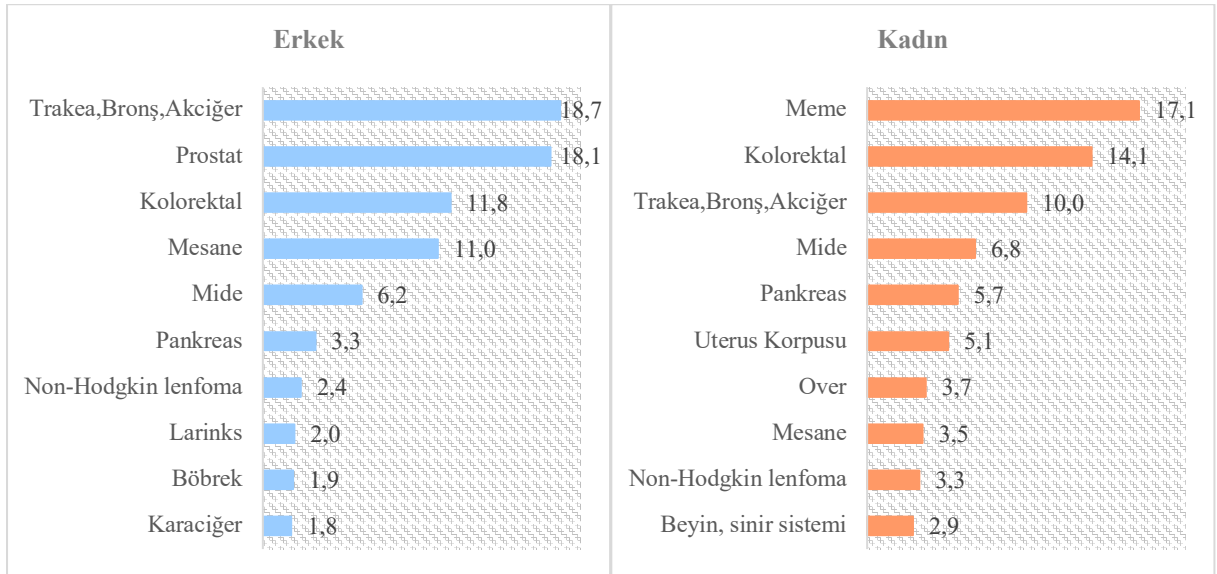
Şekil 12. 25-49 Yaş Cinsiyete Göre En Sık Görülen Kanserlerin Yüzde Dağılımları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)

4.7. 50-69 Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde)

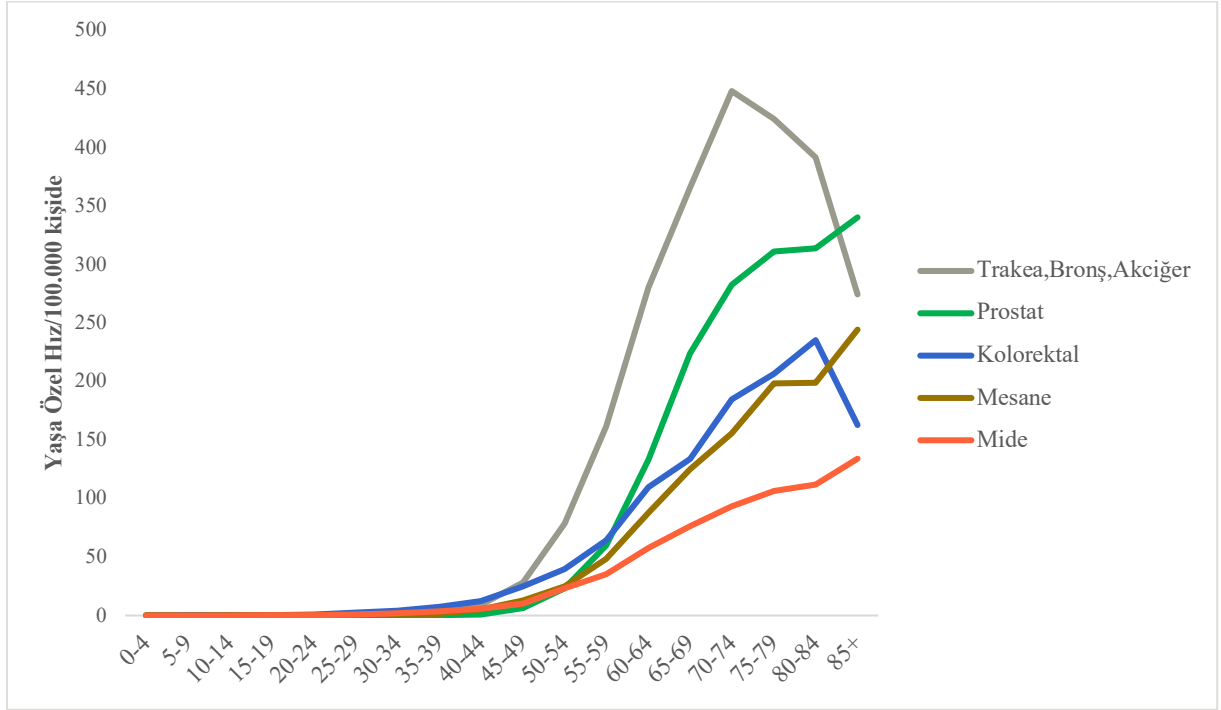
Şekil 13. 50-69 Yaş Cinsiyete Göre En Sık Görülen Kanserlerin Yüzde Dağılımları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)

4.8. 70 Yaş ve Üzeri Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde)

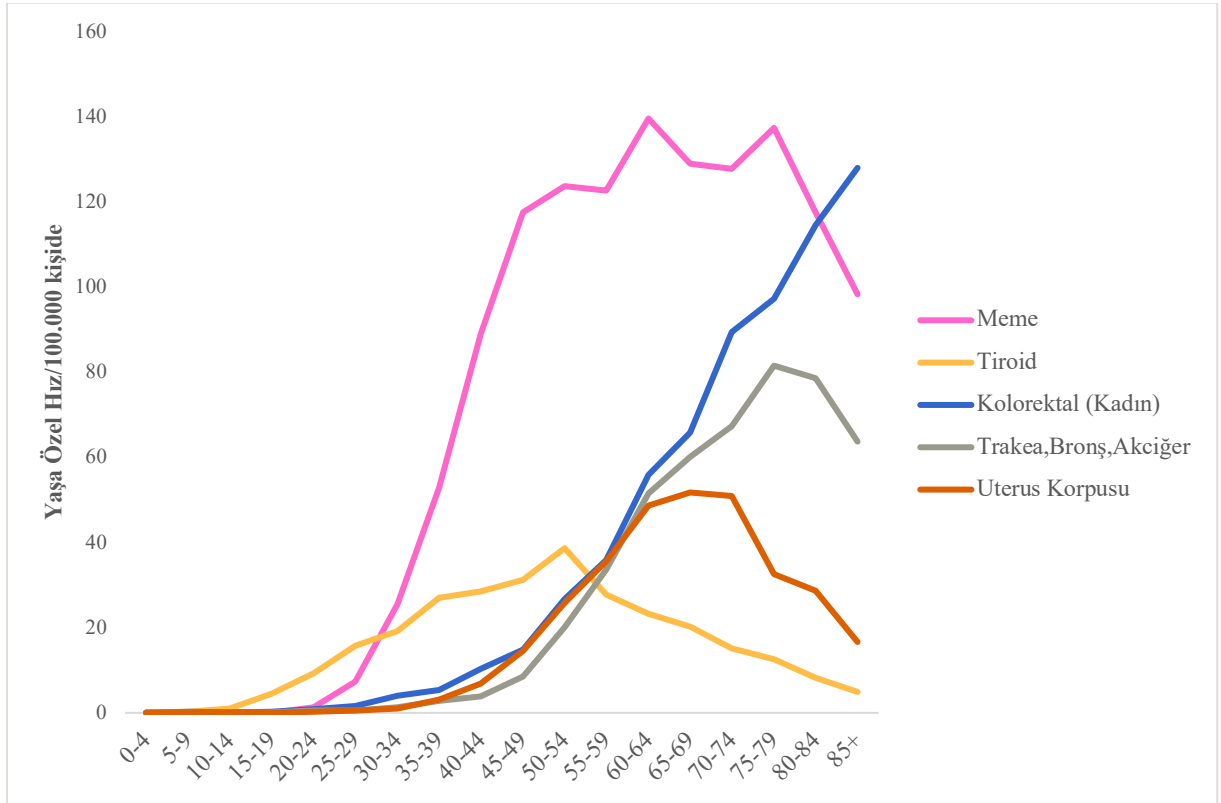

Şekil 14. 70 Yaş ve Üzeri Yaş Cinsiyete Göre En Sık Görülen Kanserlerin Yüzde Dağılımları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)

4.9. Bazı Kanser Türlerinin Yaşa Özel Hızları

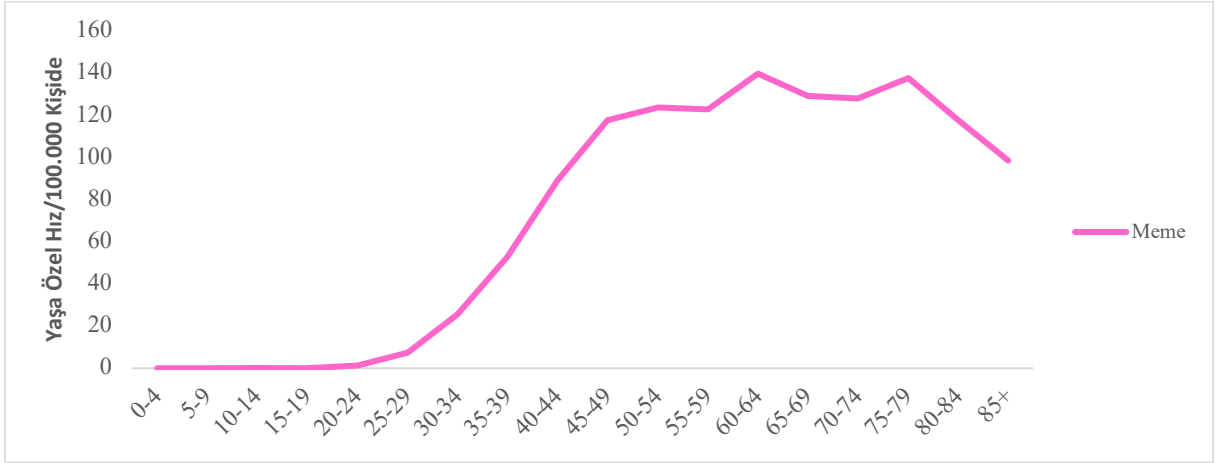

Şekil 15. Erkeklerde En Sık Görülen Kanserlerin Yaşa Özel Hızları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)

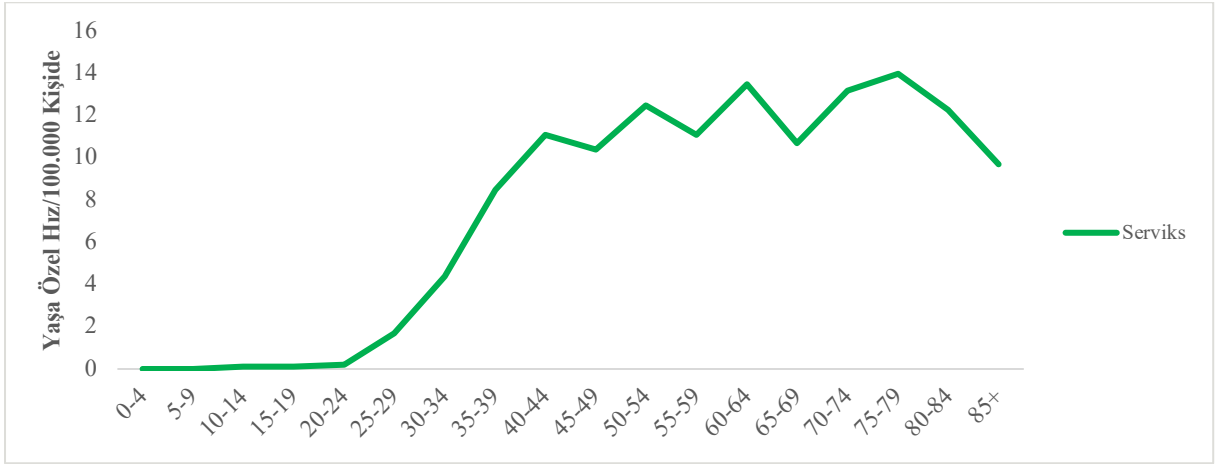

Şekil 16. Kadınlarda En Sık Görülen Kanserlerin Yaşa Özel Hızları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)

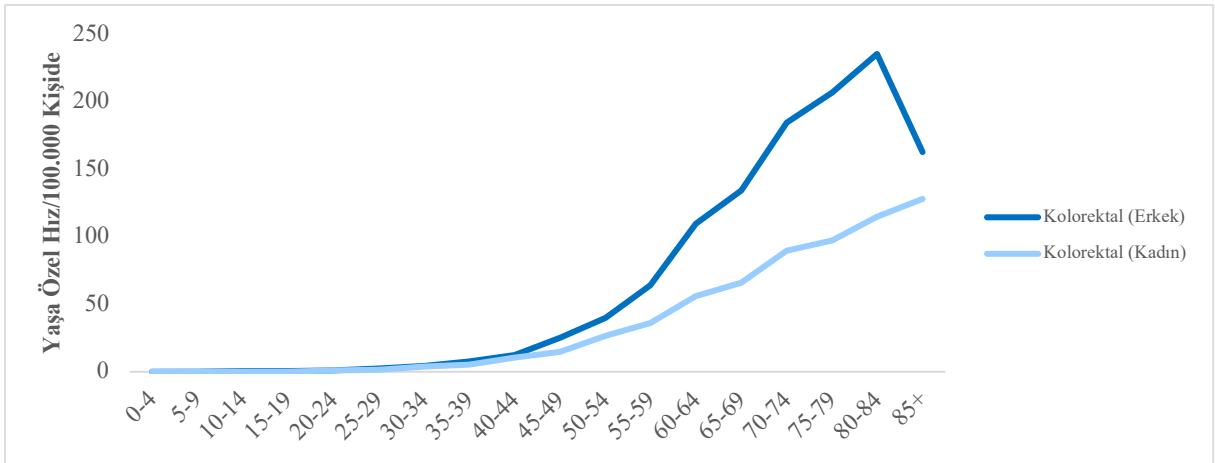
4.10. Ulusal Tarama Programında Yer Alan Kanserlerin Yaş Özel Hızları

Şekil 17a. Kadın Meme Kanseri Yaş Özel Hızları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)

Şekil 17b. Serviks Kanseri Yaş Özel Hızları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)

Şekil 17c. Kolorektal Kanserler Yaş Özel Hızları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)

4.11. Bazı Kanserlerin Histolojik Tip Dağılımları

Histolojik tip dağılım tabloları ilk 5 kanser içinde yer alan bazı kanser türleri için düzenlenmiştir.

Tablo 9. Kadın Meme Kanserlerinin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)

Histolojik Tip (n=9.581)	Yüzde	Yüzde
Duktal ve Lobüler (9.092)	94,9	
Infiltratif Duktal Karsinom (7.625)		83,9
Lobüler Karsinom (654)		7,2
Infiltratif Duktal ve Lobüler Karsinom (200)		2,2
Infiltratif Duktal Mikst/Karışık Diğer Tür Karsinom (349)		3,8
Infiltratif Duktuler Karsinom (8)		0,1
Medüller Karsinom (49)		0,5
Infiltratif Lobüler Mikst/ Karışık Diğer Tür Karsinom (32)		0,4
Diğer (175)		1,9
Müsinöz (150)	1,6	
Kompleks Epitelial (133)	1,4	
Adenokarsinom (123)	1,3	
Yassı Hücreli (41)	0,4	
Fibroepitelial (29)	0,3	
Deri Ekleri (1)	0,0	
Diğer* (12)	0,1	
Toplam	100,0	100,0

*Asiner Hücreli Karsinom, Yumuşak Doku Tümörleri ve Sarkomları, Miyomatöz Neoplazmlar, Kompleks Mikst Karışık ve Stromal Neoplazmlar (Morfolojisinde yalnızca malign neoplazm olarak tanımlanan kanserler, yüzdeler içine dahil edilmemiştir.)

Tablo 10. Toraks Kanserlerinin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)

Histolojik Tip (n=15.311)	Yüzde	Yüzde	Yüzde
AKCİĞER (C34-C35) (14.978)	97,8		
Karsinom (11.137)		74,4	
Sukamöz Hücreli Karsinom (3.294)			29,6
Adenokarsinom (4.354)			39,1
Küçük Hücreli Karsinom (1.953)			17,5
Büyük Hücreli Karsinom (398)			3,6
Diğer Karsinomlar (1.138)			10,2
Sarkom (38)		0,3	
Diğer Malign Neoplazmlar* (395)		2,6	
Başka Biçimde Tanımlanmamış (BBT) Malign Neoplazmlar (3408)		22,8	
MEZOTELYOMA (C45) (333)	2,2		
Toplam	100,0	100,0	100,0

*Epitelial Neoplazmlar, Mukoepidermoid Neoplazmlar, Fibromatöz Neoplazmlar, Miyomatöz Neoplazmlar, Kompleks/Mikst Neoplazmlar, Fibroepitelial Neoplazmlar, Kan Damarı Tümörleri

Tablo 11. Tiroid Kanserlerinin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)

Histolojik Tip (n=4.531)	Yüzde	Yüzde
Karsinomlar(4.523)	93,2	
Foliküler Adenokarsinom (166)		3,7
Papiller Adenokarsinom (4.167)		92,1
Medüller Karsinom(75)		1,7
Anaplastik Karsinom(19)		0,4
Diğer Karsinomlar(32)		0,7
Bilinmeyen Karsinomlar(64)		1,4
Sarkomlar (2)	0,04	
Diğer Malign Neoplazmlar* (6)	0,1	
Bilinmeyen Malign Neoplazmlar(320)	6,6	
Toplam	100,0	100,0

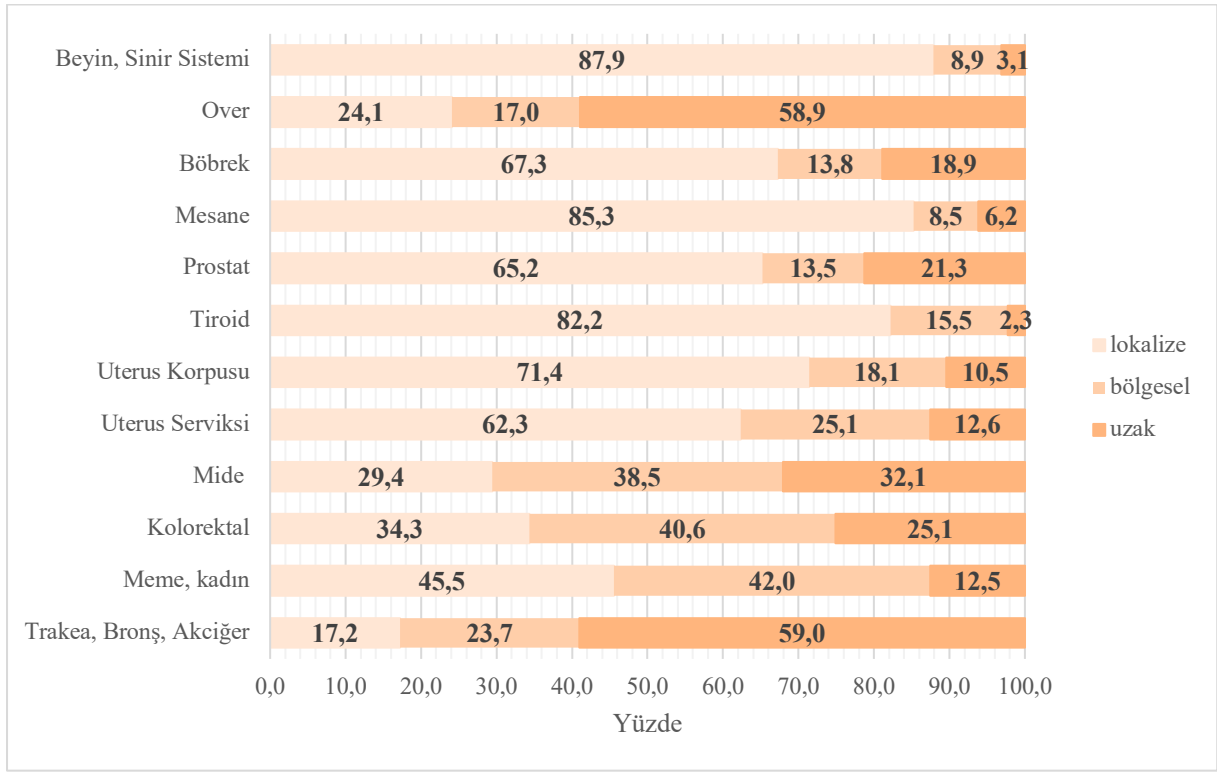
* Fibromatöz Neoplazmlar, Lipomatöz Neoplazmlar ve Kompleks Mikst Stromal

Tablo 12. Kolorektal Kanserlerin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020)

Histolojik Tip (n=8.194)	Yüzde
Adenokarsinom (7.656)	93,4
Karsinoid Tümör (144)	1,8
Squamöz Hücreli Karsinom (17)	0,2
Taşlı Yüzük Hücreli (95)	1,2
Diğer*(282)	3,4
Toplam	100,0

* Eitelyal Neoplazm, Mukoepidermoid Neoplazmlar, Melanoma, Yumuşak Doku Tümör ve Sarkomları, Fibromatöz Neoplazmlar, Lipomatöz Neoplazmlar, Miyomatöz Neoplazmlar, Kompleks Mikst/Karışık ve Stromal Neoplazmlar (Morfolojisinde yalnızca malign neoplazm olarak tanımlanan kanserler, yüzdeler içine dâhil edilmemiştir.)

4.12. Bazı Kanser Türlerinin Evre Dağılımları

Şekil 18. En sık görülen kanserlerin tanı sırasındaki SEER özet evre dağılımları; SEER 01 Lokalize, SEER 02, 03, 04, 05 Bölgesel, SEER 07 Uzak organ tutulumu (Evresi bilinmeyenler analize dahil edilmemiştir.)

4.13. 2016-2020 Serisi

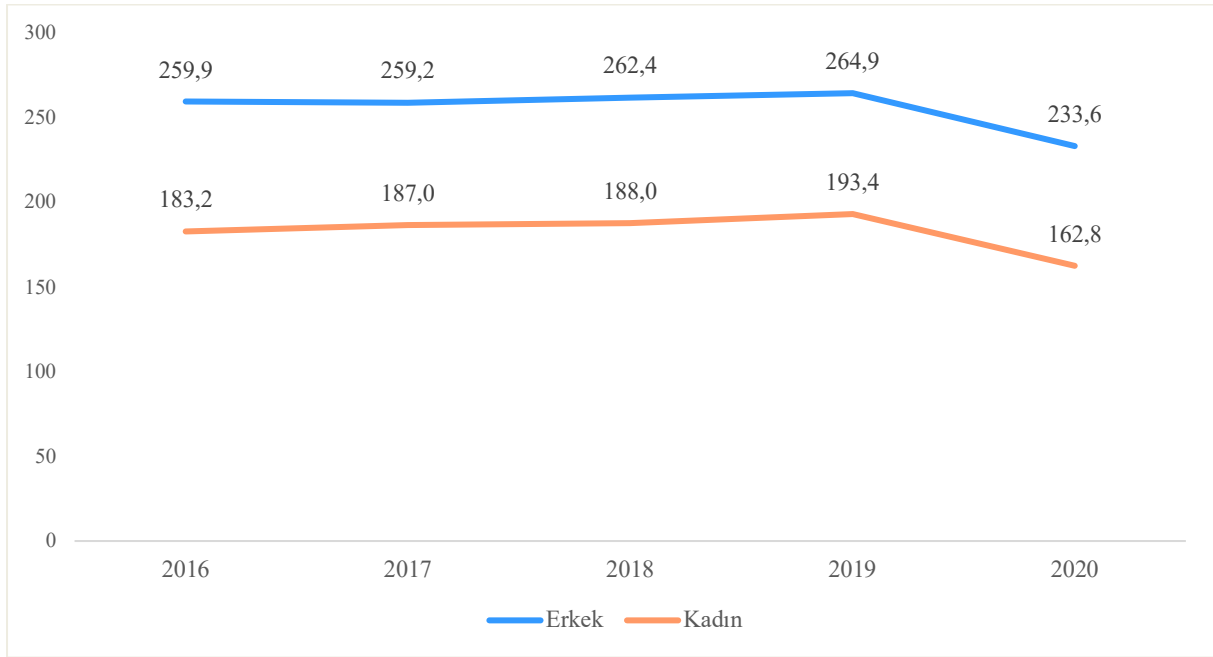
Tablo 13. Erkeklerde Görülen Kanserlerin Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016- 2020) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

ICD-10	Topografi	2016	2017	2018	2019	2020
C00-96	Tüm Topografler	259,9	259,2	262,4	264,9	233,6
C00-14	Ağız, Farinks	4,9	4,9	4,9	4,8	4,4
C00	Dudak	1,0	0,9	0,9	0,8	0,6
C01-C02	Dil	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8
C03-C06	Ağız	0,7	0,9	0,8	0,7	0,7
C07-C08	Tükrük Bezleri	0,5	0,5	0,6	0,5	0,4
C09	Tonsil	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
C10	Diğer Oropharinks	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
C11	Nasofarinks	1,2	1,2	1,1	1,2	1,2
C12-C13	Hipofarinks	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
C14	Farinks, Tanımlanmamış	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
C15-26	Sindirim Organları	54,0	53,9	52,8	55,0	51,2
C15	Özofagus	2,0	1,8	1,7	1,8	1,6
C16	Mide	14,2	14,3	14,1	14,1	12,7
C17	İnce Barsak	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6
C18	Kolon	15,7	15,3	15,8	15,6	15,3
C19-C20	Rektum	9,6	9,8	9,0	9,9	8,8
C21	Anüs	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2
C22	Karaciğer	4,3	4,1	3,9	4,6	4,0
C23-C24	Safrakesesi Vb.	1,5	1,6	1,6	1,7	1,6
C25	Pankreas	5,7	5,9	5,6	6,1	6,4
C30-34, C37-C38	Solunum Organları	64,9	63,3	62,6	62,6	58,2
C30-C31	Burun, Sinüsler Vb.	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4
C32	Larinks	6,2	5,7	6,0	5,7	5,4
C33-C34	Trakea, Bronş, Akciğer	57,7	56,7	55,5	55,9	51,9
C37-C38	Diğer Torasik Organlar	0,6	0,6	0,7	0,6	0,5
C40-C41	Kemik	1,0	1,1	1,2	1,3	1,1
C43	Deri Melanomu	1,7	1,7	1,8	1,9	1,6
C44	Diğer Deri	25,9	25,5	24,5	23,4	15,4
C45	Mezotelyoma	0,9	0,8	0,9	1,0	0,7
C46	Kaposi Sarkomu	0,8	0,9	0,9	0,7	0,6
C47; C49	Yumuşak Doku	2,1	1,8	2,1	2,0	1,9
C50	Meme	0,8	0,5	0,7	0,7	0,6
C60-63	Erkek Genital Organları	38,7	39,9	44,8	43,7	32,3
C60	Penis	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
C61	Prostat	35,0	35,7	40,3	39,1	28,1
C62	Testis	3,6	4,0	4,3	4,4	4,0
C63	Diğer Erkek Genital	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
C64-68	Üriner Organlar	29,3	27,9	28,1	29,6	26,3
C64	Böbrek	7,4	7,2	7,5	7,6	6,6
C65	Renal Pelvis	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3
C66	Üreter	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
C67	Mesane	21,1	20,1	20,0	21,4	19,1
C68	Diğer Üriner Organlar	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
C69	Göz	0,3	0,4	0,2	0,3	0,3
C70-C72	Beyin, Sinir Sistemi	5,4	5,7	5,2	6,2	6,2
C73	Tiroid	6,2	6,4	6,3	6,6	5,0
C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	0,4	0,4	0,6	0,6	0,5
C74	Adrenal Bez	0,3	0,3	0,4	0,5	0,4
C75	Diğer Endokrin	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
C81-85,88,90-96	Lenfoid ve Hematopoetik Dokular	17,7	18,9	18,9	19,6	19,6
C81	Hodgkin Hastalığı	1,8	2,1	2,1	2,3	2,1
C82-C85; C96	Non-Hodgkin Lenfoma	7,2	7,1	6,9	6,7	6,9
C88	İmmunoproliferatif Has.	0,0	0,1	0,1	0,5	0,4
C90	Multiple Myelom	2,5	2,8	3,0	2,8	2,8
C91	Lenfoid Lösemi	3,2	3,6	3,6	3,7	3,8
C92-C94	Myeloid Lösemi	2,6	2,8	2,9	3,2	3,2
C95	Lösemi, Tanımlanmamış	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4
C39, C48, C76, C77, C80	Diğer&Tanımlanmamış	4,9	5,2	5,7	4,9	4,7
D46	MDS					1,1
D45, D47	MPD					1,9

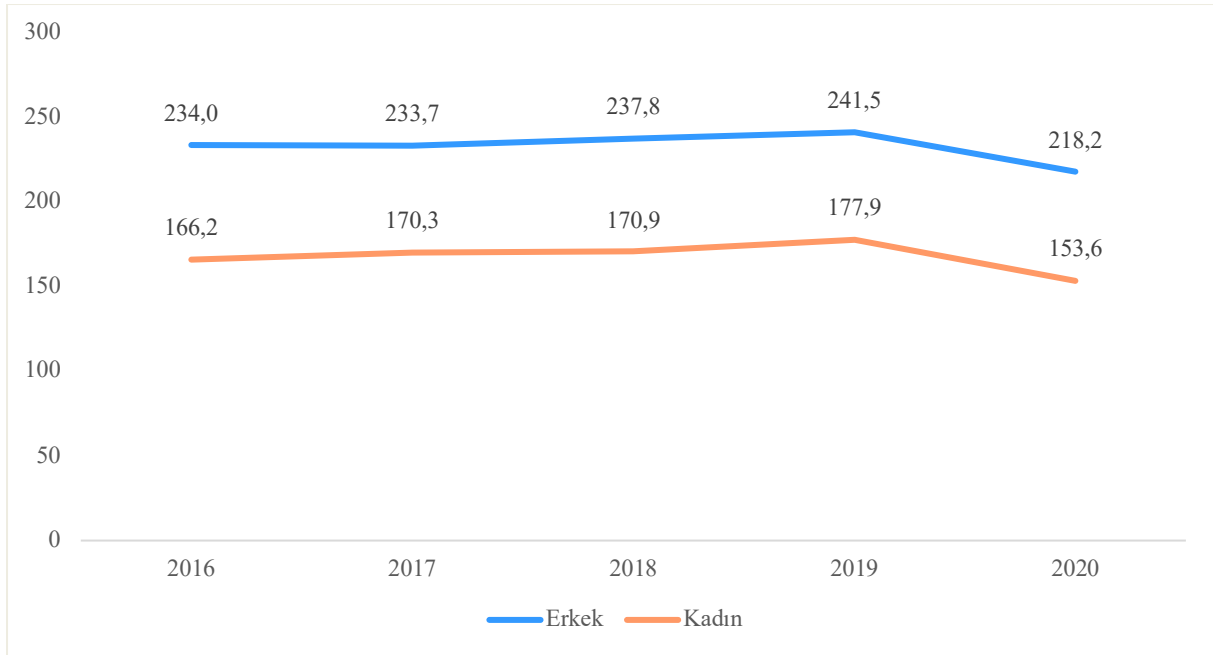
Tablo 14. Kadınlarda Görülen Kanserlerin Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızları (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

ICD-10	Topografi	2016	2017	2018	2019	2020
C00-96	Tüm Topografiler	183,2	187	188	193,4	162,8
C00-14	Ağız, Farinks	2,4	2,0	2,2	2,3	1,9
C00	Dudak	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1
C01-C02	Dil	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5
C03-C06	Ağız	0,5	0,4	0,5	0,6	0,4
C07-C08	Tükürük Bezleri	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
C09	Tonsil	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
C10	Diğer Orofarinks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C11	Nasofarinks	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4
C12-C13	Hipofarinks	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
C14	Farinks, Tanımlanmamış	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C15-26	Sindirim Organları	29,7	29,7	29,4	30,9	27,3
C15	Özofagus	1,2	1,0	1,0	1,1	1,2
C16	Mide	6,6	6,4	6,5	6,9	5,5
C17	İnce Barsak	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
C18	Kolon	9,6	9,6	9,7	10,0	8,9
C19-C20	Rektum	4,6	5,1	5,0	5,0	4,4
C21	Anüs	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
C22	Karaciğer	1,8	1,7	1,6	1,7	1,5
C23-C24	Safrakesesi Vb.	1,4	1,3	1,2	1,4	1,1
C25	Pankreas	3,6	3,9	3,7	4,1	4,1
C30-34, C37-C38	Solunum Organları	10,8	12,1	12	12,2	11,2
C30-C31	Burun, Sinüsler Vb.	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
C32	Larinks	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5
C33-C34	Trakea, Bronş, Akciğer	9,8	11,1	10,9	11,2	10,2
C37-C38	Diğer Torasik Organlar	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
C40-C41	Kemik	0,8	0,8	0,9	1,0	0,8
C43	Deri Melanomu	1,2	1,2	1,2	1,2	0,9
C44	Diğer Deri	17,0	16,7	17,1	15,5	9,3
C45	Mezotelyoma	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5
C46	Kaposi Sarkomu	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
C47; C49	Yumuşak Doku	1,7	1,5	1,5	1,6	1,5
C50	Meme	45,6	47,7	48,6	52,6	43,4
C51-58	Kadın Genital Organları	23,1	23,2	23,8	24,6	22,6
C51	Vulva	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4
C52	Vajina	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2
C53	Uterus Serviksi	4,3	4,3	4,2	4,5	4,7
C54	Uterus Korpusu	10,5	10,7	11,1	11,2	9,4
C55	Uterus Unspec.	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8
C56	Over	6,4	6,3	6,5	7,0	6,8
C57	Diğer Kadın Genital	0,5	0,5	0,6	0,4	0,3
C58	Plasenta	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
C64-68	Üriner Organlar	6,8	6,9	6,5	7,0	6,1
C64	Böbrek	3,7	3,8	3,4	3,7	3,0
C65	Renal Pelvis	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
C66	Üreter	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
C67	Mesane	2,9	2,8	2,9	3,1	2,9
C68	Diğer Üriner Organlar	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
C69	Göz	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2
C70-C72	Beyin, Sinir Sistemi	4,0	4,2	4,2	4,5	4,4
C73	Tiroid	22,9	22,6	22,1	21,3	14,0
C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	0,5	0,5	0,5	0,8	0,6
C74	Adrenal Bez	0,3	0,3	0,3	0,5	0,4
C75	Diğer Endokrin	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2
C81-85,88,90-96	Lenfoid ve Hematopoetik Dokular	12,4	13,2	13,5	14,0	12,9
C81	Hodgkin Hastalığı	1,3	1,5	1,4	1,7	1,5
C82-C85; C96	Non-Hodgkin Lenfoma	5,1	4,8	5,2	4,8	4,3
C88	İmmüno proliferatif Has.	0,0	0,0	0,0	0,4	0,3
C90	Multiple Myelom	1,7	2,0	2,1	2,1	1,9
C91	Lenfoid Lösemi	2,0	2,5	2,4	2,4	2,5
C92-C94	Myeloid Lösemi	2,0	2,2	2,1	2,3	2,2
C95	Lösemi, Tanımlanmamış	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2
C39, C48, C76, C77, C80	Diğer & Tanımlanmamış	3,3	3,8	3,7	2,9	3,0
D46	MDS					0,7
D45, D47	MPD					1,3

4.14. 2016-2020 Yılları Yaşa Standardize Kanser Hızları

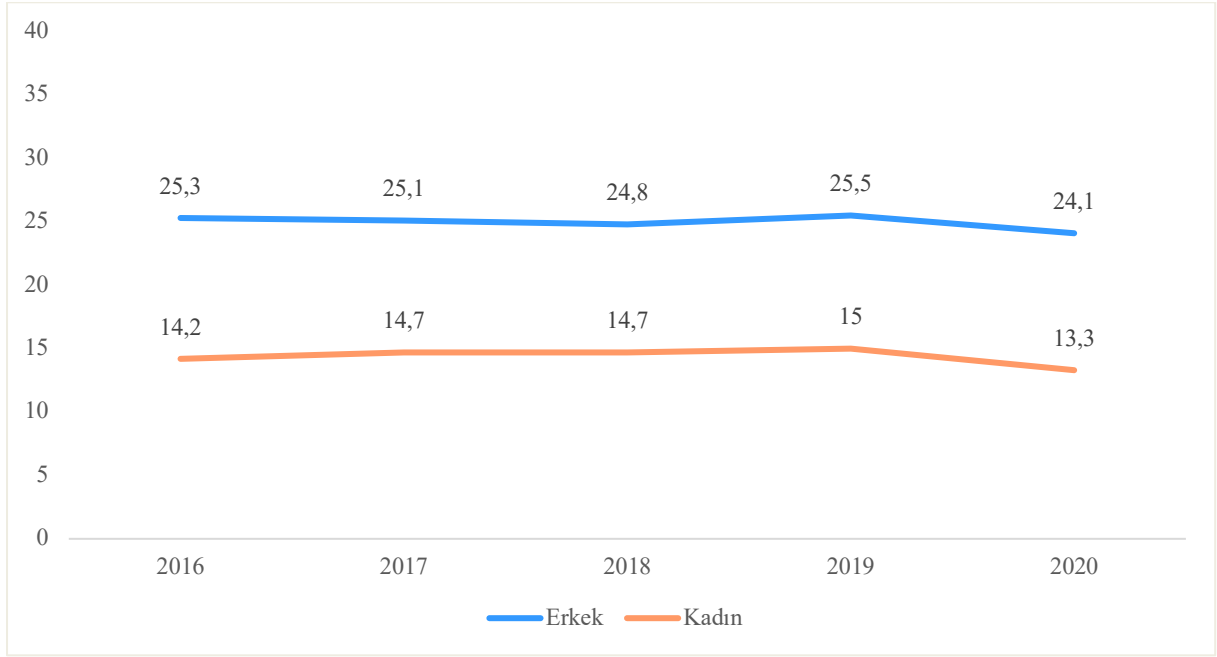

Şekil 19. Tüm Kanserlerin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete ve Yıllara Göre Değişimi (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

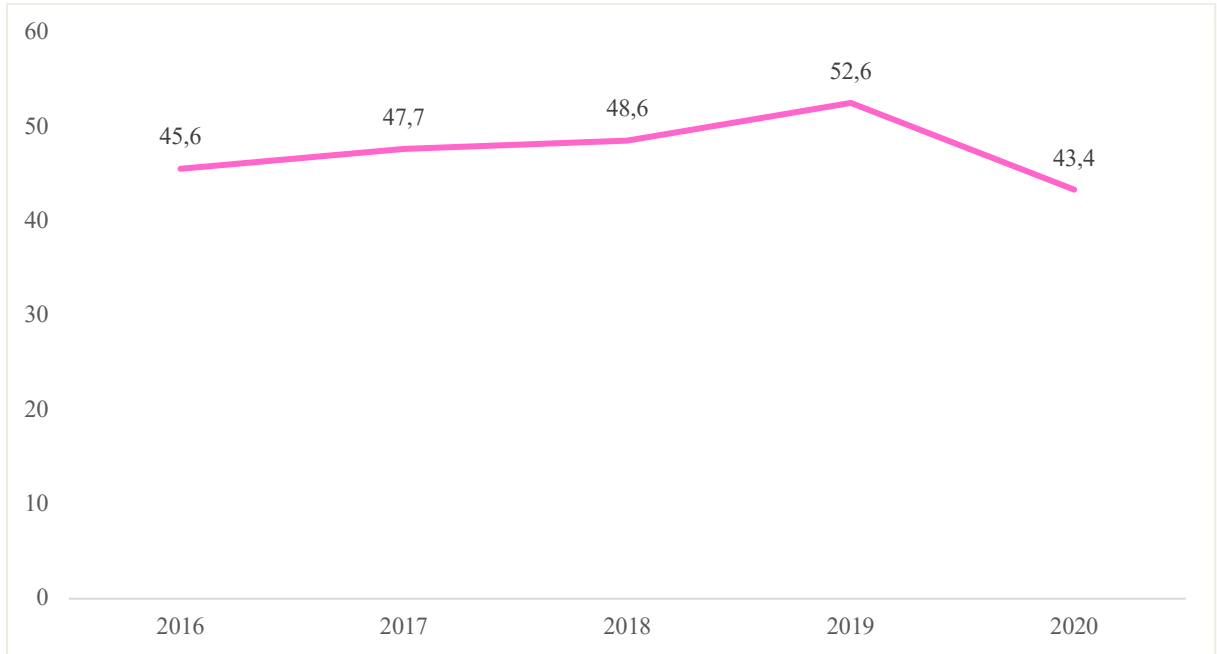

Şekil 20. ICD-10 C00-96 Kodlu Kanserlerin (melanom olmayan deri kanserleri hariç) Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete ve Yıllara Göre Değişimi (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

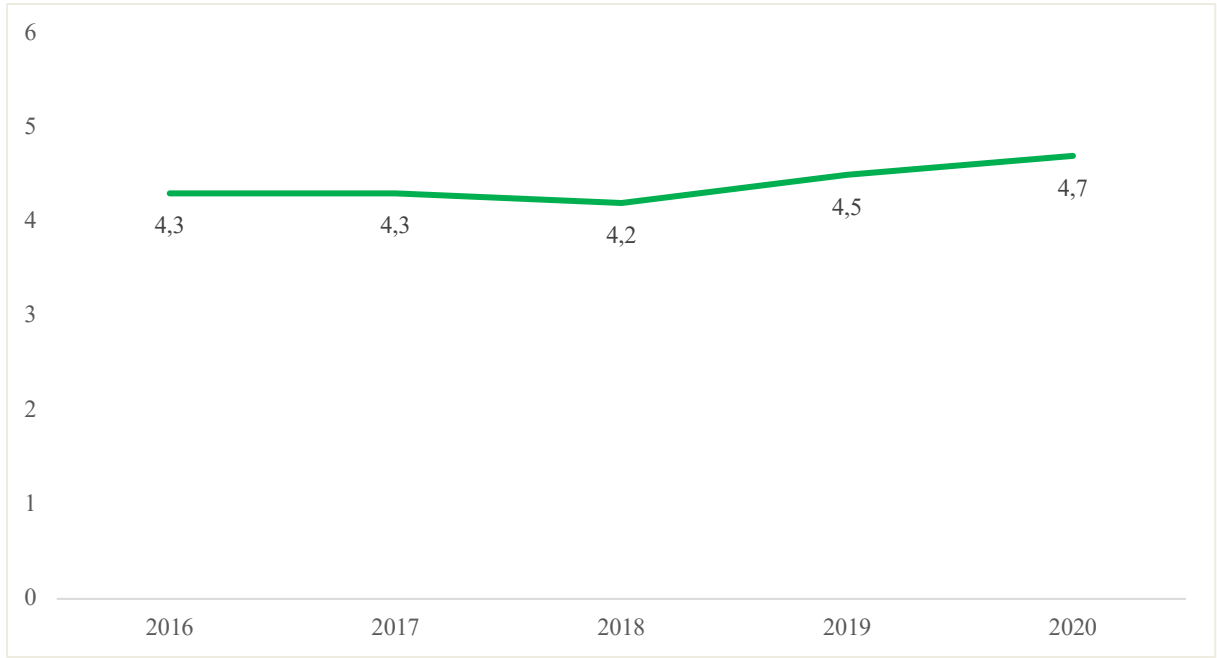
4.15. Ulusal Tarama Programında Yer Alan Kanserlerin 2016-2020 Yılları Arasındaki Yaşa Standardize Hızları

Şekil 21. Kolorektal Kanserin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete ve Yıllara Göre Değişimi (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

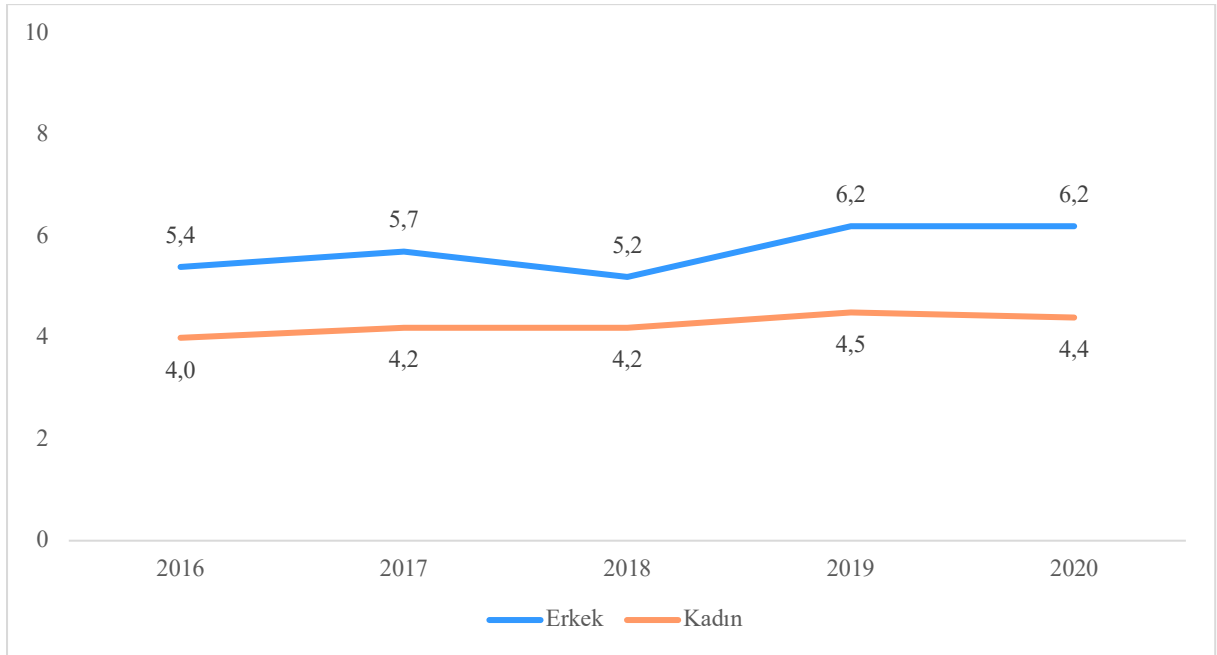

Şekil 22. Kadınlarda Görülen Meme Kanserinin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Yıllara Göre Değişimi (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

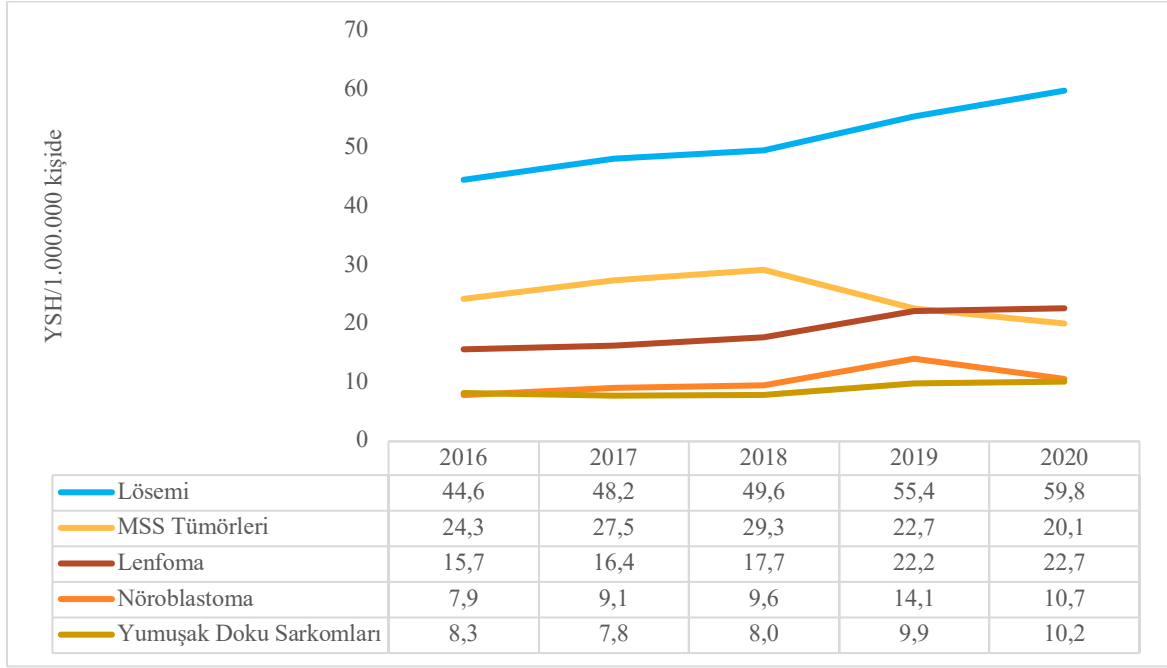
Şekil 23. Kadınlarda Görülen Serviks Kanserin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Yıllara Göre Değişimi (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

4.16. Beyin, Meninksler ve Merkezi Sinir Sistemi Kanseri

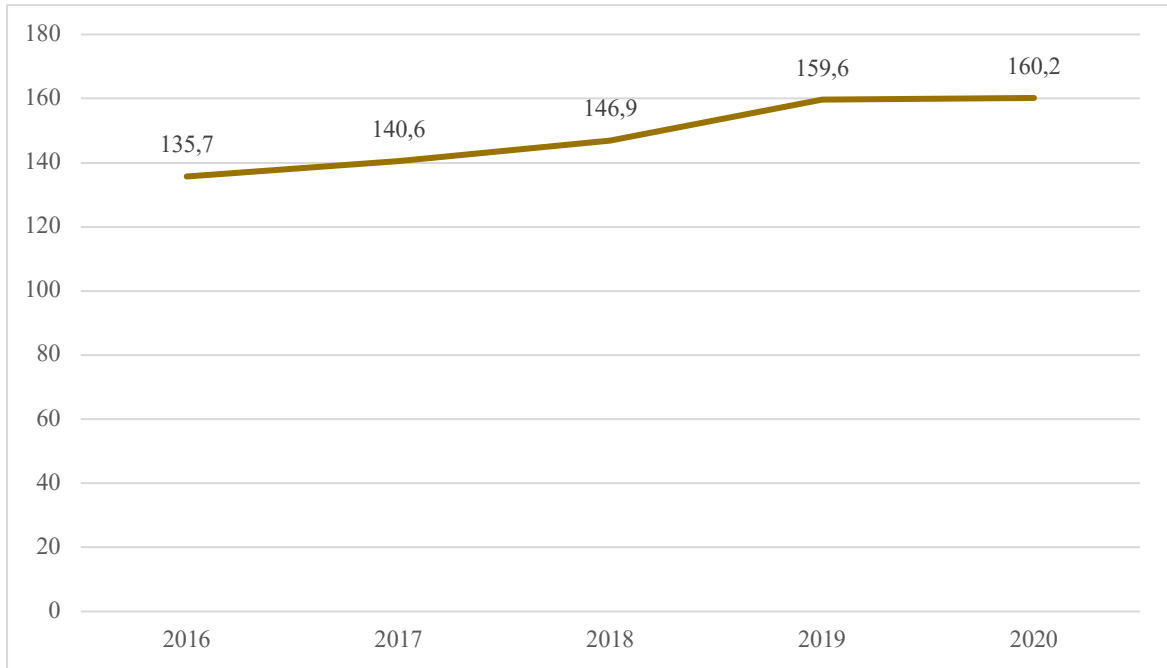

Şekil 24. Beyin, Meninksler ve Merkezi Sinir Sistemi Kanserlerinin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete ve Yıllara Göre Değişimi (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

4.17. Çocukluk Çağı Kanseri

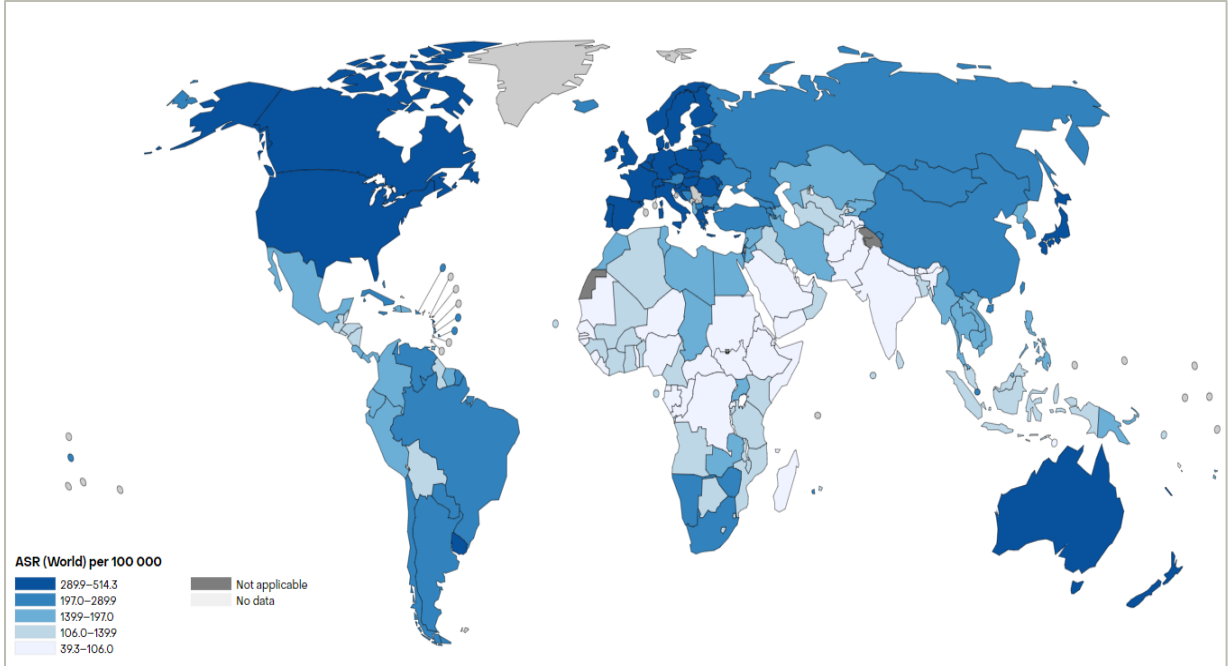

Şekil 25. 0-14 Yaş Bazı Çocukluk Çağı Kanserlerinin Yıllara Göre Yaşa Standardize Hızları (Dünya Standart Nüfusu, 1.000.000 Kişide) (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020)

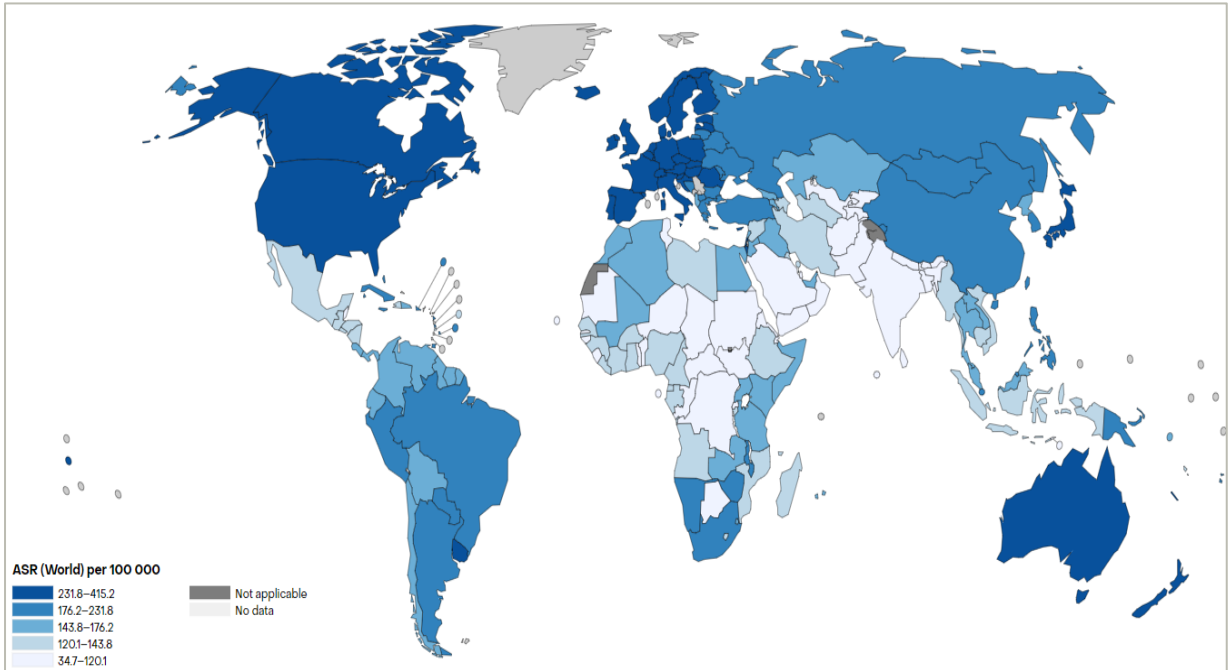
Şekil 26. 0-14 Yaş Çocuklarında Çocukluk Çağı Kanserlerinin Yıllara Göre Yaşa Standardize Hızları (Dünya Standart Nüfusu, 1.000.000 Kişide) (T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2016-2020)

5. DÜNYA KANSER İSTATİSTİKLERİNDE TÜRKİYE’NİN DURUMU

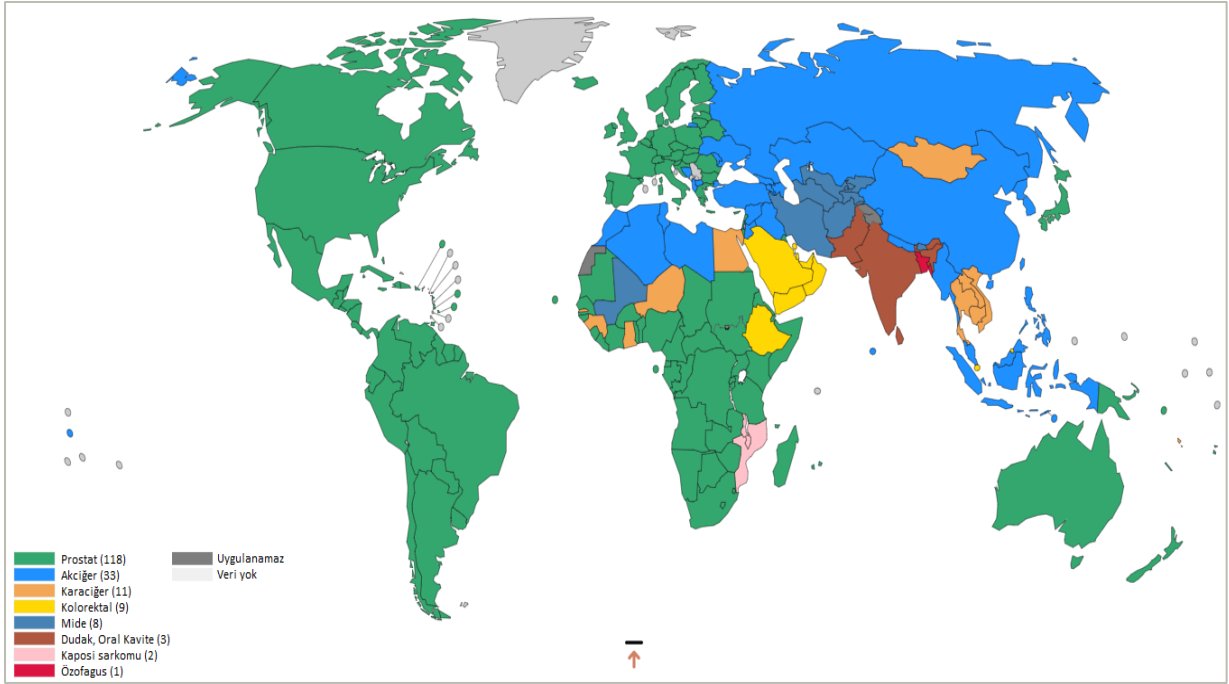
Kaynak: GLOBOCAN 2022 (24)

Şekil 27. Dünya’da Erkeklerde Yaşa Standardize Kanser Hızlarının Dağılımı (100.000 kişide)

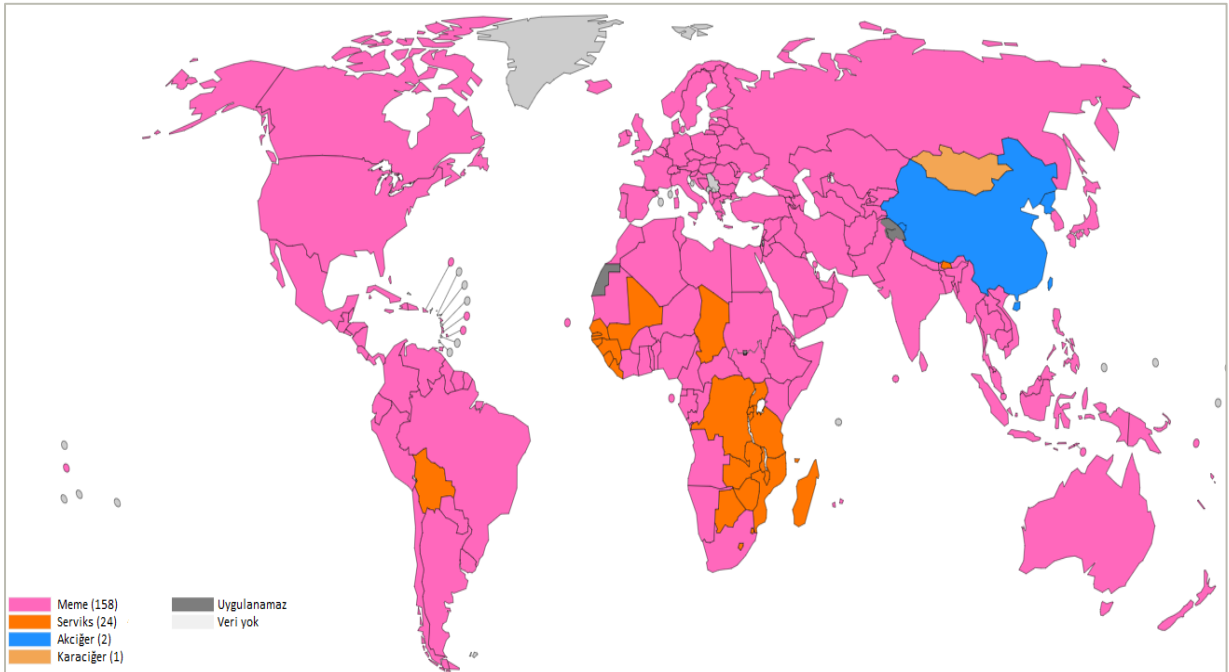

Kaynak: GLOBOCAN 2022 (24)

Şekil 28. Dünya’da Kadınlarda Yaşa Standardize Kanser Hızlarının Dağılımı (100.000 kişide)

Şekil 29. Erkeklerde En Sık Görülen Kanser Türlerinin Coğrafi Dağılımı

Şekil 30. Kadınlarda En Sık Görülen Kanser Türlerinin Coğrafi Dağılımı

Tablo 15. Erkeklerde En Sık Görülen İlk Beş Kanser Türü ve İnsidansları, (YSH)

Türkiye*	Afrika	Latin Amerika Karayipler	Kuzey Amerika	Asya	Avrupa	Okyanusya
Akciğer (51,9)	Prostat (30,3)	Prostat (58,0)	Prostat (73,5)	Akciğer (34,3)	Prostat (59,9)	Prostat (71,9)
Prostat (28,1)	Karaciğer (11,1)	Kolorektal (18,9)	Akciğer (33,8)	Kolorektal (19,0)	Akciğer (42,4)	Melanom (37,4)
Kolorektal (24,1)	Akciğer (9,9)	Akciğer (15,8)	Kolorektal (30,5)	Mide (15,6)	Kolorektal (37,7)	Kolorektal (34,9)
Mesane (19,1)	Kolorektal (9,1)	Mide (11,5)	Melanom (19,0)	Karaciğer (15,0)	Mesane (21,1)	Akciğer (27,3)
Mide (12,7)	Mesane (7,4)	Lösemi (6,5)	Mesane (18,0)	Prostat (12,6)	Böbrek (13,7)	Lösemi (13,6)

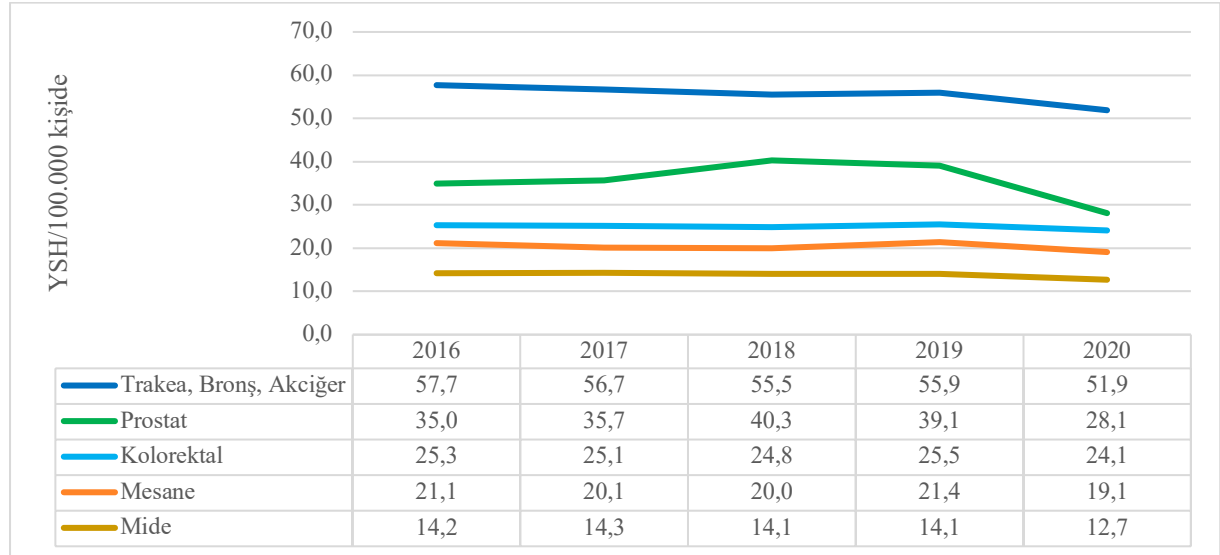
Kaynak: GLOBOCAN 2022 (24) *T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020

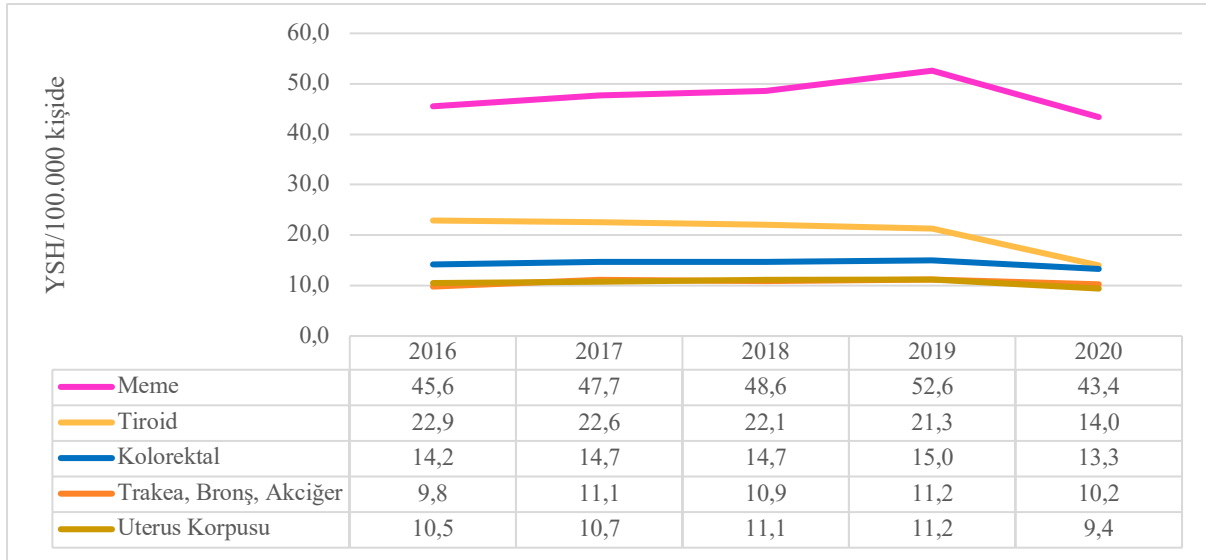
Tablo 16. Kadınlarda En Sık Görülen İlk Beş Kanser Türü ve İnsidansları, (YSH)

Türkiye*	Afrika	Latin Amerika Karayipler	Kuzey Amerika	Asya	Avrupa	Okyanusya
Meme (43,4)	Meme (40,5)	Meme (52,0)	Meme (95,1)	Meme (34,3)	Meme (75,6)	Meme (91,5)
Tiroid (14,0)	Serviks (26,4)	Kolorektal (15,2)	Akciğer (30,4)	Akciğer (16,9)	Kolorektal (24,8)	Kolorektal (27,7)
Kolorektal (13,3)	Kolorektal (7,5)	Serviks (15,1)	Kolorektal (24,2)	Tiroid (16,1)	Akciğer (17,9)	Melanom (23,1)
Akciğer (10,2)	Karaciğer (6,2)	Tiroid (13,0)	Uterus Korusu (22,3)	Serviks (13,9)	Uterus Korusu (15,5)	Akciğer (19,9)
Uterus Korusu (9,4)	Over (5,3)	Akciğer (9,2)	Tiroid (17,9)	Kolorektal (12,4)	Tiroid (11,5)	Tiroid (14,5)

Kaynak: GLOBOCAN 2022 (24) *T.C. Sağlık Bakanlığı Veri Tabanı, 2020

6. EN SIK GÖRÜLEN KANSERLERİN 2020 YILI İNSİDANS DEĞİŞİMLERİ

Şekil 31. Erkeklerde En Sık Görülen İlk Beş Kanser Türü ve İnsidanslarının 2016- 2020 Yıllarındaki Değişimi

Şekil 32. Kadınlarda En Sık Görülen İlk Beş Kanser Türü ve İnsidanslarının 2016-2020 Yıllarındaki Değişimi

7. SONUÇ

Türkiye’de 2020 yılında yaşa standardize kanser hızı erkeklerde yüz binde 233,6 kadınlarda ise yüz binde 162,8’dir. Toplamda kanser insidansı ise yüz binde 198,2’dir. İlgili yılda Türkiye’de toplam 195.581 kişiye yeni kanser teşhisi konulmuştur.

COVID -19 salgını nedeniyle 2020 yılı kanser insidanslarının, önceki yıllara göre daha düşük olduğu görülmüştür, ancak çocukluk çağı kanserlerinde düşüş görülmemiştir. Salgın döneminde kanser tanılarında, hizmete başvurmama nedeniyle düşüşlerin görüldüğü düşünülmektedir (Şekil 31-32) (26). Amerika SEER kanser insidansının 2020 yılında, 2019 yılına göre %10 oranında düşük olduğu tespit edilmiştir. Özellikle en sık görülen kanserler içerisinde yer alan tiroid kanserindeki düşüş diğer kanser türlerine göre %18 oranı ile daha belirgindir (27). Bu eğilimin ülkemizde de olduğu, toplam kanser insidansındaki azalma yaklaşık %13 civarında iken; tiroid kanserlerinde bu oran %31’dir. Çok merkezli başka bir çalışmada, COVID-19 salgını sırasında tiroid kanseri teşhislerinde önemli bir düşüş olduğunu ortaya koymuştur (28). Belçika kanser kayıt verilerinin incelendiği bir çalışmada ise, COVID-19 pandemisinin ilk dalgasında, Nisan 2019’a kıyasla Nisan 2020’de invaziv tümörlerin teşhisinde %44 oranında bir azalma söz konusu iken, bazı hematolojik maligniteler, akciğer ve pankreas kanseri de dahil olmak üzere daha kötü prognozlu veya belirgin semptomları olan kanserlerin çoğunda daha küçük bir düşüş gözlenmiştir (29). Ülkemizde de bu kanser türlerinde benzer durum söz konusudur.

Türkiye’de kanser görülme sıklığı hem erkeklerde hem de kadınlarda Avrupa, Kanada, Amerika, Avustralya gibi bölgelere göre daha düşüktür (Şekil 27-28). Dünyada ilk sırada görülen kanserler örüntüsü benzerlik göstermektedir.

Dünyada kadınların genelinde (158 ülke) meme kanseri ilk sırada yer almaktadır. Afrika bölgesinin belirli bir alanında ise serviks kanseri ilk sıraya yerleşmiştir. Erkeklerde ise Kuzey Amerika, Güney Amerika, Avrupa'nın Batısı, Avustralya ve Afrika bölgelerinde prostat kanseri ilk sırada yer almakta iken; Türkiye'nin de içinde yer aldığı Asya ve Doğu Avrupa bölgelerinde ise akciğer kanseri ilk sırada yer almaktadır (Şekil 29-30).

Ülkemizde başta akciğer kanseri olmak üzere, sigara ile ilişkili kanser insidansları özellikle erkeklerde hala çok yüksektir. Kadınlarda ise akciğer kanseri insidansının artmakta olduğu görülmektedir. Ülkemizde 2020 yılında 30.004 kişiye akciğer kanseri tanısı konulmuştur. Bu kanserin evreleri incelendiğinde, tanı sırasında %59,0'nın uzak metastaz yapmış olduğu görülmektedir. Akciğer kanserinin teşhisi genellikle geç evrelerde olmaktadır. Ülkemizde hem akciğer kanseri hem de tütüne bağlı diğer kanserler önemini korumaktadır.

Meme kanseri kadınlarda en sık görülen kanser türüdür. Tanı konulan yaklaşık her 4 kadın kanserinden 1'i meme kanseridir. Meme kanseri evreleri incelendiğinde vakaların %45,5'inin lokalize evrede tanı aldığı görülmektedir.

Kolorektal kanserler hem kadınlarda hem de erkeklerde üçüncü sıradaki önemini korumaktadır. Sıklığı erkeklerde yüz binde 24,1 iken kadınlarda yüz binde 13,3'tür. Bir yılda 18.825 kişiye kolorektal kanser teşhisi konulmuştur.

Uterus serviksi kanseri kadın kanserlerinde ilk on kanser içinde yer almaktadır. Başlıca etkeni HPV olan serviks kanserinin görülme sıklığı yüz binde 4,7'dir. Bir yılda 2.464 kişiye serviks kanseri teşhisi konulmuştur. Serviks kanserlerinin %62,3'ünün lokalize evrede tanı aldığı görülmektedir. Over kanseri vakalarının ise %58,9'unun tanı sırasında uzak evre olduğu görülmektedir.

Çocukluk çağı kanserlerinde ise çocukluk çağı lösemileri en sık görülen kanser türüdür. Çocukluk çağında lenfomalar ve merkezi sinir sistemi tümörleri lösemileri takip etmektedir. Gençlerde ise (15-24 yaş grubu) erkeklerde testis kanseri, hodgkin lenfoma, beyin sinir sistemi tümörleri, kadınlarda ise tiroid, hodgkin hastalığı, beyin sinir sistemi kanserlerinin ön planda olduğu görülmektedir. Kanser hastalığı genellikle ileri yaş hastalığı olarak ortaya çıkmaktadır. Yaş ilerledikçe ilk sıralarda görülmekte olan kanserlere ilişkin örüntü, Türkiye'nin genel örüntüsü ile benzerlik göstermektedir (bkz. Şekil 8-14)

8. KAYNAKLAR

1. Wild CP, Weiderpass E, Stewart BW. (2020). World Cancer Report. Wild CP, Weiderpass E, Stewart BW. Published by the International Agency for Research on Cancer, Lyon, France.
2. Cancer Key Facts, WHO Updated 03 Şubat 2022 <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/cancer>.
3. TÜİK. (2022) Ölüm Nedeni İstatistikleri. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Olum-ve-Olum-Nedeni-Istatistikleri-2022-49679#:~:text=%C3%96l%C3%BCmler%20nedenlerine%20g%C3%B6re%20incelendi%C4%9Finde%2C%202022,ile%20solumun%20sistemi%20hastal%C4%B1klar%C4%B1%20izledi.&text=Grafikteki%20rakamlar%2C%20yuvarlamadan%20dolay%C4%B1%20toplam%C4%B1%20vermeyebilir>. Erişim Tarihi:17.01.2024
4. Anand, P., Kunnumakara, A., Sundaram, C., Harikumar, K., Tharakan, S., Lai, O., ... Aggarwal, B. (2008). Cancer is a Preventable Disease that Requires Major Lifestyle Changes. *Pharmaceutical Research*, 25(9), 2097–2116.
5. Lagerlund, M., Hvidberg, L., Hajdarevic, S., Pedersen, A., Runesdotter, S., Vedsted, P., & Tishelman, C. (2015). Awareness of risk factors for cancer: a comparative study of Sweden and Denmark. *BMC Public Health*, 15, 1156.
6. de Martel C, Georges D, Bray F, Ferlay J, Clifford GM. Global burden of cancer attributable to infections in 2018: a worldwide incidence analysis. *Lancet Glob Health*. 2020;8(2):e180-e190.
7. Ed: Boyle P, Levin B. (2008) Dünya Kanser Raporu 2008. Uluslararası Kanser Araştırmaları Kurumu Yayını, Lyon, Fransa.
8. T.C. Sağlık Bakanlığı Kanserle Savaş Dairesi Başkanlığı. (2011). Türkiye’de Kanser Kayıtlılığı. Ankara, s.12
9. Bray F, Znaor A, Cueva P, Korir A, Swaminathan R, Ullrich A, et al. Planning and Developing Population-Based Cancer Registration In Low- And Middle-Income Settings. IARC Technical Publication No. 43. International Agency for Research on Cancer. France. (2015). p. vii-3. <http://publications.iarc.fr/Book-And-Report-Series/Iarc-Technical-Publications/Planning-And-Developing-Population-Based-Cancer-Registration-In-Low--And-Middle-Income-Settings-2014> Erişim Tarihi: 22.03.2021
10. TÜİK. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Nedir?. Erişim Adresi: tuikweb.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1059 Erişim Tarihi: 22.03.2021
11. TÜİK. Yıllara, Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus Tablosu. Erişim Adresi: biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=695&locale=tr Erişim Tarihi:22.03.2021

12. TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2019 Erişim Adresi: <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=nufus-ve-demografi-109&dil=1> Erişim Tarihi:18.08.2022
13. TÜİK. Nüfus Projeksiyonları, 2018-2080 <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Nufus-Projeksiyonlari-2018-2080-30567> Erişim Tarihi:13.05.2024
14. Kılıç E. Ölüm Bildirim Sistemi. Erişim Adresi: <http://www.saglikbilisimzirvesi.org/sunumlar/k/EnverKilicSunum30Mart2013.pdf> Erişim Tarihi:10.01.2014
15. Bilir, N., (1981) Cancer Frequency in Turkey, Kanser, Scientific Organ of the Turkish Assoc. for Cancer Research and Control, 11: 93-97.
16. Bilir, N., (1986) Cancer Occurence in Developing Countries, Ed. D.M. Parkin, s. 303-307, IARC Scientific Publications, No. 75, IARC, Lyon.
17. Curado. M. P., Edwards, B., Shin. H.R., Storm. H., Ferlay. J., Heanue. M. and Boyle. P., eds (2007) Cancer Incidence in Five Continents, Vol. IX.IARC Scientific Publications No. 160, Lyon, IARC.
18. Forman D, Bray F, Steliarova-Foucher E, Ferlay. J, eds (2012). Cancer Incidence in Five Continents, Vol. X. Erişim Adresi: <http://ci5.iarc.fr/ci5-xi/Default.aspx> Erişim Tarihi:22.03.2021
19. Cancer Incidence in Five Continents, Vol. XI (electronic version). Lyon: International Agency for Research on Cancer. <http://ci5.iarc.fr/CI5I-IX/Default.aspx> Erişim Tarihi: 22.03.2021
20. Allemani C, et al. (2018) Global surveillance of trends in cancer survival 2000–14 (CONCORD-3): analysis of individual records for 37 513 025 patients diagnosed with one of 18 cancers from 322 population-based registries in 71 countries.The Lancet. Published online January 30, [http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736\(17\)33326-3](http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736(17)33326-3) (Erişim tarihi: 08.02.2018)
21. Young JL Jr, Ward KC (eds). (2013) Kanser Kayıtlığında Standartlar İçin El Kitabı. Çeviri Ed: Eser S, Özalan S. Ankara.
22. Anton-Culver H, Young JL Jr (eds). (2008) MECC Kanser Kayıt Merkezleri için Standart İşletim Prosedürleri. Çeviri Ed: Eser S, Yakut İC, Özalan S, Karakılınç H. Ankara, Aralık.
23. Tezcan S. (1992) Epidemiyoloji Tıbbi Araştırmaların Yöntem Bilimi. Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı, Ankara.
24. Ferlay J, Ervik M, Lam F, Laversanne M, Colombet M, Mery L, Piñeros M, Znaor A, Soerjomataram I, Bray F (2024). Global Cancer Observatory: Cancer Today. Lyon, France: International Agency for Research on Cancer. Available from: <https://gco.iarc.who.int/today>, Erişim Tarihi 01.03.2024.

25. Cancer Incidence in Five Continents, Vol. XII (electronic version). Lyon: International Agency for Research on Cancer. <https://ci5.iarc.fr/previous/dictionary/registry-list> Erişim Tarihi: 17.01.2024.
26. Wells C. R, Galvani A. P (2022) Impact of the COVID-19 pandemic on cancer incidence and Mortality. *Lancet* Volume 7, Issue 6e490-e491
27. Mariotto A.B, Feuer E.J, Howlader N, Chen H-S, Negoita S, Cronin K.A (2023) Interpreting cancer incidence trends: challenges due to the COVID-19 pandemic. *J Natl Cancer Inst* 23;115(9):1109–1111. Erişim Tarihi: 18.02.2025.
28. Bell R, Weinberger D.M, Venkatesh M ve dięerleri (2024) Thyroid Cancer Incidence During 2020 to 2021 COVID-19 Variant Waves. *JAMA Otolaryngol Head Neck Surg.* 150(11):969-977. Erişim Tarihi: 18.02.2025.
29. Peacock H.M, Tambuyzer T, Verdoodt F. ve dięerleri (2021) Decline and incomplete recovery in cancer diagnoses during the COVID-19 pandemic in Belgium: a year-long, population-level analysis. *ESMO Open.* Cilt 6, Issue 4 Erişim Tarihi: 18.02.2025.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

hsgm.saglik.gov.tr

[X](#) [f](#) [@](#) [in](#) /HalkSagligiGM